

**FRANSIZCA DİL EĞİTİMİNDE AÇIK EĞİTİM
KAYNAKLARINA DAYALI BİR KAÇeD'E
İLİŞKİN DENEYİMLERİN
İNCELENMESİ
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

Enise ÇINAR

Temmuz 2023

**FRANSIZCA DİL EĞİTİMİNDE AÇIK EĞİTİM KAYNAKLARINA DAYALI
BİR KAÇED'E İLİŞKİN DENEYİMLERİN İNCELENMESİ**

Enise ÇINAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı
Danışman: Prof. Dr. Cengiz Hakan AYDIN**

**Eskişehir
Anadolu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Temmuz 2023**

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Enise Çınar'ın “Fransızca Dil Eğitiminde Açık Eğitim Kaynaklarına Dayalı Bir KAÇeD’e İlişkin Deneyimlerin İncelenmesi” başlıklı tezi 19/07/2023 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek “Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca, Uzaktan Eğitim Anabilim dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	<u>Unvanı Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Üye (Tez Danışmanı) :	Prof. Dr. Cengiz Hakan AYDIN	
Üye :	Prof. Dr. Mehmet Emin ÖZCAN	
Üye :	Dr. Öğr. Üyesi Nejdett KARADAĞ	
Üye :		
Üye :		

.....

Enstitü Müdürü

ÖZET

FRANSIZCA DİL EĞİTİMİNDE AÇIK EĞİTİM KAYNAKLARINA DAYALI BİR KAÇeD'E İLİŞKİN DENEYİMLERİN İNCELENMESİ

Enise ÇINAR

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temmuz 2023

Danışman: Prof. Dr. Cengiz Hakan AYDIN

Açık ve uzaktan öğrenme alanında konu uzmanlarının bir ders tasarımı yaparken karşılaştıkları başlıca sorunlardan biri nitelikli öğrenme kaynakları geliştirebilmek ve sunabilmektir. Açık Eğitim Kaynakları (AEK) bu soruna bir çözüm olarak önerilmektedir. Tasarımcılar, öğretenler ve öğrenenler AEK kullanılarak tasarımılanan derslerde farklı deneyimler yaşamaktadırlar. Son yıllarda dil eğitiminde Kitleli Açık Çevrimiçi Derslerin (KAÇeD) yaygın kullanıldığı gözlemlenmektedir. KAÇeD'lerin tasarımı da AEK kullanımı yaygınlaşmaktadır. Ancak literatürde özellikle dil eğitiminde AEK'ye dayalı bir KAÇeD tasarımı ile ilgili öğretene ve öğrenen deneyimlerinin araştırıldığı yeterli sayıda çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu nitel çalışmanın amacı Fransızca eğitime yönelik AEK'ye dayalı bir KAÇeD tasarımı ile öğretene ve öğrenenlerin deneyimlerini keşfetmektir. Öğreten deneyimleri hergöjik bir yaklaşımla anlatı çalışması olarak, öğrenenlerin deneyimleri ise hermenötik fenomenoloji çalışması olarak gerçekleştirilmiştir. Anlatı çalışmasında veriler öğretenein tuttuğu günlüklerle, fenomenoloji kısmında ise öğrenenlerle gerçekleştirilen derinlemesine görüşmelerle elde edilmiştir. Gerçekleştirilen analizler sonucunda, AEK kullanımında öğretenein karşılaştığı en önemli güçlük olarak nitelikli AEK bulma olduğu saptanmıştır. Öte yandan, AEK'ler öğreteye farklı öğrenme etkinlikleri tasarımılama konusunda önemli kolaylık sağladığı gözlemlenmiştir. AEK kullanımı öğrenenlerin memnuniyetini artırmış ve kalıcı öğrenmeleri üzerinde etkili olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Açık ve uzaktan öğrenme, Açık eğitim kaynakları, Açık eğitim uygulamaları, Açık pedagoji, Fransız dili eğitimi, Kitleli açık çevrimiçi dersler

ABSTRACT

A STUDY OF EXPERIENCES WITH A MOOC BASED ON OPEN EDUCATIONAL RESOURCES IN FRENCH LANGUAGE EDUCATION

Enise ÇINAR

Department of Distance Education

Anadolu University, Graduate School of Social Science, July 2023

Supervisor: Cengiz Hakan AYDIN

One of the main problems that subject matter experts in the field of open and distance learning face when designing a course is to develop and deliver quality learning resources. Open Educational Resources (OER) are proposed as a solution to this problem. Designers, teachers and learners have different experiences in courses designed using OER. In recent years, it has been observed that Massive Open Online Courses (MOOCs) have been widely used in language education. The use of OER is also becoming widespread in the design of OERs. However, there is not a sufficient number of studies in the literature investigating the experiences of teachers and learners in the design of an OER-based MOOC in language education. The aim of this qualitative study is to explore the experiences of teachers and learners in the design of an OER-based MOOC for French language education. The teacher's experiences were conducted as a narrative study with a heritagological approach and the learners' experiences were conducted as a hermeneutic phenomenology study. In the narrative study, the data was collected through a journal kept by the teacher, while in the phenomenology part, the data was collected through in-depth interviews with the learners. As a result of the analysis, it was found that the most important difficulty faced by the teacher in using OERs was finding qualified OERs. On the other hand, it was observed that OERs provided significant convenience for the instructor in designing different learning activities. The use of OERs increased learners' satisfaction and had an impact on their permanent learning.

Keywords: Open and distance learning, Open educational resources, Open educational practices, Open pedagogy, French language education, Massive open online courses

ÖNSÖZ

Dil öğretimine olan merakım nedeniyle uzun zamandır Fransızca ve İngilizce alanlarında insanların dil öğrenirken deneyimledikleri süreçleri, bu süreçte yaşadıklarını gözlemlemek benim için her zaman büyük bir keyif olmuştur. Dil öğretiminde daha önce hiç böyle bir sistemin içine dahil olmadığımı fark ettim. Öğretmeyi öğrenmenin bitmeyen uzun soluklu bir süreç olduğunu ve yeniliklerini keşfetmenin bir yaşam biçimi olduğunu düşünüyorum. Bu bağlamda, tez çalışmamda da daha önce hiç deneyimlemediğim bir öğretme ortamına dahil olarak öğrenmeye ve öğretmeye farklı bir açıdan bakabileceğimi düşündüm.

Bu tez çalışmamın bir ürün olarak ortaya çıkmasında bana her zaman yanımda olan, anlayışı, samimiyeti ve özverisi ile beni destekleyen sevgili danışmanım, değerli hocam Prof. Dr. Cengiz Hakan Aydın'a tüm bu süreç boyunca katkı, öneri ve fikirlerini benimle paylaştığı için teşekkürlerimi sunmak isterim.

Ayrıca her zaman yanımda olan sevgili aileme, canım dostlarım ve arkadaşlarıma beni bu süreçte yalnız bırakmadıkları ve her zaman destekledikleri için teşekkürü bir borç bilirim.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

.....

Enise ÇINAR

İÇİNDEKİLER

BAŞLIK SAYFASI.....	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	vi
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar DİZİNİ	xi
GÖRSELLER DİZİNİ.....	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiii
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xiv
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem	1
1.2. Amaç ve Araştırma Soruları	3
1.3. Önem	3
1.4. Sınırlılıklar.....	4
1.5. Tanımlar.....	5
2. LİTERATÜR	7
2.1. Fransızca Eğitimi	7
2.1.1. Sorunları (Genel).....	8
2.2. Türkiye’de Fransızca Eğitimi	9
2.2.1. Sorunları (Türkiye)	9
2.2.1.1. Materyal/Kaynak sorunu	10
2.3. Kitlesele Açık Çevrimiçi Dersler (KAÇeD)	10
2.3.1. KAÇeD’lerle Dil Öğretimi.....	12
2.3.2. Araştırmalar	13
2.4. Açık Eğitim Kaynakları.....	14
2.4.1. AEK’lerin Temelleri.....	15
2.4.1.1. Creative Commons lisansları.....	18
2.4.1.2. AEK’lere erişim	20
2.4.2. Dil Odaklı AEK’ler	22
2.4.2. Fransızca AEK’ler.....	22

2.4.3. Araştırmalar	23
2.5. Açık Eğitim Uygulamaları.....	25
2.6. Açık Eğitim Kaynaklarına Dayalı KAÇeD Tasarımı	27
2.6.1. Olanaklar/Potansiyel.....	27
2.6.2. Sorunlar.....	28
2.6.3. Araştırmalar	29
3. YÖNTEM	31
3.1. Araştırma Modeli.....	31
3.2. Materyal (Ders)	33
3.3. Çalışma Kümesi (Katılımcılar)	34
3.4. Veri Toplama Aracı	34
3.5. Verilerin Toplanması (Süreç).....	35
3.6. Verilerin Analizi	35
4. BULGULAR	37
4.1. Öğretim Elemanının Karşılaştığı Sorunlar ve Çözümleri.....	37
4.2. Öğrenenlerin Deneyimleri	42
4.2.1. Memnuniyetleri	44
4.2.1.1. Motivasyon	44
4.2.1.2. Öz-yönetim	46
4.2.2. Algılanan öğrenme düzeyleri.....	48
4.2.2.1. Kişisel gelişim	49
4.2.2.2. Erişilebilirlik	52
4.2.2.3. Örtüşme/Uygunluk	53
4.2.3. Karşılaştıkları sorunlar	56
4.2.4. Genel görüşleri.....	57
5. TARTIşMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	59
5.1. Tartışma	59
5.1.1. Öğretim elemanının deneyimleri	59
5.1.2. Öğrenenlerin deneyimleri.....	60
5.2. Sonuç ve Öneriler	61
5.2.1. Sonuç.....	61
5.2.2. Uygulayıcılara öneriler	64
5.2.3. Araştırmacılara öneriler	64

KAYNAKÇA 66

EKLER

ÖZGEÇMİŞ

TABLÖLAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 4.1. AEK’ye dayalı KAÇeD tasarımlama sürecini anlamlandıran öykü temaları 1	40
Tablo 4.2. AEK’ye dayalı KAÇeD tasarımlarken karşılaşılan sorunlar ve çözümleri..	40
Tablo 4.3. AEK’ye dayalı KAÇeD tasarımlama sürecini anlamlandıran öykü temaları 2	42
Tablo 4.4. AEK’ye dayalı KAÇeD tamamlayan öğrenen deneyimleri	43

GÖRSELLER DİZİNİ

Sayfa

Görsel 2.1. Yıllara göre AEK farkındalığı (Murphy, Seaman, & Seaman, 2023)	24
Görsel 4.1. Fransızca Öğreniyorum 1 dersinin motivasyon şeması	48
Görsel 4.2. Fransızca Öğreniyorum 1 dersinde algılanan öğrenme düzeyleri şeması ..	56

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1. Açıklık kavramının AEU ve AEK açısından yorumları (Cronin, 2020) ... **26**

KISALTMALAR DİZİNİ

AE: Açık Eğitim

AEK: Açık Eğitim Kaynakları

AEU: Açık Eğitim Uygulamaları

CC: Creative Commons

D-AOBM: Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme

KAÇeD: Kitlese Açık Çevrimiçi Dersler

YFA: Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz

1. GİRİŞ

Bu bölümde çalışmanın problemine, amacına, önemine, sınırlılıklarına ve tanımlara ilişkin açıklamalara değinilmektedir.

1.1. Problem

Bilgi teknolojilerinin hızlı değişimi ve gelişimi ile birlikte eğitimin tüm alanları gibi yabancı dil öğretiminde de sürekli bir yenilenme ve gelişim söz konusudur. Dolayısıyla bu süreçle doğru orantılı olarak öğrenenlerin talepleri de değişmekte ve artmaktadır. Bunlar arasında en belirgin olanlar öğrenmenin zamansız, sınırsız erişimli ve maliyetsiz olması isteğidir (Zhadko & Ko, 2020). Bu bağlamda dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de özellikle çevrimiçi platformlarda yabancı dil öğretiminin değişmesi ve yenilenmesi kaçınılmazdır.

Dahası ülkelerin sınırlarının ortadan kalktığı ve bilginin hızla yayıldığı küreselleşen dünyada yabancı dil öğrenmenin gerekliliği yadsınamaz bir gerçektir. Teknolojinin sunduğu sınırsız içerik ile birlikte öğrenenler öğrenmek istedikleri dilin kültürünü de merak etmektedirler. Genellikle dili, kültürü ile birlikte öğrenmek ve tanımak istemektedirler. Bu durum dersin hazırlanışını, materyallerin seçimi ve kullanımını büyük ölçüde etkilemektedir. Aslında yabancı dil öğrenimi sadece o dilin kurallarını öğrenmek değil aynı zamanda kültürünü de tanımakla gerçekleşen bir süreçtir. Diğer bir deyişle, yabancı dil öğretimi o dilin kültür aktarımıyla eşzamanlı bir şekilde yapıldığında daha kalıcı ve kaliteli öğrenmeler gerçekleşmektedir. Bu bağlamda çevrimiçi platformlarda sunulan ve dil öğretiminde ders materyali olarak kullanılabilecek çok sayıda kaynak bulunmaktadır. Ancak bunların bir kısmı derslere uyarlanamazken diğerleri de kullanımı ile ilgili farkındalık oluşmadığı için pek tercih edilmemektedir.

Nitekim, yirmi birinci yüzyılda yabancı dil öğretimine yer, zaman ve erişim açısında özgürlük getiren ve maliyet tasarrufu sağlayan ve açık ve uzaktan öğrenmenin bel kemiği olan Kitleli Açık Çevrimiçi Ders (KAÇeD)’lerin sayısı artmakta ancak yetersiz kalmaktadır. Dahası yabancı dil (özellikle Fransızca) öğreten KAÇeD’ler genellikle ücretli olarak sunulmaktadır. Ücretsiz yabancı dil öğreten mevcut KAÇeD’lerin sayısı oldukça azdır. Dolayısıyla, bu çalışmada, bir yandan hedef kitlenin ihtiyaçlarını gidermek için kaliteli öğrenme deneyimleri sunarken diğer yandan da

öğretenlerin ders hazırlama sürecini ve yükünü azaltmanın gerekliliği dile getirilmektedir (Zhadko & Ko, 2020). Ayrıca, Açık Eğitim Kaynakları (AEK'ler) ile maliyeti en aza indirerek bu avantajları sağlamanın mümkün olduğundan bahsedilmektedir (2020). Özellikle Fransızca eğitiminde AEK'lerin KAÇeD'lerde etkili bir şekilde kullanımının söz konusu soruna bir çözüm olarak görülmesi ve bu hususta farkındalık yaratılması vurgulanmak istenmektedir. Bunun da yabancı dil öğretimine farklı bir bakış açısı getirerek AEK'lerin kullanımını ve yüksek kaliteli öğrenme-öğretme deneyimlerini artıracığı öngörülmektedir.

Tüm bu durumlardan hareketle bu araştırmanın konusu Fransızca eğitiminde hayat boyu öğrenenlere yönelik ve tamamı AEK'ye dayalı bir KAÇeD hazırlarken ne tür sorunlarla karşılaşılabilceği ve bunların nasıl çözümlenebileceği üzerinedir. Bu sorunların nasıl çözülebileceği konusunda bilgi sahibi olabilmek için bu konuyu deneyimlemeye gereksinim duyulmaktadır. Bu konu temelinde öncelikle, Fransızca eğitimindeki mevcut durumdan ve çevrimiçi ortamlarda Fransızca eğitime ve kaynaklarına ulaşmadaki zorluklardan bahsedilmektedir. Bireylerin kolay erişebilmesi için KAÇeD'lerden nasıl fayda sağlanabileceğine değinilmektedir. Bu aşamada dünya genelinde KAÇeD'lerin sayısının her geçen gün artmakta olduğu görülse de mevcut platformlar üzerinden Türkiye'deki durum göz önüne alındığında Fransızca eğitiminde KAÇeD'lerin sayısının ve materyallerinin oldukça yetersiz kaldığı görülmektedir. KAÇeD'lerde dil öğretiminin hangi boyutlarda olduğu ve nasıl sunulduğu konusunda mevcut duruma değinilmesi gerekmektedir.

Nitekim bu çalışmada, söz konusu soruna bir çözüm olarak AEK'lerin kullanılmasının gerekliliğine vurgu yapılmaktadır. AEK'lerin öğrenene ve öğretene sağladığı yararlar ve sürdürülebilirliği konusunda da Açık Eğitim Uygulamalarına (AEU) değinilmesi gerekmektedir. KAÇeD bağlamında, AEK'lere dayalı yabancı dil öğretiminde, özellikle de Fransızca eğitiminde AEK'lerin yerinden bahsedilmiştir. Literatürde bu bağlamda çalışmaların olmaması nedeniyle bu çalışmanın gerekliliği ve önemi vurgulanmaktadır.

Bu nedenle, Anadolu Üniversitesi'nin Akadema eğitim platformunda sunulmak üzere araştırmacı tarafından bir ders tasarımı yapılmıştır. Birinci aşamada Fransızca A1.1 düzeyinde dört haftalık bir KAÇeD oluşturulmuştur. İkinci aşamada, gerekli AEK'ler bulunmuş ve bunlar bu ders ortamında geliştirilmiştir. Üçüncü aşamada ise ders Akadema

ortamından öğrenenlere sunulmuştur. Bu üç aşama süresince bir tasarımcı ve öğretici olarak araştırmacı günlük tutmuştur. Bu günlükten elde edilen veriler birinci araştırma sorusu olan “Öğretici AEK’ye dayalı bir KAÇeD hazırlarken ne tür sorunlarla karşılaşacak ve bunlara nasıl çözümler bulacak?” sorusuna cevap aranmıştır. Dördüncü aşama olan ders sonu değerlendirmede, öğrenenlerle derinlemesine görüşme yapılmış ve ikinci araştırma sorusu olan “Öğrenenler, AEK’ye dayalı bir KAÇeD ile ilgili olarak neler düşünmektedirler / neler deneyimlemişlerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

1.2. Amaç ve Araştırma Soruları

Bu çalışmanın amacı, AEK’ye dayalı, Fransızca eğitimi ve Fransızca temel dil becerisini kazandırmaya yönelik bir KAÇeD hazırlanmasında ve sunumunda öğretim elemanının ve öğrencilerin deneyimlerini keşfetmek ve deneyimlerine ilişkin yansımaları dayalı olarak Türkiye’de dil öğretiminde (özellikle Fransızca eğitimi) AEK’ye dayalı bir KAÇeD hazırlama konusunda çeşitli öneriler sunmaktır. Dahası, Türkiye’de AEK’nin kullanımına yönelik öneriler sunulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu araştırma sorularına cevap aranmaktadır:

- 1) Öğretim elemanı, AEK’ye dayalı bir KAÇeD hazırlarken ne tür sorunlarla karşılaşmıştır ve bunlara nasıl çözümler bulmuştur?
- 2) Öğrenenler, tamamı AEK’ye dayalı bir KAÇeD ile ilgili olarak neler düşünmektedirler / neler deneyimlemişlerdir? İkinci araştırma sorusuna şu sorular kapsamında cevap bulunmaya çalışılmıştır:
 - a) Memnun kaldılar mı?
 - b) Hangi bölümlerden memnun kaldılar?
 - c) AEK’lerin kullanılmasına ilişkin neler hissetmektedirler / neler düşünmektedirler?
 - d) Bu tür bir KAÇeD’in öğrenmelerinde ne ölçüde yardımcı olduğunu düşünmüşlerdir?

1.3. Önem

Bu çalışma, Türkiye’de Açık Eğitim Kaynaklarının kullanımına yönelik çalışmaların çok sınırlı düzeyde olması ve özellikle Fransızca eğitimi tamamı AEK’ye

dayalı bir KAÇeD tasarımı konuşu üzerinde Türkiye’de yapılan ilk çalışma olması sebebiyle önem taşımaktadır. Bu anlamda çalışma Fransızca eğitiminde Türkiye’ye farklı bir bakış açısı getirecektir. Çalışma, AEK’ye nasıl ulaşılabilceğini, AEK’lerin nasıl kullanılabilceğini, AEK’ye dayalı bir KAÇeD’in nasıl tasarımlanabilceğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda araştırmacılara ve uygulayıcılara yol gösterecek örnek bir çalışma olacaktır. Tüm bu süreçler işlerken karşılaşılan sorunlardan ve bu sorunlarla başa çıkabilmenin yollarından söz edilmektedir. Öğretenin bu süreç boyunca yaşadığı deneyimlerini, karşılaştığı sorunlarını/zorluklarını bilmek de daha iyi ve etkili KAÇeD tasarımları yapmaya yardımcı olacaktır. AEK’lerin araştırılması ve uygulamalı olarak yapılması, sadece farkındalık oluşturmak için değil, aynı zamanda AEK’lerin kullanılması konusunda da yol gösterici bir rol oynayacaktır.

Türkiye’de KAÇeD’lerin sayısı gün geçtikçe artmakla birlikte yeterli düzeyde ve istenilen hızda değildir. Bu nedenle, AEK’ler kullanılarak KAÇeD hazırlanmasının ileriye dönük olarak KAÇeD’lerin sayısının artmasına da yardımcı olabileceği öngörülmektedir. Bu çalışma, AEK’lerin kullanımının yanı sıra tamamı AEK’ye dayalı bir KAÇeD hazırlamanın tüm aşamalarını, süreçte yaşanan deneyimleri ortaya koyarak KAÇeD tasarımı sürecine de farklı bir bakış açısı getirecek ve bu alanda da yol gösterici olacaktır. Sonuç olarak, bu araştırmada ortaya konulan sonuçlar, değerlendirmeler ve öneriler ileriye dönük olarak AEK’lerin etkili bir şekilde kullanımının yaygınlaşması ve özellikle dil öğretimi bazında KAÇeD tasarımlarına katkı sağlamayı hedeflemesi bakımından önemlidir. Çünkü açık ve uzaktan eğitim platformlarında KAÇeD hazırlarken/tasarımlarken karşılaşılabilecek sorunlar ve zorlukları ortaya koyarak bunların önüne geçilmesi ve daha etkili bir şekilde sunulması açısından da önemli katkılar sağlayacaktır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışma, tamamı AEK’ye dayalı olan Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD’ini hazırlayan araştırmacının bu süreçte tuttuğu günlükten ve Anadolu Üniversitesi’nin Akadema eğitim platformunda sunulan bu dersi 2022-2023 eğitim öğretim yılı güz döneminde tamamlayanlar arasından rastgele seçilen 14 öğrenenle yapılan görüşmelerden elde edilenden verileri içermektedir. Çalışmanın birinci bölümünde, dersi tasarımı yapan öğretmenin bu süreçte yaşadığı deneyimler bir anlatı çalışması için uygun bir

sınırlamadır çünkü anlatı araştırmaları tek bir bireyin yaşamı üzerine odaklanmaktadır. İkinci bölümünde ise küçük bir grupta yapılan görüşmeleri içerdđi için fenomenolojik bir çalışma öngörölmüştür. Bir olgunun derinlemesine incelendiği nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan fenomenoloji bu çalışma için uygun bir araştırma desenidir. Son olarak çalışma araştırmacı olarak öğretenin ve öğrenenlerin deneyimlerine odaklanmaktadır.

1.5. Tanımlar

Bu çalışma kapsamında kullanılan bazı önemli tanımların açıklamaları karışıklığı en aza indirmek ve her bir tanımın bağlamını netleştirmek için nitel anlatı ve fenomenoloji çalışması kapsamındaki sözcük ve kavramların işlevsel bir kullanımını sunmaktadır. belirtmektedir (UNESCO, 2012, s. 1).

- **Açık Eğitim Kaynakları:** Hazırlayanlar tarafından sınırlı kısıtlamalarla ya da hiçbir kısıtlama olmaksızın, kullanımı, uyarlanması ve yeniden dağıtımında ücretsiz erişime izin veren açık bir lisans altında yayınlanan ya da halkın erişimine açık olan, dijital veya başka herhangi bir ortamda yer alan öğretme, öğrenme ve araştırma materyalleridir (UNESCO, 2012, s. 1).
- **Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler:** Fırsat eşitsizliğine çözüm getiren, isteyen herkese yaşam boyu eğitim sağlayan ve bunların yanı sıra eğitimin bir dizi bireysel ve toplumsal amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunan, eğitim teknolojilerinden yararlanmaya ve daha çok kendi kendine öğrenmeye dayalı bir disiplin olarak tanımlanmaktadır (Kaya, 2006).
- **Öğrenen:** Öğrenci, belirli amaçlar doğrultusunda sınırları olan bir öğrenme ortamına dahil olan bireyleri tanımlamak için kullanılan bir kavramdır. Öğrenen ise öğrenci kavramını da kapsayan daha geniş bir tanımdır. Bu çalışmada yaşam boyu öğrenme anlayışını benimseyen bireyleri tanımlamak amacıyla çalışma süresince özellikle öğrenen kavramı kullanılmaktadır.
- **Öğreten:** Öğretmen, sınırları belirlenmiş bir öğrenme ortamında bilgiyi aktaran ve öğretim etkinlikleri ortamı sunan bireyleri tanımlamaktadır. Öğreten ise öğretmen kavramını da kapsayan ve farklı rolleri üstlenen bireyleri tanımlamak için

kullanılan geniş bir tanımdır. Bu çalışmada öğretene farklı rolleri de benimseyip yerine getirebilen çatı bir kavram olarak kullanılmaktadır.

- **Tasarımcı:** Bu çalışmada çevrimiçi platformlarda bir öğretim sürecini gerçekleştirmek için gerekli her türlü planlama, hazırlık ve programlama faaliyetlerini yerine getirerek bir öğrenme hizmeti sunan bireyler tasarımcı olarak adlandırılmaktadır.

2. LİTERATÜR

Bu bölümde Fransızca eğitimi, kitlesel açık çevrimiçi dersler ile dil öğretimi, açık eğitim kaynakları, açık eğitim uygulamaları, açık eğitim kaynaklarına dayalı kitlesel açık çevrimiçi ders tasarımı ile ilgili açıklamalara yer verilmektedir.

2.1. Fransızca Eğitimi

Yabancı dil öğretimi, bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan ilerlemenin son yıllarda eğitimde hız kazanmasıyla birlikte değişim ve gelişim göstermektedir. Teknolojinin getirdiği birçok yenilik, dil öğrenmenin koşul ve zorlukları da göz önüne alındığında, öğrenenler giderek daha fazla talepkâr hale gelmektedir (Zhadko & Ko, 2020). Bu durum Fransızca eğitiminde sistematik ve eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmayı da beraberinde getirmektedir.

Öncelikle dünya geneline bakıldığında diğer yabancı dillerde olduğu gibi Fransızca eğitimi ve öğrenme süreçlerinde de Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme (D-AOBM) temel alınmaktadır. D-AOBM modern diller arasında ortak bir Avrupa eğitim alanı oluşturmak için başvurulacak önemli bir araçtır. Dil müfredat programlarının oluşturulması, öğretim ve öğrenme materyal tasarımı ve yabancı dil yeterliğinin değerlendirilmesi için kapsamlı temeller sunan bir referans çerçevesidir. Bu başvuru metninin temel amacı dil öğrenimi ve öğretiminde niteliklerin ve yeterliklerin diller arası şeffaf ve karşılaştırılabilir olmasını sağlamaktır (Conseil de l'Europe, tarihsiz).

Nitekim D-AOBM göz önünde bulundurularak tasarımı yapılan yüz yüze ya da çevrimiçi dersler hedef yabancı dilin kültürüyle ve öğrenenlerin ihtiyaçlarıyla ilişkilendirilerek sunulduğunda daha kaliteli öğrenmelerin gerçekleştiği açıkça belirtilmektedir (Fink, 2003; Mairitsch, 2003; Robert, 2008; Köşker, 2015; Demirkan, 2020). Dolayısıyla eşdeğer bir yabancı dil öğrenimi sunmak ve bu dil yeterliğinin ortak temeller üzerinden değerlendirilmesi için Fransızca ders ya da kurs hazırlığının D-AOBM'nin pedagojik vizyonu dikkate alınarak yapılması gerekmektedir (Conseil de l'Europe, 2021).

Yabancı dil öğretiminin, son zamanlarda üzerinde durulan iletişimsel ve eylemsel yaklaşımlarla öğrenen merkezli olması (öğrenenin ana dili, kültürü, yaşı, cinsiyeti ve bunların getirdiği ihtiyaçları, ön becerileri, varsa ikinci yabancı dili gibi özellikleri) önem

kazanmıştır (Karacadal vd., 2018). Öğrenen odaklı ve daha öz-yönetimli yaklaşımlar öğrenenin bağımsız ve kendi öğrenme aşamalarını planlamasından ve gerçekleştirmesinden sorumlu olmasının önemine vurgu yapmaktadır (Nienaber-Rousseau & Du Toit-Brits, 2022). Dolayısıyla, iletişimsel ve eylemsel dil öğretim yöntemlerini de destekleyen çevrimiçi öğretim platformları, özellikle dil öğrenimine erişim kolaylığı açısından önem arz etmektedir.

Bu noktada, KAÇeD'lerin dil öğrenimine erişim sorununu gidermede fayda sağlayabileceği öngörülmektedir. Bu bağlamda diğer dil öğretimlerinde olduğu gibi, Fransız dili öğrenimine de kolay erişim sağlayabilmek için KAÇeD'ler bir çözüm olarak görülebilir. Bu nedenle, yabancı dil öğretmenlerin KAÇeD'ler üzerinde daha çok durmaları gerektiği görülmektedir (Karacadal vd., 2018).

2.1.1. Sorunları (Genel)

Anadili Fransızca olmayan birinin Fransızca öğretmeni olarak mesleğini icra etmesi hedef kitlesinin, koşullarının, zorluklarının özelliği ve çeşitliliği göz önüne alındığında giderek zorlu bir hale gelmektedir. Bu bağlamda Fransızca eğitimine bütüncül bir açıdan bakıldığında var olan birtakım sorunlar gün yüzüne çıkmaktadır. En belirgin sorun daha uygun maliyetli erişilebilir öğrenme fırsatları eksikliğidir.

Yabancı dil öğretiminin nasıl olması gerektiği ile ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Haddar'a (2021) göre, yabancı dil zenginliği ve karmaşıklığı sebebiyle durumsal problemlerden beslenmektedir. Öğrenenlerin öğrenme engellerini ortadan kaldırmak için problem durumlarından oluşan pedagojik senaryolar üretilmesi ve öğrenenlerin bu durumlara maruz bırakılması gerektiği vurgulanmaktadır. Araştırmaya göre, öğrenenler problemleri çözebildiklerinde daha etkili bir öğrenme gerçekleşecektir. Ancak tek başına probleme dayalı öğrenme stratejileri de etkili ve kaliteli yabancı dil öğretimi gerçekleştirmek için yeterli değildir.

Güler'e (2005) göre ise yabancı dil öğrenirken üzerinde durulması gereken en önemli nokta müfredat ve öğretmen yetiştirme programlarının geliştirilmesidir. Öğretmenlerin dil öğretimi konusunda bilgi ve becerilerini güncellemesi ve yenilemesinin öğrenen taleplerini karşılamadaki yeri ve öneminden bahsedilmektedir. Ayrıca yabancı

dil öğretiminde kullanılan içerik ve uygulamalarının gözden geçirilmesi ve düzenlenmesi gerektiği üzerinde durulmaktadır.

2.2. Türkiye’de Fransızca Eğitimi

Yaşam boyu öğrenmeyi benimseyen, yabancı dil öğrenen ve öğretenlerin Türkiye’de yabancı dil öğretiminin gelişmesine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Öğrenen talepleri doğrultusunda Fransızca eğitiminin de iyileştirilmesi ve dijital teknolojilerin ilerlemesi ile birlikte güncellenerek yenilenmelidir. Bu bağlamda, Avrupa Ortak Dil Çerçevesi gözetilerek yüksek öğretimdeki yenilikler yabancı dil öğretimine uyarlanabilir.

Avrupa Ortak Dil Çerçevesi amaç ve hedefleri doğrultusunda desteklenen Avrupa’daki çok kültürlülük ve çok dillilik Türkiye’de birden fazla dil öğretimi gerekliliğini de ortaya koymaktadır. Bu gerekliliğin getirdiği ihtiyaç doğrultusunda Avrupa Konseyinin belirlediği kriterlere ulaşmak için yabancı dil eğitiminde öğreten yeterlikleri üzerinde durulmalıdır (Güler, 2005).

Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de uluslararası ilişkiler, ekonomik gelir, ticaret, yurt dışında yaşama isteği vb. gibi başka birtakım nedenlerle de olsa İngilizcenin yanında ikinci ve hatta üçüncü bir dil öğrenme talebi giderek artmaktadır (Güler, 2005). Nedeni ne olursa olsun farklı farklı yaşlardaki bireylerin yeni bir dil öğrenme isteği eğitimde yaşam boyu öğrenme ilkesinin en önemli göstergelerinden biridir.

Giderek artan ikinci ya da üçüncü yabancı dil öğrenme talebiyle birlikte Almanca, İspanyolca gibi Fransızcaya olan ilginin de arttığı görülmektedir.

2.2.1. Sorunları (Türkiye)

Türkiye’de genel olarak dil öğretiminde hedef dil ve kültürün aktarımının yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu durum Fransızca eğitiminde de geçerlidir. Fransızca eğitiminin genel geçer basma kalıp bilgi ve örneklerle yapılan öğretimin dışına çıkılamadığı belirtilmektedir (Köşker, 2015; Demirkan, 2020). Bu durum materyal kullanımının kısıtlı olduğunu göstermektedir.

Otantik kaynaklara yer verilmemesi, derslerin genelinin basma kalıp örneklerden oluşması, kaynakların güncel örnekler içermemesi, yetersiz kaynak kullanımı gibi sorunlara rastlanılabilmektedir. Yine Köşker, ders kitaplarının örneğin Fransızcanın mizahı, gelenekleri, ahlaki değerleri, hukuk sistemi gibi pek çok boyutunun materyal açısından yetersiz olduğunu belirtmektedir (2015).

Hem ikinci yabancı dil olarak öğretilmesi hem de kullanım ve maruz kalma alanlarının İngilizceye kıyasla çok daha düşük olması ister istemez derslere ve öğretim materyallerine yansımaktadır. Özellikle Fransızca KAÇeD hazırlanmasını ve materyal kullanımını olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Dolayısıyla hedef dil etkin ve yeterli düzeyde aktarılamamaktadır.

2.2.1.1. Materyal/Kaynak sorunu

Türkiye’de Fransızca eğitiminde özellikle kaynak sorununa vurgu yapıldığı görülmektedir (Köşker, 2015; Demirkan, 2020). Kaliteli ve zengin içerikli materyal eksikliği Fransızca eğitimi açısından kaliteli öğrenme deneyimleri sağlayabilmenin önünde bir engel teşkil etmektedir. Çevrimiçi platformlarda da yeterli düzeyde materyal bulunmasına rağmen bunların derslerde kullanımının tercih edilmemesi dil öğreniminde motivasyon eksikliğini artırır niteliktedir. Nitekim Demirkan (2020) ders materyallerinin doğru seçilmesi gerektiğine ve materyal kullanımı ve zenginleştirilmesinde bir kaynak olarak hedef dilin kültürüne başvurulması gerektiğini vurgulamaktadır.

Bir diğer sorun ise materyallerin derslere uyarlanmamasıdır. Otantik kaynakların derslerde kullanımının sınırlı olması bu konuda tam olarak farkındalık oluşmadığının bir göstergesidir. Bu sorun Fransızca KAÇeD tasarımı da devam etmektedir. Bu bağlamda öğretim elemanının öğretici rolünün yanında tasarımcı rolünü de üstlenmesi beklenmektedir (Buhl, Andreasen, & Pushpanadham, 2018)

2.3. Kitleli Açık Çevrimiçi Dersler (KAÇeD)

KAÇeD'ler, büyük kitlelerin ücretsiz olarak eriştiği çevrimiçi eğitim platformlarıdır. Alanında uzman öğretim üyeleri tarafından verilen çevrimiçi kurslar ve ödevler, sunumlar, videolar ve diğer ders materyalleri aracılığıyla eksiksiz bir uzaktan eğitim ortamı sağlamaktadır (Kesim & Altınpulluk, 2015). Kaya (2006) ise, KAÇeD’i

“fırsat eşitsizliğine çözüm getiren, isteyen herkese yaşam boyu eğitim sağlayan ve bunların yanı sıra eğitimin bir dizi bireysel ve toplumsal amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunan, eğitim teknolojilerinden yararlanmaya ve daha çok kendi kendine öğrenmeye dayalı bir disiplin” olarak tanımlamaktadır. İçeriği, bilgisayar ve internet bağlantısı olan herkese, genellikle ücretsiz olarak ulaştırmak için bir araçtır. Öğretimin sürekliliğine vurgu yapılarak öncesinde, esnasında ve sonrasında KAÇeD ile hayat boyu öğrenime devam edilebilmektedir (Vivian, Falkner, & Falkner, 2014).

KAÇeD’lerin zaman içinde belli başlı türleri ortaya çıkmıştır. Türlerin çıkış noktaları dikkate alındığında, Skrypnyk, vd.’ye (2015) göre KAÇeD’lerin gelişim sürecinde birinci aşama olarak kabul edilen cMOOC’lar ile karşılaşılmaktadır. cMOOC’lar akademisyenler tarafından açık kaynak web platformları aracılığıyla geliştirilen ve yönetilen kurslar olarak ifade edilirken xMOOC’lar ise, basit bir web platformu aracılığıyla değil de kurumların veya bireysel olarak akademisyenlerin bazı öğrenme yönetimi platformları aracılığıyla sunulan içerik tabanlı çevrimiçi kurslardır (Skrypnyk, vd, 2015). Bunların dışında, Blended-MOOCs (bMOOCs) ve Small Open Online Courses (smOOCs) türleri de bulunmaktadır.

KAÇeD terimi ilk olarak 2008’de Stephen Downes ve George Siemens tarafından ortaya atılmıştır. İlk KAÇeD ‘Bağlantıcılık ve Bağlantısal Bilgi’ olarak adlandırılan çevrimiçi, ücretsiz ve herkese açık bir ders 2011’de Stanford Üniversitesi’ndeki bazı profesörler tarafından birkaç video geliştirilerek ücretsiz web kaynağı destekli açık çevrimiçi platformlar aracılığıyla bazı dersler yayınlanmıştır (Baturay, 2015).

2012’de kâr amacı gütmeyen ve bağımsız bir platform olan Coursera kurulmuştur. En tanınmış MOOC platformları Amerikan yapımı “Coursera”, “edX” ve “Udacity”dir. Bunların yanında İngiltere tabanlı “FutureLearn”, Almanya tabanlı “MOOIN ve Iversity”, Fransa tabanlı FUN da tanınmış MOOC platformları arasındadır. Bu kursların sonunda katılımcılar genellikle ücretli olarak sertifika veya katılım belgesi alabilmektedir. Ancak, KAÇeD ile ilgili; öğrenenlerin çalışmalarını değerlendirmedeki zorluklar, çevrimiçi forumlara öğrenen katılımının az olması, öğreticilerin/uzmanların materyal tasarımı ve üretimi konusunda bilgi ve beceri eksikliği, yoğun zaman ve fazla para taleplerinin caydırıcı etkisi gibi birtakım sorunlar bulunmaktadır (De Corte vd., 2016). Öğretenler, ulaşılabilir KAÇeD materyallerinin nasıl sağlandığı konusunda bilgi sahibi olmamalarından dolayı çevrimiçi ortamlarda özellikle KAÇeD gibi herkese açık

ortamlarda bu tür kaynakları kullanmaktan çekinmektedirler. Bu noktada, açık lisanslamanın kullanılması ya da genel kullanıma açık hale getirilmesi yoluyla yeniden kullanıma olanak tanıyan Açık Eğitim Kaynakları bir çözüm olarak görülebilir.

2020 yılında yapılan bir araştırmaya göre (Louiz, 2020), pandeminin de etkisiyle KAÇeD’ler daha fazla artış eğilimi göstermektedir. Bu çalışmada, Fas Ibn Tofail-Kénitra Üniversitesi’nde, 2020 bahar döneminde pandemi sebebiyle yüz yüze derslerin Google Classroom platformu üzerinden uzaktan yürütülmüştür. Bu bağlamda, öğrenenlerin memnuniyetleri üzerine yapılan araştırmada öğrenenlere kendi hızlarında bilgi edinmeleri ve özerkliklerinin gelişimini kolaylaştırdığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bir diğer önemli sonuç ise, çevrimiçi platformların, kullanıcılara bilgiye ulaşma, bilgilerini zenginleştirme olanağı sunmasıdır. Ayrıca öğrenenlerin dil becerilerini geliştirmelerine ve iyileştirmelerine olanak tanımaktadır.

2.3.1. KAÇeD’lerle Dil Öğretimi

KAÇeD’lerle dil öğretimi sunan birçok platform bulunmaktadır. KAÇeD platformları aracılığıyla İngilizce yabancı dil öğretimi yapan birçok KAÇeD bulunsa da diğer dillerde öğretim sunan az sayıda KAÇeD mevcuttur. Özellikle ücretsiz Fransızca öğrenimi sunan KAÇeD sayısı oldukça azdır (http-2). Ücretsiz KAÇeD eğitimi sunan platformlarda da Fransızca öğrenimine yönelik dersler öğrenen taleplerini karşılar düzeyde değildir (FUN, 2022).

France Université Numérique (FUN) yenilikçi dijital öğrenme hizmetleri oluşturan bir kamu yararı grubudur. FUN içlerinde pek çok üniversitenin de olduğu 34 ortak ve 82 üye kamu kurumun desteklediği fun-mooc adında bir KAÇeD platformu sunmaktadır. Bu platformun üç milyon öğreneni bulunmaktadır. 2023 bahar dönemine bakıldığında yabancı dil öğretimine yönelik 17 ders bulunmaktadır. Bunlardan 7 tanesi yabancı dil olarak Fransızca öğreten KAÇeD’lerdir. Bu 7 Fransızca dersten sadece 4’ü kendi hızında hazırlanmış ve herkese açık bir şekilde öğrenenlere sunulmaktadır (FUN, 2022).

Coursera platformunda ücretsiz olarak erişime sunulan 21 İngilizce, 13 Çince, 2 Japonca, 2 Korece KAÇeD yer alırken, yabancı dil olarak İsveççe, Portekizce ve Fransızca öğrenmeye yönelik sadece birer KAÇeD bulunmaktadır (http-1). KAÇeD’lerle dil öğretiminde popüler olan bir diğer örnek de edX platformu olabilir. Burada ücretli

olarak sayıca çok KAÇeD olsa da ücretsiz olarak yabancı dil öğreten çok az KAÇeD bulunmaktadır. Ayrıca ücretsiz olarak sunulan KAÇeD’lerde materyal erişimi kısıtlıdır (http-2).

Sonuç olarak, ücretli KAÇeD sayısının fazla olduğu görülse de ücretsiz yabancı dil öğretimi sunan KAÇeD sayısının yetersiz olduğu açıkça görülmektedir. Fransızca KAÇeD sayısı ise yok denecek kadar azdır. Burada üzerinde durulması gereken diğer bir nokta, ücretli olması dolayısıyla bazı KAÇeD platformları ile eğitimde açıklık hareketinin özellikle bilgiye erişim açısından çelişmesidir. KAÇeD’lerdeki bu durum bilgiye erişimin önünde bir engel olarak görülmektedir.

2.3.2. Araştırmalar

Ruipérez-Valiente vd., (2022)’ye göre açık eğitimin bir sonraki evrimi olarak görülen KAÇeD’in çevrim içi öğrenmede etkili bir araç olduğu kanıtlanmıştır. KAÇeD içeriğinin katılımcıların ders içeriğini yeniden düzenlemesine ve kullanmasına izin veren açık bir lisans altında yayınlanmasını sağlamak KAÇeD’lerin dönüm noktalarından biri olarak görülmektedir (2022). Bir başka araştırma ise, KAÇeD’lerdeki en büyük farkın Avrupalı öğrenenler ile düşük ve orta gelirli ülkelerden katılım sağlayan öğrenenler arasında olduğunu göstermektedir (Chaker & Bachelet, 2020). Aynı çalışmada katılımcılar arasında öğrenenlerin ve iş arayanların daha başarılı performans sergilemeleri zaman uygunluğunun önemini vurgulamaktadır.

Yapılan bir araştırmaya göre, bir üniversite KAÇeD sağlayacağını duyurduğunda öğrenen sayısının yüzde beşin üzerinde arttığı görülmektedir (Jacqmin, 2019). Bu araştırma doğrultusunda öğrenen taleplerinin KAÇeD sayılarının artması yönünde olduğu sonuncuna varılmaktadır. FUN platformu kapsamında KAÇeD sağlayan üniversitelerin bir sonraki eğitim-öğretim yılında öğrenen sayılarında artışlar olduğu aynı araştırmanın önemli bulgularından biridir.

Turizm yönetimi üniversite öğrencileri için çevrimiçi yürütülen hibrit bir Fransızca yabancı dil dersi üzerine yapılan bir araştırma için uzaktan eğitim platformunu ilk defa kullanan yirmi beş öğrenen katılımı sağlanmıştır. Strasbourg Üniversitesinin işbirlikçi çevrimiçi öğrenme platformu üzerinden sunulan dersin %80’i çevrimiçi olarak yürütülmektedir. Araştırma, dersi alan öğrenenlerin çevrimiçi platformu öğrenmekte

zorlansalar da çevrimiçi bir platformda Fransızca öğrenmekten memnun kaldıkları belirtilmektedir. Öğrenenlerin bu ders sayesinde dil öğrenmedeki farkındalıklarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Stoytcheva, 2018).

Aydın (2017) bir çalışmada, Türkiye’de çok sayıda yüksek öğretim kurumunun KAÇeD’ler konusunda gerçek bir farkındalığın olmadığını ortaya koymaktadır. Yüksek öğretim kurumları ve öğrenenler açısından bu farkındalık eksikliğinin; “özellikle İngilizce dil becerilerinin yeterli düzeyde olmaması, bireylerin sertifika gibi önceki öğrenmelerinin kurumlar tarafından tanınmaması, Türkiye’de açık ve uzaktan öğrenmeye bakış açısı, uygulamaların geliştirilmesini engelleyen mevzuatlar, üniversitelerin KAÇeD alanındaki yetersizlikleri ve üniversitelerin gerekli teknolojik alt yapıya sahip olmamaları” gibi zorluklarla ilişkilendirilebileceğini belirtmektedir.

Son zamanlarda yapılan bir başka araştırmada ise, pandeminin KAÇeD’ler üzerindeki pozitif etkisi ortaya koyulmuştur. Dünya genelinde KAÇeD çalışmalarında etkili bir artış olmakla birlikte Amerika ve İngiltere’deki araştırmalarda düşüşler yaşanırken Çin ve İspanya merkezli olanlarda önemli artışlar gözlemlendiği vurgulanmaktadır. Çalışma aynı zamanda, teknik alanlardaki araştırmacıların KAÇeD’lere olan ilgisinin arttığını ortaya koymaktadır (Tlili, vd., 2022).

Sonuç olarak, araştırmalar birtakım sorunlar ortaya koysa da pandemi sürecinden itibaren yüksek öğretim kurumlarının KAÇeD’lerle ilgili farkındalıkları artmaya başladığı görülmektedir. Bununla birlikte, araştırmalar doğrultusunda, KAÇeD’lerle dil öğretiminin önünde bazı engeller bulunmaktadır. En belirgin olan, yabancı dil (özellikle Fransızca) öğreten KAÇeD’lerin genellikle ücretli olarak sunulmasıdır. Ücretsiz yabancı dil öğreten mevcut KAÇeD’lerin sayısı oldukça azdır. Dolayısıyla, yabancı dil öğretimi bağlamında herkese açık erişimi olan KAÇeD’lerin tasarımı süreci üzerinde durulmalıdır. Bu süreçte açık eğitim kaynaklarına yönelik farkındalığın artması ve kullanımının desteklenmesi önem arz etmektedir.

2.4. Açık Eğitim Kaynakları

Açık Eğitim Kaynakları (AEK) bilinçli ya da bilinçsiz birçok öğreten tarafından öğrenmeyi desteklemek amacıyla kullanılmaktadır. Özellikle yüksek öğretimde uzun yıllardır AEK’lerden faydalanılmaktadır. Artan üniversite harç fiyatları ve ders

materyalleri ücretleri eğitimin önünde büyük bir engel olarak bulunmaktadır. Bu durum özellikle öğrenenler açısından maddi bir yük olarak görülmektedir. Bu noktada AEK'ler yüksek öğretim kurumlarının ilgi alanına girerek söz konusu soruna olası bir çözüm olarak sunulmaktadır. Çünkü AEK'ler eğitim-öğretimdeki finansal yükü ortadan kaldırırken öğrenenlerin öğrenimlerine devam etmelerine de büyük ölçüde katkı sağlamaktadır.

Bununla birlikte, AEK'lerin maliyet tasarrufundan çok daha fazlasını sunduğu görülmektedir. Nasıl ki çevrimiçi eğitim, öğretmenlerin dolayısıyla da kurumların kendi köhneleşmiş öğretim stratejilerini gözden geçirmek durumunda bırakarak öğretimde bir gelişme sağlamış ve sağlamaktaysa, AEK kullanımı ve farkındalığı da kurumlarca öğretim materyallerinin geliştirilmesinde, yeniden düzenlenmesinde ve yenilenmesinde oldukça etkili bir rol oynamaktadır (Zhadko & Ko, 2020).

2.4.1. AEK'lerin Temelleri

Açık içerik (open content) kavramı ilk olarak 1998 yılında ortaya atılmıştır (Bozkurt, 2016). Sonrasında Massachusetts Institute of Technology (MIT) tarafından 2001 yılında açık ders (OpenCourseWare) kaynakları duyurulmuş ve 2002 yılında 50 dersi online platform üzerinden herkesin erişimine açık hale getirmiştir (2016). Derslerin erişime açılmasıyla bir dönüm noktası yaşanmış ve eğitimde açıklık hareketinin başlamasında önemli bir adım atılmıştır (Mishra, 2012).

Açık Eğitim (AE) kavramı Açık Eğitim Konsorsiyumu tarafından, “dünya çapında eğitim erişimini ve etkinliğini geliştirmek için açık bir paylaşım çerçevesi kullanan kaynak, araç ve uygulamalar” olarak tanımlanmaktadır (Open Education Consortium, tarihsiz). Buradaki “açıklık” kavramı isteyen herkesin çevrimiçi kaynaklara ücretsiz bir şekilde erişimini ve bunların kullanımını ifade etmek için kullanılmaktadır. Başka bir tanımda AE, ders materyallerine eşit erişime ve bunları daha geniş bir toplulukla paylaşma olanak sağlayan bir tutum, uygulama ve öğretim yöntemi olarak ifade edilmektedir (Walsh, 2012). AE, eğitimin ancak açık bir şekilde paylaşıldığında güçlendiğinin inancı çerçevesinde şekillenmektedir. Dolayısıyla, AE'nin temeli AEK'lere ve açık lisanslamaya dayanmaktadır. Diğer bir deyişle, AEK'ler açıklık hareketinin önemli yapı taşlarından biridir.

2002 yılında UNESCO tarafından bir forum düzenlemiştir. İlk defa bu toplantıda UNESCO Açık Eğitim Kaynakları (AEK[Open Educational Resources: OER]) kavramından bahsetmiştir (Wiley, 2007; Weller, 2011; Mishra, 2012). Gelişmekte olan ve sanayileşmiş ülkelerdeki üniversitelerden on altı ana katılımcı ve altı uluslararası ve sivil toplum kuruluşunun temsilcileriyle gerçekleşen toplantıdan çıkan raporda şu ifadeler yer verilmiştir:

Gelişmekte olan ve sanayileşmiş ülkelerdeki üniversitelerden on altı ana katılımcı ve altı uluslararası ve sivil toplum kuruluşunun temsilcilerinden oluşan katılımcılar, bundan böyle Açık Eğitim Kaynakları olarak anılacak olan, tüm insanlık için mevcut evrensel bir eğitim kaynağını birlikte geliştirme konusundaki memnuiyetlerini, isteklerini ifade ettikleri bir Sonuç Bildirisini (Ek 6) kabul ettiler. Açık Eğitim Kaynakları uygun şekilde kullanıldığında, herkes için etkili öğrenme fırsatlarına geniş erişim sağlayabilir.

Açık Eğitim Kaynakları, "ticari olmayan amaçlar için bir kullanıcı topluluğu tarafından danışma, kullanım ve uyarlama için teknoloji destekli, açık eğitim kaynakları" olarak tanımlanır. Genellikle Web veya İnternet üzerinden ücretsiz olarak sunulurlar. Başlıca kullanımları öğretmenler ve eğitim kurumları tarafından kurs gelişimini destekler, ancak doğrudan öğrenenler tarafından da kullanılabilirler. Açık Eğitim Kaynakları, ders materyali, referanslar ve okumalar, simülasyonlar, deneyler ve gösteriler gibi öğrenme nesnelerini, ders programlarını, müfredatı ve öğretmen kılavuzlarını içerir (UNESCO, 2002, s. 24-28).

2002 yılında gerçekleşen forumdan on yıl sonra yine UNESCO tarafından Dünya Açık Eğitim Kaynakları kongresi düzenlenmiştir. AEK'lere ilişkin düzenlenen bu ikinci toplantıda 2002 yılında literatüre kazandırılan Açık Eğitim Kaynakları kavramına vurgu yapılmıştır. Paris Deklarasyonu'na göre AEK'ler:

Hazırlayanlar tarafından sınırlı kısıtlamalarla ya da hiçbir kısıtlama olmaksızın, kullanımı, uyarlanması ve yeniden dağıtımında ücretsiz erişime izin veren açık bir lisans altında yayınlanan ya da halkın erişimine açık olan, dijital veya başka herhangi bir ortamda yer alan öğretme, öğrenme ve araştırma materyallerini belirtmektedir (UNESCO, 2012, s. 1).

AEK, açık lisanslamanın kullanılması ya da genel kullanıma açık hale getirilmesi yoluyla yeniden kullanıma olanak tanıyan kaynaklar olarak ifade edilmektedir (Wiley, Bliss, & McEwen, 2014; Irvine & Rogers, 2021). The EDUCAUSE Learning Initiatives (2018) ise AEK'leri şöyle açıklamaktadır:

Açık eğitim kaynakları (AEK), kamu malı olan veya başkaları tarafından ücretsiz erişime, kullanıma, uyarlamaya ve yeniden dağıtıma izin veren açık bir lisans altında yayınlanmış herhangi bir ortamdaki öğretim, öğrenim ve araştırma materyalleridir. AEK, ders kitapları,

eğitim programları, ders programları, ders notları, videolar, ses dosyaları, simülasyonlar, değerlendirmeler ve eğitimde kullanılan diğer içerikleri kapsar. AEK, ihtiyaçlara göre kolayca geliştirilebilen ve özgürce uyarlanabilen, revize edilebilen, genişletilebilen, dönüştürülebilir ve dünyanın her yerindeki eğitimciler ve öğrenenlerle paylaşılabilir yüksek kaliteli, etkili öğrenme materyallerine her yerden erişim sağlar. AEK, uygun şekilde kullanıldığında herkes için etkili öğrenme fırsatlarına geniş erişim sağlayabilen açık içerik, uygulamalar, politikalar ve toplulukların karışımı için bir şemsiye terim olan açık eğitim uygulamasını destekler. (ELI, OE Content, para.1).

AEK'lerin temel amacı bilgiyi özgürce paylaşmak ve öğretim materyalleri ile öğrenen arasındaki engelleri kaldırmaktır (OECD, 2007).

AEK'ler ile ilgili yapılan tanımların ortak noktalarına bakıldığında, hazırlanan materyal ile birey arasındaki engellerin kaldırılması ve hem öğrenen hem de öğrenenin AEK'lere erişebilmesi ve bunları ihtiyaçları doğrultusunda kullanabilmesi üzerinde yoğunlaştığı açıkça görülmektedir.

AEK'ler materyali oluşturan birey tarafından birtakım açık lisanslama kurallarına bağlı olarak paylaşma, uyarlanabilme ve diğer materyallerle birleştirilip karıştırılabilir dijital öğrenme ve öğretme materyalleri olarak açıklık hareketini desteklemektedir (Zhadko & Ko, 2020). Burada sözü edilen açık lisanslama ise, AEK'nin kullanım durumlarıyla ilgili bilgi vermektedir. Açık lisanslama genellikle bir Creative Commons lisansı aracılığıyla, içeriğin değiştirilebileceği, yeniden kullanılabilir veya başka bir amaca uygun hale getirilebileceğini ifade etmektedir (Fitzgerald, 2007).

Wiley tarafından tanımlanan AEK'lerin kullanım hakları İngilizce "Retain, Reuse, Revise, Remix, Redistribute" sözcüklerinin baş harflerinden oluşan 5R ile ifade edilmektedir (Wiley, 2015). Bozkurt'a (2016) göre, açıklığın 5T'si olarak çevrilen söz konusu kullanım hakları aşağıdaki gibidir:

1. Tutmak (Retain): İçeriğin kopyalarını yapma, kopyalarına sahip olma ve kopyalarını kontrol etme hakkı
2. Tekrar kullanmak (Reuse): İçeriği farklı şekillerde kullanabilme hakkı (Örn: sınıfta, bir çalışma grubunda, bir web sayfasında veya bir videoda kullanmak gibi)
3. Tekrar düzenleme yapmak (Revise): İçeriğin kendisini uyarlama, adapte etme, modifiye etme ve değiştirme hakkı (Örn: içeriği farklı bir dile çevirmek gibi)

4. Tekrar karıştırmak (Remix): Orijinal ve düzenlenmiş içeriği yeni bir şey yaratmak için başka bir açık içerik ile birleştirme hakkı (Örn: Birbirinden bağımsız içerikleri bir araya getirerek yeni bir uygulama oluşturmak gibi)
5. Tekrar dağıtmak (Redistribute): Orijinal içeriğin, kendi düzenlemelerinizin, kendi karışımlarınızın kopyalarını başkalarıyla paylaşma hakkı (Örn: İçeriğin bir kopyasını bir arkadaşınıza vermeniz gibi) ifade etmektedir (Bozkurt, 2016, s. 27-28).

Bu 5R olarak ifade edilen kullanım haklarının ücretsiz ve kalıcı olarak sağlandıklarına dair net bir ifadeyle birlikte, çoğunlukla Creative Commons açık lisans adı altında belirtilmektedir (Wiley & Hilton III, 2018). Dahası bu 5R kullanım hakları öğrenen öğrenmelerini desteklemek için AEK’ler ile neler yapılabileceğini ve esneklik boyutlarını göstermektedir. Örneğin; Creative Commons lisansı kullanan, Khan Academy’den bir video, MIT OpenCourseWare’den ders notu, Wikipedia’den makale veya OpenStax College’tan bir ders kitabı indirildiğinde söz konusu 5R kullanım etkinliklerine katılmak için ücretsiz ve sürekli bir izne sahip olunmaktadır. Creative Commons lisansı kapsamında yayınlandıkları için izin isteme ve telif ücreti ödeme gereksinimi bulunmamaktadır (Wiley, 2015).

2.4.1.1. Creative Commons lisansları

Creative Commons (CC) yasal gereklilikleri karşılamak üzere birçok ülke tarafından tercüme edilmiş dünya çapında bir projedir. Creative Commons lisansları, “telif hakkı sahiplerini açık içerik lisanslama protokolleri yoluyla materyallerinin kullanımını lisanslamaya teşvik ederek paylaşılmış bir bilgi ortaklığı oluşturmayı ve böylece yaratıcılık, eğitim ve yenilik amacıyla içeriğin daha iyi tanımlanmasını, ihtiyaçlar doğrultusunda paylaşılmasını ve yeniden kullanılmasını teşvik etmeyi” amaçlamaktadır (OECD, 2007, s. 76).

CC lisansları telif hakkı kuralları kapsamında içerik/materyal oluşturan bireylere çalışmalarını kullanabilmeleri için diğerlerine izin verme konusunda yol gösterecek birtakım standartlar sunmaktadır (Creative Commons, tarihsiz-a). Örneğin bir AEK’de CC lisansı bulunması “Bu materyal ile ne yapılabilir?” sorusuna bir cevap niteliğindedir.

CC lisansları dışında başka açık lisans türleri de bulunmaktadır. Örneğin, Wikipedia’nın kullandığı GNU Free Documentation License (GFDL) da bir açık içerik lisansıdır (Fitzgerald, 2007). AEK lisanslama koşullarını sağlayan CC lisansları popüler

bir kullanım alanına sahiptir (Zhadko & Ko, 2020). CC lisansları, öğretmenlere AEK ile çalışırken kullanım koşulları hakkında net bir bilgi vermekte ve bunun yanında neleri yapıp neleri yapamayacaklarını göstermektedir (2020). Creative Commons web sitesi lisans türlerini en az kısıtlayıcı olandan başlayarak şöyle açıklamaktadır:

CC BY Atıf (Attribution): CC'nin en özgür lisansıdır. Uluslararası olarak kullanılabilir. Kaynak, atıf vermek kaydıyla ticari amaç da dahil olmak üzere kopyalanabilir, düzenlenebilir, dağıtılabilir ve yeniden kullanılabilir.

CC BY-SA Atıf-AynıLisanslaPaylaş (Attribution-ShareAlike): Uluslararası olarak kullanılabilir. Kaynak, atıf vermek ve aynı lisansı devam ettirmek kaydıyla ticari amaç da dahil olmak üzere kopyalanabilir, düzenlenebilir, dağıtılabilir ve yeniden kullanılabilir.

CC BY-NC Atıf-GayriTicari (Attribution-NonCommercial): Uluslararası olarak kullanılabilir. Kaynak, atıf vermek kaydıyla ticari amaç haricinde kopyalanabilir, düzenlenebilir, dağıtılabilir ve yeniden kullanılabilir.

CC BY-NC-SA Atıf-GayriTicari-AynıLisanslaPaylaş (Attribution-NonCommercial-ShareAlike): Uluslararası olarak kullanılabilir. Kaynak, atıf vermek ve aynı lisansı devam ettirmek kaydıyla ticari amaç haricinde kopyalanabilir, düzenlenebilir, dağıtılabilir ve yeniden kullanılabilir.

CC BY-ND Atıf-Türetilemez (Attribution-NonDerivative): Uluslararası olarak kullanılabilir. Kaynak, atıf vermek kaydıyla ticari amaç da dahil olmak üzere kopyalanabilir, dağıtılabilir ve yeniden kullanılabilir ancak üzerinde hiçbir değişiklik yapılamaz.

CC BY-NC-ND Atıf-GayriTicari-Türetilemez (Attribution-NonCommercial-NonDerivative): CC'nin en az özgürlük sağlayan lisansıdır. Uluslararası olarak kullanılabilir. Kaynak, atıf vermek kaydıyla ticari amaç haricinde kopyalanabilir, dağıtılabilir ve yeniden kullanılabilir, ancak üzerinde hiçbir değişiklik yapılamaz (Creative Commons, tarihsiz-b).

Bu altı CC lisans türleri dışında bir de kamu malı olarak tanımlanan CC0 (CC Zero) bulunmaktadır. CC0, materyali herhangi bir ortam veya formatta koşulsuz kullanım hakkı sunmaktadır.

İhtiyaçlar doğrultusunda CC lisans türlerinden herhangi biri seçilerek hazırlanan materyal bireylere açık bir şekilde lisanslanabilmektedir. Hazırlanan materyalin CC lisanslı bir AEK'ye dönüştürülmesi için seçilen lisans türünün bağlantısını eklemek gerekmektedir. Her AEK bir CC lisansı taşımayabilir ancak her CC lisanslı materyal bir AEK olarak tanımlanmaktadır (Zhadko & Ko, 2020).

AEK oluştururken orijinali ile aynı kullanım haklarını izlemek gerekmektedir. Örneğın, orijinali CC BY-NC Atıf-GayriTicari lisanslı olan bir kaynaktan oluşturulan yeni bir AEK da aynı şekilde lisanslanır (Creative Commons, tarihsiz-b). Oluşturulan bir AEK’de herhangi bir lisans koşulunun belirtilmemesi, başkaları tarafından nasıl kullanılacağının bildirilmemesi anlamı taşımaktadır. Hangi lisans özelliğini kullanacağından emin olamayan bireyler için Creative Commons etkileşimli lisans seğıme özelliğini kullanmaları önerilmektedir (Zhadko & Ko, 2020).

Sonuç olarak, burada önemli olan nokta, CC gibi açık lisanslar açık erişimin yapılandırma için telif hakkı sahipliğine ve yasanın gücüne dayandırılmasıdır (Fitzgerald, 2007). Bu anlamda CC lisansları telif hakkı karşıtı olmaktan ziyade dijital içerikte telif hakkını yönetebilmek için tasarlanmış bir çerçeve sunmaktadır.

2.4.1.2. AEK’lere erişim

AEK’leri kullanmaya başlamadan önce kurum destekli AEK platformları ile ilgili araştırma yapılması gerekmektedir. Kurumsal olarak desteklenen bir platform üzerinden edinilen AEK ile ilgili herhangi bir problemde öğreten ya da öğrenenlerin teknik yardım alabilmesi mümkündür (Zhadko & Ko, 2020).

Bir ders tasarımlarken amacına uygun olan AEK’leri bulmanın farklı yolları olmakla birlikte en basit yolu Google’da arama yapmaktır. Bunun için, konuya özel anahtar kelimelere OER (AEK) eklenerek çok sayıda açık kaynağa ulaşılabilmektedir. Ayrıca, gelişmiş arama seğıenekleri kullanılarak tercih edilen lisanslama koşuluna göre filtreleme de yapılabilir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta bulunan AEK’lerin lisanslarının ayrı ayrı kontrol edilmesidir. Daha sonra, anahtar kelimeler değıştirilerek arama genişletilip sonrasında tekrar daraltılarak etkili bir AEK araştırması yapılabilir (Zhadko & Ko, 2020)

İyi tasarlanmış, ihtiyaca göre ayarlanabilen AEK’ler bir yandan öğrenenlerin ilgisini çekerken diğeryandan da daha esnek ve daha çabuk dönüt alınabilen bir öğrenme sağladığı için öğreticileri de harekete geçirerek dinamikleştirmektedir (Hewlett Foundation, tarihsiz).

Creative Commons web sitesi verilerine göre, iki milyardan fazla CC lisanslı materyal mevcuttur. Bunların çoğunluğu kullanıcılarına AEK sunan dijital platformlar

üzerinden sunulmaktadır. CC platformları kullanıcılarına resim, video, müzik, ses dosyası, araştırma ve öğretici metinler sunmakta ve ayrıca bu materyaller üzerinde çalışmalarına olanak tanımaktadır. CC lisanslı materyaller sunan platformlardan en bilinenleri; Flickr, YouTube, Wikipedia, MIT OpenCourseWare, Internet Archive, Wikimedia Commons, Bandcamp, Skills Commons, Europeana, Vimeo, Tribe of Noise, Jamendo, Plos, FMA (Creative Commons, tarihsiz-c). Bunların dışında GNU Free Documentation License (GFDL) açık içerik lisanslı materyaller sunan Moodle platformu bulunmaktadır (FUN, 2022).

Bunların yanı sıra, Manifold, New York City Üniversitesi'nde (CUNY) uygulanan bir diğer açık eğitim kaynağı platformudur. Bu platformu destekleyen Michael Manifold'un kullanımının önemini şu ifadesiyle vurgulamaktadır:

Manifold, öğretmenlerin kamuya açık metinlerin ve açık eğitim kaynaklarının (OER) özel sürümlerini yayınlayarak dinamik ders materyalleri oluşturmaya olanak tanır. Öğitmenler, bir multimedya okuma deneyimi oluşturmak için metne ek notlar, dosyalar, resimler, videolar ve etkileşimli içerikler ekleyebilir. Manifold ayrıca işbirlikçi ek açıklama yoluyla sosyal okumayı da destekler, böylece öğrenenler metinlerin kenar boşluklarında "buluşabilir" ve kurs içeriğini çevrimiçi olarak tartışabilir (Michael, 2019, para.1).

Bir diğer AEK platformu olan Merlot, paylaşılabılır çevrimiçi öğrenme ve öğretme materyallerinin bulunduğu köklü bir açık kaynak deposudur. Birçok öğretim görevlisi tarafından kullanılan Merlot, ders materyalleri aramak dışında yeni bir AEK oluşturma olanağı da sunmaktadır.

Bununla birlikte, tamamı AEK'ye dayalı bir kurs oluşturmak için bazı öğrenme materyalleri bulundurmaya, bağlantı kurmaya ve paylaşmaya olanak tanıyan bir platform kullanmak gerekmektedir. Bu bağlamda, platformların sunduğu olanakların farkında olmak AEK kullanımı açısından önemlidir. Bazı platformlar sadece AEK oluşturma ve değişiklik yapma olanağı sunarken bazıları bunun yanı sıra yayınlama ve dağıtmaya da izin vermektedir. Dahası, kullanıcıların yayınlanan AEK'ler hakkında yorum yapabildiği ve onlarla etkileşim kurabildiği Merlot gibi platformlar da bulunmaktadır. Örneğin, e-kitap kaynaklı Pressbooks sadece AEK kullanımı için tasarlanan bir platformdur. Wordpress ve LibGuides gibi platformlar ise AEK kullanıcılarının ihtiyaçlarına göre uyarlanmıştır (Zhadko & Ko, 2020).

2.4.2. Dil Odaklı AEK'ler

Nienaber-Rousseau and Toit-Brits'e (2022, s. 37) göre açık telif hakkı lisansı bulunan AEK'ler "teknolojik ilerlemelerin ve gelişmiş internet erişiminin bir sonucu" olarak ortaya çıkmıştır. Yüksek öğretimdeki kurumlar için özellikle dil öğrenimi kapsamında birçok nedenden dolayı eğitime ulaşamayan öğrenenler için AEK'lerin yeri ve öneminden bahsedilmektedir (Colvard, Watson, & Park, 2018).

AEK kullanımının istenilen düzeyde olamamasının en önemli nedenlerinden biri kalitesinin sorgulanmasıdır. Bu da AEK'ler üzerinde yeterince durulmadığını göstermektedir. Özellikle, İngilizce haricinde diğer yabancı dil odaklı AEK'ler yetersiz ya da kullanım açısından oldukça kısıtlıdır.

Yüksek öğretimdeki bu boşluğu, eğitimde yaşanan değişiklik ve yenilikler kapsamında ve öğrenen talepleri doğrultusunda AEK'lerin doldurabileceği ve bu soruna çözüm yolu sunabileceği düşünülmektedir. Yaşam boyu öğrenme ilkesinin devamlılığı ve eğitimdeki yenilikler kapsamında, erişim, açıklık ve eşitliğin sağlanması için yüksek öğretimin sunduğu AEK olanaklarının uygulanmasını gerektirmektedir (Altınay vd., 2018).

2.4.2. Fransızca AEK'ler

AEK'ler bilgi paylaşımının ötesinde bir süreci ifade etmektedir. Bilgiye erişim kolaylığı sağlamanın yanı sıra demokratikleşme ve bilgi oluşturma süreçleri için bir araç olarak algılanıp farkındalık oluşursa AEK'ler gelişme gösterebilir (Poletti & Gramigna, 2020) Bu doğrultuda KAÇeD'ler bu sürecin devamlılığını sağlama görevi üstlenebilir. Bilginin kültürel, bilişsel ve teknolojik sistemler arasındaki geçişi sağlayan bir alan olarak AEK kullanımı desteklemektedir.

Fransa'nın KAÇeD platformu FUN bünyesinde pek çok AEK barındırmaktadır. Bununla birlikte, açıklık kavramına özen gösteren bir platform olmasına rağmen materyallerini daha az açık bir Creative Commons lisansı ile sunarak erişimin önüne büyük bir engel koymuş olmaktadır. Dolayısıyla daha fazla kısıtlayıcı açık lisans tercih ettikleri için kaynaklar üzerinde bazı düzenleme ve değişiklikler yapılamamaktadır (Jacqmin, 2022) Bunun gibi nedenlerden dolayı yeterli düzeyde Fransızca AEK'lere

ulaşılamamaktadır. Kullanım hakları esnek olan mevcut olanların da bir kısmı KAÇeD'lere uyarlanacak kalitede olmadığı görülmektedir.

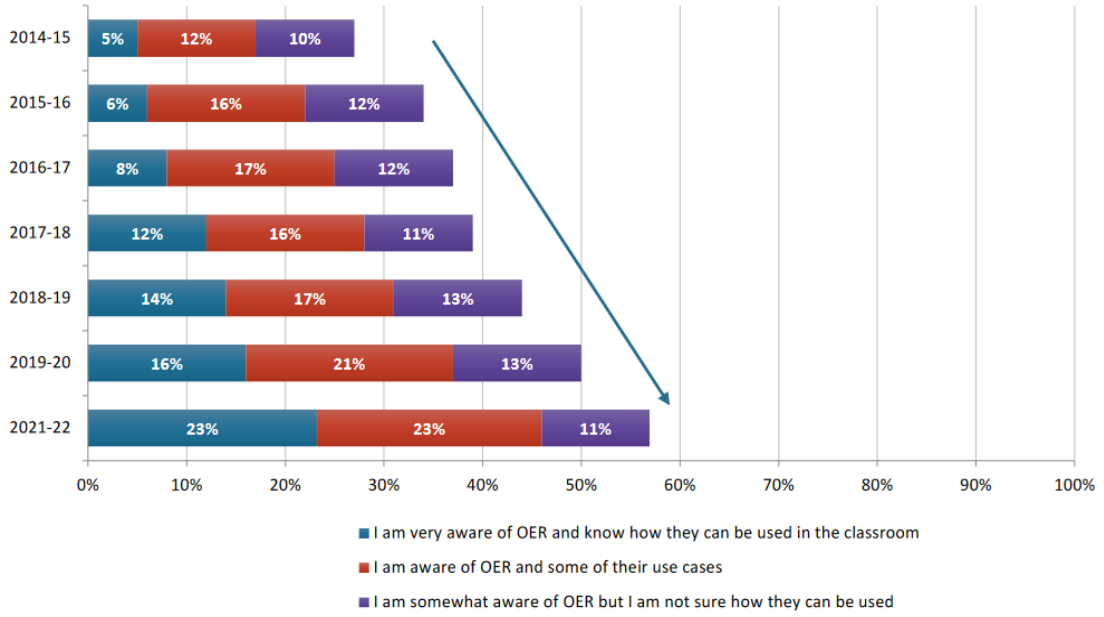
2.4.3. Araştırmalar

North-West University'de yapılan bir araştırmada açık öğrenme içeriği oluşturmak, bunları öğrenenlerin ihtiyaçlarına göre uyarlamak ve bu süreci araştırmak için üniversite personeline bir AEK bursu sunulmaktadır. Bu burs kapsamında öğretim elemanlarından açık lisanslı çevrimiçi kaynakları sınıflarında kullanmaları ve bunları öğrenenlerin ihtiyaçlarına göre uyarlamaları istenmektedir (Olivier, Bunt, & Dhakulkar, 2022) Bu araştırma bulguları doğrultusunda burstan faydalanan proje katılımcılarının bu sürecin sonunda AEK'leri benimsemeye başladıkları ve sınıflarına entegre etmeye devam edeceklerini belirttikleri yansıtılmaktadır. Bu bağlamda AEK bursları/fonları oluşturmak, kaliteli AEK kullanımını ve uygulamalarını teşvik edeceği görüşüne varılmaktadır (2022, s. 16).

Open Learning Consortium (OLC) Innovate 2023 konferans kapsamında Bay View Analytics Surveys ve BMG Market Intelligence Database verilerine göre, son yıllarda hem dijital hem de basılı materyal kullanım oranları artmıştır. Bununla birlikte, 2021'den 2022'ye kadar dijital materyallerin basılı materyallerden daha hızlı oranda büyüdüğü belirtilmektedir.

Basılı materyaller ve AEK'ler karşılaştırıldığında, kişisel, kurumsal tercihlere ve kaliteli AEK değerlendirmesine göre farklılıklar gösterse de pandeminin ardından AEK'ye yönelik genel bir eğilim olduğu açıkça görülmektedir. Yüksek öğretimde fakülteler son yıllarda AEK'lere daha fazla ihtiyaç duymaktadır. Öyle ki, bu oran 2015-2016 yılları arasında yirmide bir iken 2022'de her beş fakülteden biri AEK'lere başvurmaktadır. (Seaman & Seaman, 2023).

Murphy, Seaman ve Seaman'e (2023) göre, son yıllarda yapılan araştırmalarda AEK farkındalığı 2019 yılından itibaren pandeminin de etkisiyle daha hızlı bir şekilde artmaya devam etmektedir. Bu bağlamda, AEK farkındalığının yıllara göre dağılımı aşağıdaki gibi resmedilmektedir:

Görsel 2.1. Yıllara göre AEK farkındalığı (Murphy, Seaman, & Seaman, 2023)

Yukarıda verilen grafikte öğretim görevlilerinin yarısından fazlasının AEK konusunda belli bir düzeyde farkındalığı olduğu görülmektedir. Bu pandemi öncesine oranla büyük bir gelişme olsa da ankete katılan öğretim görevlilerinin yarıya yakınının AEK'nin hiç farkında olmaması, AEK kullanımının artırılması ve AEK'ye dayalı KAÇeD potansiyelinin önünde büyük bir engel teşkil etmektedir.

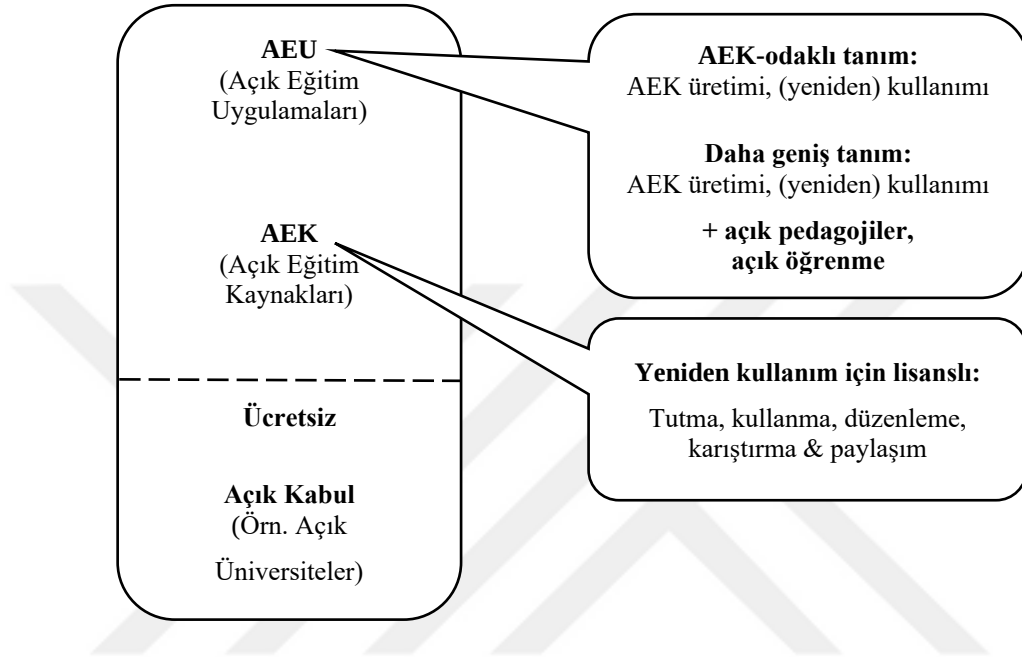
Yapılan araştırmalar kapsamında AEK'lerin sürdürülebilirliği ve yaygınlaştırılabilirliği konusunda Açık Eğitim Uygulamaları (AEU'lar) büyük önem arz etmektedir. AEU, özellikle AEK'nin üretilmesini, kullanımını ve başka bir amaçla yeniden kullanımını destekleyen uygulamalar ve politikalara odaklanmaktadır. Dolayısıyla eğitimde açıklık felsefesinde hedeflenen amaçlara ulaşmada AEU'ya gereksinim duyulmaktadır (Bozkurt, 2019).

2.5. Açık Eğitim Uygulamaları

AEU'ları "Kurumsal politikalar aracılığıyla AEK'lerin (yeniden) kullanımını ve üretimini destekleyen, yenilikçi pedagojik modelleri teşvik eden ve yaşam boyu öğrenme süreçlerinde ortak yapımcılar olarak öğrenenlere saygı duyan ve onları yetkilendiren uygulamalar" şeklinde tanımlanmıştır (Ehlers, 2011, s. 4). Bir başka tanımda ise AEU, etkileşim, akran öğrenimi, bilgi oluşturma ve öğrenenlerin güçlendirilmesi için katılımcı teknolojileri ve sosyal ağları kullanan pedagojik uygulamaların yanı sıra AEK'lerin oluşturulmasını, (yeniden) kullanılmasını içeren işbirlikçi uygulamalar" olarak ifade edilmektedir (Cronin, 2017, s. 4). Özellikle yükseköğretim kurumları tarafından uygulanan politikalar ve uygulamalar olarak ifade edilen AEU'lar, AEK'lerin yönetimini ve AEK kullanılarak üstlenilen informal öğrenmenin resmi olarak değerlendirilmesini de desteklemektedir (Cronin, 2020). AEU'lar; AEK'lerin oluşturulması, kullanılması ve yeniden tasarlanmasının yanı sıra bunların herhangi bir platforma/bağlamsal ortama uyarlanmasını ve herkesin erişime sunulmasını da kapsamaktadır (Wiley & Hilton III, 2018).

AEU'lar bazı akademisyenler tarafından açık pedagoji ya da AEK destekli pedagoji olarak da adlandırılmaktadır (Olivier & Olivier, 2022). AEU'ların önemini kavramak ve desteklemek için öncelikle açık pedagoji kavramını anlamak ve onu oluşturan değerlerini ifade etmek gerekmektedir.

Cronin (2020) AEK ve AEU arasındaki güçlü ilişkiyi şekil 2.1’de özetleyerek açıklamaktadır:

Şekil 2.1. Açıklık kavramının AEU ve AEK açısından yorumları (Cronin, 2020)

Yukarıda verilen şekilde, Cronin’e göre “açık” kavramının AEK ve AEU kapsamında nasıl yorumladığı resmedilmektedir. Buna göre, AEK açık lisanslar aracılığıyla kaynağı kullanma, düzenleme, karıştırma ve paylaşma olanağı sunarak tekrar kullanıma açık hale getirilen kaynaklardır. AEU’lar ise, AEK’leri de kapsayan daha geniş çatı bir kavramdır. İçeriğin ötesinde bir uygulamayı ifade etmektedir (Nascimbeni & Burgos, 2016). AEU, eğitimde eşitsizliğin yanı sıra açık pedagoji ve açık öğrenmeye odaklanmaktadır. Bu bağlamda, güç ilişkileri ve kurumsal politikalar aracılığıyla yaşam boyu öğrenme anlayışına hizmet eden AEK’leri desteklemektedir. AEU'nin en kapsamlı tanımları, güç ilişkileri ve eşitsizliğin yanı sıra AEK, açık pedagoji ve açık öğrenmeye odaklanır.

Nascimbeni ve Burgos'un AEU kavramının daha iyi anlaşılmasını sağlayan ifadeleri aşağıdaki gibidir:

Açık öğretim yöntemleri, Açık Eğitim Uygulamaları (AEU) ile karıştırılmamalıdır, çünkü bizim anlayışımıza göre, açık öğretim, AEK'ler kullanılmadan da gerçekleşebilir. Oysa ki AEU'lar, genellikle AEK kullanımını gözeten ve zenginleştiren açıklık yolculuğunun bir sonraki adımı olarak tanımlanır (2016, s. 7).

Sonuç olarak, AEK ve AEU, zaman, mekân ve erişim engellerini ortadan kaldırarak yaşam boyu öğrenme çerçevesinde açıklık ve eşitlik sağlamanın yanında öğrenenlere kaliteli öğrenme deneyimleri yaşayabilecekleri ortamlar yaratmaktadır (Altınay vd., 2018).

2.6. Açık Eğitim Kaynaklarına Dayalı KAÇeD Tasarımı

KAÇeD'lerin eğitimde öğrenenlerle buluşmasıyla birlikte sunuş yöntemleri, öğretim stratejileri, değerlendirme araçları ve ölçütleri vb. gibi öğretimin pek çok aşamasının gözden geçirilmesine olanak sunmaktadır. Bu değişim sürecinde öğretimin kalitesinin de sorgulanmasıyla birlikte öğretim materyalleri de yenilenmekte ve gelişmektedir. Özellikle yüksek öğretimin rekabetçi pazarında, yaşam boyu eğitimin sunduğu hakların da getirisiyle daha az maliyetle daha kaliteli öğrenme sağlayarak öğrenen kitleyi elde tutma çabası açıkça görülmektedir. Yaşam boyu öğrenenler için KAÇeD'ler bir yandan eğitim olanağı sunarken diğer yandan da bireylerin öğrenme talepleri karşısında bir çözüm olarak görülmektedir (Altınay vd., 2018). KAÇeD'lerin daha az maliyetle, daha kısa sürede ve daha etkili materyallerle hazırlanmasının, AEK'lerin başarılı bir şekilde kullanılmasıyla mümkün olduğu kabul edilmektedir. Dolayısıyla, dünyada her geçen gün AEK'lerin kullanımına verilen önem artmaktadır. Dahası, AEK'leri teşvik etmek ve bunların kullanımı hakkında farkındalık oluşturmak için adımlar atılmaktadır. Ancak KAÇeD'lere ve AEK'lere verilen önemin henüz AEK'lere dayalı KAÇeD tasarımı konusunda istenilen düzeye ulaşmadığı söylenebilir.

2.6.1. Olanaklar/Potansiyel

Yaşam boyu öğrenmenin açıklık hareketi bağlamına uyarlanabilecek düşük maliyetli kaynaklara duyulan ihtiyaç nedeniyle AEK'lerin kullanılması oldukça önem

kazanmaktadır (Olivier & Olivier, 2022) AEK'ye dayalı KAÇeD tasarımlarının en belirgin olanakları arasında maliyet tasarrufu ve erişim kolaylığı bulunmaktadır (Colvard, Watson, & Park, 2018).

KAÇeD'lerde AEK kullanımı bünyesinde bu olanakların çok daha ötesinde potansiyeller barındırmaktadır. Colvard, Watson and Park (2018, s. 272) fakülteler tarafından kurs platformlarında, öğrenenlere maliyetsiz öğrenme fırsatı sunmanın dışında AEK'lerin benimsenmesinin ek olanakları olup olmadığını araştırdıkları bir çalışmada istatistiksel olarak önemli ek faydalarının olduğu belirtilmektedir. Verileri ayrıştırmada pahalı ders kitaplarının yerine AEK'lerin kullanıldığı ders ortamlarında öğrenenlerin daha iyi performans gösterme eğiliminde oldukları ilk defa keşfedilmiştir (2018). Bu çalışma bağlamında bakıldığında KAÇeD'lerin AEK'lerle desteklenmesi hatta tamamının AEK'ye dayalı olarak tasarlanması ilgi ve motivasyonu artırmasının yanı sıra kaliteli öğrenme deneyimleri sunarak öğrenme ve öğretme kalitesini yükseltmesi potansiyeli açıkça ifade edilmektedir.

Bunların yanı sıra, eğitime fiziksel olarak ulaşamadığı zor durumlarda mobil teknolojilerinin kullanımı aracılığıyla eğitime erişimin sürdürülmesi için KAÇeD'lerde AEK'leri sunmak herkes için ihtiyaçları doğrultusunda eşit fırsatlar yaratma potansiyeline sahiptir (Nienaber-Rousseau & Du Toit-Brits, 2022).

2.6.2. Sorunlar

KAÇeD'ler bazı durumlarda AEK'lerin temelinde bulunan açıklık hareketiyle çalışmaktadır. KAÇeD'lerin bazılarının ücretli olması, açıklık hareketinin, bilginin herkesin erişimine açık olması ilkesiyle uyuşmamaktadır. Dolayısıyla, KAÇeD'lerde eğitimin açıklığı, bilgiye ulaşma hakkı ve kaynaklara erişim kriterleri sorgulanmaktadır. Bu bağlamda, KAÇeD'lerle ilgili araştırmalar her geçen gün artmaktadır.

Joksimović, vd.'nin (2018, s. 54) otuz sekiz KAÇeD araştırma makalesini inceledikleri bir çalışmada Coursera ve edX gibi KAÇeD dağıtıcılarının da bulunduğu KAÇeD sağlayıcıları tarafından verilen dersler incelendiğinde kapsayan öğrenme davranışının modellenmesinden elde edilen kanıtların çoğu KAÇeD'lerin ağırlıklı olarak bilgisayar bilimi derslerinden oluştuğunu resmetmektedir. KAÇeD platformlarında sunulan ağırlıklı ders kategorileri fizik bilimi ve mühendisliği, sosyal bilimler, sanat ve

beşerî bilimlerden oluşmaktadır. Buna karşılık dil öğrenimi ve kişisel gelişim dersleri üzerinde yapılan çalışmaların çok yetersiz olduğunu vurgulamaktadır.

Araştırmanın önemli bulgularından bir diğeri ise KAÇeD’lerde öğrenme olgusunun tartışma ve anket verileriyle birleştirilmiş verilerin analizi yoluyla genellikle tek bir kurstan elde edildiğini ortaya koymaktadır (Joksimović, vd, 2018). Sonuç olarak birçok KAÇeD analiz bulguları doğrultusunda herhangi bir KAÇeD’e kayıt yaptıran öğrenen sayısının çok yüksek olmasına rağmen aktif öğrenen ya da analizlere dahil edilen öğrenen sayısının oldukça düşük olması bu alanda yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu göstermektedir.

KAÇeD’lerde AEK kullanımı ile ilgili bir başka problem ise kalite bakımından ders kitaplarının değerlendirme sonuçlarının tatmin edici olmamasıdır. Örneğin, CUNY’de bir öğretim üyesi dersinde açık bir ders kitabı kullanmayı tercih ettikten sonra bazı sorunlarla karşılaştığını belirtmektedir. Özellikle, AEK olmayan ders kitaplarında daha güzel fotoğraflar, grafikler, simülasyonlar, etkileşimli sınavlar vb. gibi avantajların olduğunu savunmaktadır (Zhadko & Ko, 2020).

Etkili AEK araştırmaları yapmak ve doğru kaynağı seçebilmek için belli bir süre gerekmektedir. Bu durum, çoğu öğretim elemanı tarafından genellikle zaman kaybı olarak görülmektedir. Bu nedenle, KAÇeD’ini kendi olanaklarıyla hazırladığı kaynaklarla tasarlamayı ve sunmayı tercih etmektedir. AEK kullanımını yorucu bir uğraş olarak gördükleri açıkça belirtilmektedir. Dahası, yine zaman endişesi nedeniyle yeni bir AEK oluşturmak tercih edilmemektedir (Seaman & Seaman, 2018).

Özetle, AEK’ye dayalı KAÇeD tasarımı ile ilgili çalışmalar yapılsa da bu konuda farkındalığın henüz istenilen düzeye ulaşmadığı görülmektedir. Dolayısıyla uygulamaya yönelik adımların atılması için, ilk deneyimler esnasında ek zaman gerektirse bile, özellikle yükseköğretim kurumları tarafından AEK’lerin sunduğu birçok kolaylık ve kaliteli öğrenme ve öğretme deneyimlerine yönelik farkındalık oluşturma politikaları izlenmelidir.

2.6.3. Araştırmalar

OLC Innovate 2023 konferans kapsamında yapılan araştırmalara göre, ABD üniversitelerinde fakültelerin çoğu çevrim içi eğitim seçeneğini tercih etmektedir.

Yapılan araştırma doğrultusunda, derslerinden bazılarını tamamen çevrimiçi olarak sunmak isteyen öğretim elemanlarının sayısının, yüz yüze ve çevrim içi öğretimi bir arada kullanarak ders yapmak isteyenlerden daha fazla olduğu belirtilmektedir. Bunun yanı sıra, ders materyallerine bakıldığında da her iki fakülteden birinin dijital materyal kullandığı görülmektedir. Ayrıca çoğu fakültenin çevrim içi ödev sistemini tercih ettiği verilerle yansıtılmaktadır (Seaman & Seaman, 2023).

New York City Üniversitesi destekli CUNY Academic Commons projesi kapsamında yapılan bir başka araştırmaya göre, önceki yıllar göz önünde bulundurulduğunda 2020'den itibaren KAÇeD sayılarındaki artış oranının daha fazla olduğu belirtilmektedir. Ayrıca, pandemi dönemiyle birlikte derslerin çevrimiçi olarak sunulmasının ardından öğrenen katılım oranlarında artış olduğu görülmüştür (Voth, 2021).

Açık Eğitim Kaynakları (AEK) açısından Türkiye'deki çalışmalara baktığımızda uygulaması tamamen AEK'ye dayalı Fransızca eğitimi veren bir KAÇeD bulunmamaktadır. Bu alanda çalışma olmaması, AEK'lerin kullanımında sorunlara neden olmaktadır. Dolayısıyla, bu durum AEK'lerin yaygınlaşmasında bir engel olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca AEK'lerin dil öğretiminde kullanılmasının sağladığı fayda konusunda bilgi eksikliğine neden olurken, uygulamaları da etkisiz hale getirebilmektedir. Bu nedenle, Fransızcanın daha etkili ve çekici bir şekilde verilmesine ve daha kolay erişilebilmesine imkân sağlayacak KAÇeD'ler üretilmemektedir. Dahası, böyle bir KAÇeD'te öğrenen ve öğretenden deneyimlerinin neler olduğu bilinmemektedir. Bu tür sorunlardan dolayı, Fransızca eğitiminde AEK'ye dayalı KAÇeD hazırlama konusunda bir ilerleme kaydedilememektedir.

Bu konu üzerinde bir çalışma, normal sınıf ortamında da KAÇeD bağlamında da bulunmamaktadır. Ancak Anadolu Üniversitesi, Açık ve Uzaktan Öğrenme Anabilim Dalı Programında bu çalışmayla benzer bağlamda; İngilizce öğretiminde K12 düzeyinde çocuklara yönelik, formal eğitime destek olarak (ders dışı etkinlik olarak) AEK'ye dayalı bir dersin nasıl tasarmlandığına, öğretmenin neler deneyimlediğine yönelik bir çalışma yapılmıştır. Ancak 7'den 70'e herkese açık bir ders olan KAÇeD bağlamında tamamen AEK'ye dayalı bir ders nasıl tasarmlanır, henüz bu konuda bir çalışma bulunmamaktadır.

3. YÖNTEM

Bu çalışmada nitel bir yaklaşım benimsenmiştir. Creswell'e (2016) göre anlatı araştırması ve Hermenötik fenomenoloji araştırması nitel araştırmalarda kullanılan önemli araştırma desenlerindendir. Öğreten deneyimleri hetagojik bir yaklaşımla anlatı çalışması olarak, öğrenenlerin deneyimleri ise hermenötik fenomenoloji çalışması olarak gerçekleştirilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Çalışmanın birinci bölümünde, ilk araştırma sorusu olan, öğretim elemanının, AEK'ye dayalı bir KAÇeD hazırlarken ne tür sorunlarla karşılaştığı ve bunlara nasıl çözümler bulduğuna cevap aranmaktadır. Bu doğrultuda, öğretmenin dersi tasarımlarken, gerçekliği yaşayacakları deneyimler, bir tür anlatı çalışması niteliğinde olup öğretmenin kendi deneyimlerini yazması istenerek elde edilmiştir. Anlatı araştırmaları tek bir bireyin araştırılmasına ve deneyimlerini anlamaya ihtiyaç duyulduğunda başvurulacak bir araştırma desendir.

Connelly ve Clandinin'e (1990) göre, anlatı araştırması tek bir bireyin ya da bireylerin yaşamı üzerine yoğunlaşmaktadır. Burada ele alınan konu bireyin tam olarak kendisidir. Bireyin yaşamış deneyiminin benzersiz öyküsünü ortaya koymaktadır. Bu araştırmada, Fransızca eğitiminde tamamı AEK'ye dayalı bir KAÇeD tasarımı yapan araştırmacının bu dersi hazırlama ve sunma süreçlerindeki deneyimleri, karşılaştığı sorunlar/zorluklar ve bunlar karşısında ürettiği çözümler ve geliştirdiği stratejiler ele alınmıştır. Kısacası öğretmenin yaşadığı her şeyi/karşılaştığı zorlukları ve bunları nasıl çözüme ulaştırdığını günlük tutarak veriler ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, anlatı araştırması olarak desenlenen çalışmanın ilk aşamasında günlük aracılığıyla elde edilen veriler nitel analiz metodlarından öyküsel analiz ile çözümlenmeye çalışılmıştır.

Öyküsel analiz tek bir bireyin ya da bireylerin hikayelerine bütüncül bir bakış açısıyla odaklanmaktadır. Bireyin hikayesinin ne anlama geldiğini açıklamakla ilgilenmektedir. Çünkü hikayelerin en önemli işlevi dünyanın anlamlandırılmasına hizmet etmektir. Hikayeler ve anlatılma biçimleri analiz edilerek deneyimledikleri gerçeklikle başa çıkma süreçleri ortaya konmaktadır (Franzosi, 1998). Dolayısıyla,

öyküsel analiz çalışmanın birinci bölümünü kapsayan araştırmacının AEK'ye dayalı KAÇeD tasarımı sürecini anlamlandıracak uygun bir analiz modelidir.

Bu araştırma süresince AEK'ye dayalı bir KAÇeD hazırlamaya yönelik birçok düşünce bir araya getirilmiş ve önemli noktalara ayrılarak analiz edilmiştir. Diğer bir ifadeyle, araştırmacının söz konusu deneyimleri incelenerek öyküleştirilmiş ve sonrasında elde edilen sonuçlar analiz edilmiştir.

İkinci bölümünde ise, ikinci araştırma sorusu olan, öğrenenlerin, tamamı AEK'lere dayalı olarak bir KAÇeD ile ilgili olarak neler deneyimledikleri fenomenolojik bir çalışma niteliğinde tasarlanmıştır. Fransızca eğitime yönelik hazırlanan Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini alan ve bu dersi tamamlayan öğrenenlerin deneyimlerinin keşfedilmesi/anlaşılması amacı doğrultusunda Hermenötik fenomenolojik bir çalışma yürütülmüştür. Hermenötik fenomenoloji, anlam üretmek ve bir anlayış duygusu elde etmek amacıyla bireylerin deneyimlerindeki ayrıntıları ortaya çıkarmaktadır (Kvale, 1983). Hermenötik fenomenoloji “bir olgunun deneyimlenmesinin zengin metinsel betimlemelerini üretmek için tasarlanmış olup zengin betimleyici bir dil kullanılarak aşamalı olarak katmanlı yansıma yoluyla, anlamın daha derin bir şekilde anlaşılmasının arandığı” bir araştırma metodolojisidir (Kafle, 2013, s. 197). Bu bağlamda, çalışmada Hermenötik fenomenoloji ile AEK'ye dayalı bir KAÇeD deneyimleme olgusunun özü daha geniş bir açıdan anlaşılmaya çalışılmıştır.

Creswell'in (2002) belirttiği gibi, fenomenoloji araştırması özellikle araştırmacıların bir olgu çevresinde bireylerin deneyimlerini analiz ettiği bir araştırma desendir. Fenomenolojik bir çalışma, bir kavramı ya da olguyu deneyimleyen bireylerin yaşamış deneyimlerine ve bu deneyimlerindeki ortak özelliklerinin tanımlanmasına odaklanmaktadır. Bireylerin tek bir olgu deneyimini nasıl gösterdiğine ve bu deneyimlerinin ortak özelliklerinin keşfedilmesi için betimlemeye yoğunlaşmaktadır.

Fenomenolojik bir çalışmada ele alınan konu bir kavram ya da olgu olabilir. Bu çalışmada, Fransızca eğitimi temelinde tamamı AEK'ye dayalı bir şekilde tasarlanan bir KAÇeD'i tamamlama ve deneyimleme, ihtiyaç duyulan bir olgu olarak ele alınmıştır. Bu olguya ilişkin deneyimi olan bireyler seçilerek görüşmeler/mülakatlar aracılığıyla veriler elde edilmiştir. Bu dersi alan ve tamamlayan tüm öğrenenler arasından rastgele seçilenlerle derinlemesine görüşme yapılmıştır. Sonrasında elde edilen verilerin önemli

ifade ve alıntılara indirgenerek anahtar ifadelere ulaşılmıştır. Bu veriler söz konusu olguyu deneyimlemeye yönelik ortak temalar altında birleştirilerek yorumlayıcı fenomenoloji analiz yöntemi ile anlam kümeleri geliştirilmiştir. Sırasıyla katılımcıların neyi ve nasıl deneyimledikleri betimlenmiştir. Hermenötik fenomenoloji çalışmasının son aşamasında, öğrenenlerden elde edilen veriler süzgeçten geçirildikten sonra yaygın/ortak deneyimlerine odaklanılarak olgunun özünü ortaya koyan karma bir betimleme yapılmıştır. Diğer bir deyişle, olgunun özü, deneyimleyenlerden alınan verilerle anlaşılmaya çalışılmıştır (Creswell, 2016).

3.2. Materyal (Ders)

Bu çalışma kapsamında araştırmacı tarafından Akadema platformunda sunulmak üzere Fransızca eğitime yönelik D-AOBM temel alınarak A1.1 düzeyinde bir KAÇeD tasarımı yapılmıştır. Söz konusu KAÇeD Fransızca Öğreniyorum 1 adıyla 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Akadema’da yayımlanmaya başlamıştır. Akadema yaşam boyu öğrenme felsefesiyle hayata geçirilen, tamamı KAÇeD’lerden oluşan ve dileyen herkese birçok alanda ücretsiz öğrenme fırsatı sunan bir eğitim platformudur.

Öncelikle bu derse Fransızca öğrenmek isteyen herkes dilediği zaman <https://acik.anadolu.edu.tr/MaterialDetail?materialCode=10910&sourceId=1> linkinden e-devlet şifresiyle katılabilmektedir. Derste; öğrenenleri, Fransız alfabesinin yanı sıra Fransızca basit cümle kalıplarıyla tanıştırmak, konuşmaya hazırlamak ve basit cümleler oluşturabilmelerini sağlamak hedeflenmektedir. Açıklayıcı öğrenme modeliyle hazırlanan bu ders, öğrenenleri yoğun bir dilbilgisi öğretime hapsederek ezbere mecbur bırakmak yerine onların öğrenirken keyif almaları ve öğrendiklerini içselleştirmeleri doğrultusunda tasarımı yapılmıştır. Rehber gözetimli olarak sunulan derste öğrenenlerin dersle ilgili herhangi bir sorun ile karşılaşmaları durumunda öğretim elemanına ulaşabilecekleri bir soru-cevap bölümü bulunmaktadır.

Ders 4 modülden oluşmaktadır. Her modülde fonetik (ses bilgisi), basit cümle yapısı ve kelime bilgisiyle ilgili konular anlatılmaktadır. Öğrenenlerden, ders boyunca sunulan etkinlikleri gerçekleştirmeleri beklenmektedir. Her modülün sonunda öğrenenlerin kendi öğrenmelerine ilişkin bilgi edinebilecekleri kısa sınavlar bulunmaktadır. Ayrıca, ders sonunda tüm modülleri kapsayan ve bu ders bazında

bireylerin öğrenmelerini genel olarak tanıma fırsatı bulabilecekleri bir ders sonu bitirme sınavı sunulmaktadır. Dahası, derste sunulan etkinlikleri ve sınavları başarıyla tamamlayanlar derse Katılım Belgesi almaya hak kazanmaktadır.

3.3. Çalışma Kümesi (Katılımcılar)

Öğreten ve tasarımcı rolüyle birlikte bu süreçte yaşadıklarını günlüğe kaydeden araştırmacı ve Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini tamamlayanlar arasından rastgele seçilmiş 14 öğrenen bu araştırmanın çalışma kümesini oluşturmaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünü oluşturan anlatı araştırması için dersi tasarımılayan ve bu çalışmayı gerçekleştiren araştırmacı tarafından sürece yönelik günlük tutulmuştur. Öğretenin tuttuğu günlükten elde edilen verilerin öyküleştirmesiyle olayın anlamlılığı sağlanmaya çalışılmıştır.

İkinci bölümünü oluşturan fenomenolojik araştırma için ise, Akadema platformunda sunulan AEK'ye dayalı bir şekilde hazırlanan Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini 2022-2023 eğitim-öğretim yılı güz döneminde tamamlayanlar arasından rastgele seçilen 14 kişiyle derinlemesine görüşme yapılarak ortak deneyimlerine yönelik elde edilen verilerle olayın özü anlaşılmasına çalışılmıştır.

3.4. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinde sıklıkla başvuru alan günlük tutma ve derinlemesine görüşme teknikleri kullanılmıştır. Anlatı araştırması şeklinde tasarımılanan birinci araştırma sorusuna yönelik olarak veriler, dersi tasarımılayan araştırmacının tuttuğu günlük aracılığıyla elde edilmiştir. Tasarımcının dersi tasarımılarken, bu süreçte kaleme aldığı günlükten elde edilen verilerin öyküleştirmesiyle olayın anlamlılığı sağlanmaya çalışılmıştır. Bir tür hermenötik fenomenoloji araştırması şeklinde desenlenen ikinci araştırma sorusu bağlamında ise, veriler dersi tamamlayan öğrenenler arasından rastgele seçilen 14 kişiyle derinlemesine görüşme yapılarak elde edilmiştir. Sonrasında öğrenenlerin ortak deneyimlerine yönelik elde edilen bu verilerle olayın özü anlaşılmasına çalışılmıştır.

3.5. Verilerin Toplanması (Süreç)

Bu çalışmada, verilerin toplanması süreci, araştırmacının Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini tasarımlarken bütün bu süreçte yaşadıklarını günlüğe yazmasıyla eş zamanlı olarak başlamış bulunmaktadır.

Çalışmanın ikinci bölümündeki veri toplama süreci ise araştırmacının dersi tasarımlama sürecini tamamlayıp Akadema platformunda öğrenenlerin hizmetine sunulması ile başlamıştır. Çalışmaya Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini tamamlayan 75 öğrenen arasından rastgele seçilmiş 14 kişi katılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile derinlemesine görüşme yapılarak elde edilmiştir.

3.6. Verilerin Analizi

Bu çalışmanın birinci aşamasında verilerin toplanması ve analizi için anlatı çalışmasının temelleri dikkate alınmıştır. Tasarımcı olarak araştırmayı gerçekleştiren öğretim elemanı Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini tasarımlarken günlük tutmuştur. Günlükteki tüm bilgiler deneyimlenen verileri aydınlatmak için hikâyeleştirilmiştir. Bu hikayeleştirmelerde AEK'ye dayalı bir KAÇeD tasarımlama sürecinde yaşanan sorunlar ve bu sorunlara nasıl çözümler bulunduğu odaklanılmış ve AEK'lere erişim ve KAÇeD'lerde kullanımına ilişkin deneyimler irdelenmiştir.

Çalışmanın ikinci aşamasında ise verilerin toplanması ve analizi için hermenötik fenomenolojik yöntemin temel aşamaları kılavuz olarak alınmıştır. Ölçüt örnekleme prosedürüne dayalı olarak 14 öğrenen seçildikten sonra her biriyle ortalama 20'şer dakikalık görüşme yapıldı. Tüm görüşmeler ses kaydına alınmış ve sonrasında yazıya dökülmüştür. Bu görüşmelerin soruları deneyimsel verileri aydınlatmak için tasarlandı. Bu yarı yapılandırılmış görüşmelerde, AEK'lere dayalı olarak hazırlanan bir KAÇeD'den memnun kalıp kalmadıkları, materyalleri nasıl buldukları ve nasıl deneyimlediklerine odaklanan sorular kaliteli öğrenme deneyimleri ve AEK kullanımının kaliteli KAÇeD sayısını artırması ile ilişkili olarak irdelenmiştir. Bu bağlamda, 14 öğrenen ile yapılan derinlemesine görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde NVivo nitel veri analizi programından faydalanılmıştır.

Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD deneyimleriyle ilgili dokuz ana açık uçlu soruya farklı yaşantı deneyimlerini yansıtan (yaklaşık 150) yanıtlar alınmıştır. Görüşmeler sırasında öğrenenlere sorulan ana yönlendirici sorular aşağıdaki gibidir:

1. Dersten memnun kaldınız mı?
2. En çok hoşunuza giden yönleri nelerdi?
3. Öğrenmenize ne ölçüde yardımcı olduğunu düşünüyorsunuz?
4. Sorunlar yaşadınız mı? Bunlar çözüme kavuştu mu? Nasıl çözüldü?
5. Kullandığınız kaynaklara kolay erişebildiniz mi?
6. Kaynakların (materyallerin) kullanımı kolay mıydı?
7. Kaynaklar öğrenmenize yardımcı oldu mu? En çok hangi kaynağı (materyali) yararlı buldunuz?
8. Kaynakları (materyalleri) beğendiniz mi?
9. Benzer biçimde tasarımlanan ve yürütülen başka derslere katılmak ister misiniz?

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırmacının KAÇeD tasarımı süresinde tuttuğu günlüğün ve dersi tamamlayan öğrenenlerle yapılan görüşmelerin analizi ile elde edilen öğreten ve öğrenen deneyimlerine ilişkin bulgulara yer verilmektedir.

4.1. Öğretim Elemanının Karşılaştığı Sorunlar ve Çözümleri

Bu çalışmanın birinci aşamasında araştırmacının KAÇeD tasarlama süresince tutmuş olduğu günlükten elde edilen verilerin öyküsel analiz çözümlemesi yapılarak bazı bulgulara ulaşılmıştır. Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini tasarlama süreci boyunca araştırmacının tuttuğu günlüklerinden yirmi yedi anlatı toplanmıştır. Bu anlatıların yeniden öyküleştirilerek çözümlenmesi sonucunda beş temel öykü evresi ortaya çıkmıştır. Araştırmacının bu KAÇeD'i tasarlama sürecinde deneyimledikleri kronolojik olarak bu beş öykü evresiyle anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Bu evreler sırasıyla; keşif evresi, planlama, AEK bulma, AEK'leri uyarlama ve uygulamadır.

Araştırmacı “keşif” evresinde AEK ve KAÇeD ile ilgili araştırmalarda bulunmuştur. Bu süreçte AEK'nin ne olduğu, özellikleri, eğitime katkıları vb. birçok bilgiye ulaşılmıştır. Bu evrede araştırmacının yaşadıkları tuttuğu günlükte şu şekilde ifade edilmektedir:

Açık eğitim kaynaklarını tam olarak anlamlandıramadım. Zaten çevrimiçi ortamlarda istediğimiz materyali eğitim için kullanma hakkımız yok mu acaba? Tam olarak ne yapacağımı kafamda oturmamış olsa da heyecanlıyım, nasıl ürün ortaya çıkacak merak ediyorum...

Yukarıda verilen açıklamada tasarımcının yaşadığı bilgi karışıklığı AEK'lerle ilgili araştırma eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Nitekim, bu sorun karşısında araştırmacı öncelikle uygun AEK bulabilmek için araştırmalarını daha derinleştirmiştir. Burada ilk defa AEK kavramı ile ilgili bir farkındalık oluşmaya başlamıştır.

Araştırmacının Fransızca Öğreniyorum 1 dersini nasıl sunacağını, neler kapsayacağını, seviyesini belirlemek için birtakım araştırmalar yapması “planlama” aşamasını tanımlamaktadır. Örneğin, bu süreçte araştırmacı, Avrupa Ortak Dil Çerçevesi gözetilerek dersin hangi düzeyde olduğunu ve hangi konuları kapsayacağını belirlemiştir.

“AEK bulma” aşamasında araştırmacının yaşadığı en belirgin deneyim sorun odaklı gerçekleşen durumlardır. Ortaya çıkan zorluklardan biri kaynak eksikliğidir. Fransızca AEK bulmakta oldukça zorlandığını, bulduklarını da çoğunlukla kaliteli olmadığı için kullanamadığını vurgulamaktadır. Tasarımcının karşılaştığı bu sorunu açıklayan ifadeleri aşağıdaki gibidir:

Bugün dersim için birçok kaynak araştırması yaptım. Bir sürü materyal buldum. Hepsi de Fransızca A1.1 seviyesinde ve derse uyarlayabileceğim nitelikte ancak sonra fark ettim ki açık lisanslı kaynaklar değilmiş. Dolayısıyla AEK değil hiçbirisi. Sil baştan tekrar kaynak araştırması yapacağım...

AEK sunan platformları araştırıyorum. Birkaç tane buldum fakat istediğim materyaller değil tam olarak. Creative Commons lisanslı bütün materyallerin AEK olduğunu öğrendim. Tabi bunların bazı kullanım hakları mevcut. Sonuç olarak, AEK araştırması yapmak uzun soluklu ve yoğun bir görev oldu benim için. AEK bulmakla bitmiyor tabi onun derse uygun olup olmadığı açısından bir değerlendirme süzgecinden geçmesi gerekiyor. Ders tasarımı tamamlandıktan sonra ne düşünürüm bilmiyorum fakat şu an yoğun bir çaba gerektiriyor. Uzun süren bir görev oldu.

Bir de bulduğum Fransızca AEK’lerin içeriğinde genellikle İngilizce ses, metin, ifade ya da anlatım var. Bunların hepsinde düzenleme yapmam gerekiyor. Bu da zaman alacak gibi görünüyor. Sıfırdan AEK oluşturmak elbette daha çok zaman alacaktır.

Burada karşılaşılan bir diğer önemli zorluk ise AEK seçme sürecinin oldukça yavaş ilerlemesidir. Bulunan bazı materyallerin kullanım haklarının kısıtlı olması da sorun teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra, AEK’lerin çoğunda yeniden düzenleme yapılması gerekmektedir.

Araştırmacı AEK’yı “uyarlama” evresinde yaşadığı bazı deneyimleri aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

Yeni bir AEK oluşturmak daha çok zaman alacağı için bulduğum AEK’leri yeniden düzenleyerek çok daha etkili bir kaynağa dönüştürmek için çalışıyorum. Bir de bulduğum Fransızca AEK’lerin içeriğinde genellikle İngilizce ses, metin, ifade ya da anlatım var. Bunların hepsinde düzenleme yaptım. Örneğin bazı videolar A1.1 seviyesi için çok uzun olduğundan onları dersin amaçları doğrultusunda bir video kesme programında parçalara ayırıp işime yarayan bölümlerini tekrar birleştirdim. Bu konuda bireysel olarak yardım aldım.

Fransız alfabesi ile ilgili AEK’leri düzenlerken epey zorlandım. Harflerin resimlerini AEK olarak tek tek bulduğum için onların hepsini Word dosyasına ekledim.

Yukarıda açıklanan problem karşısında araştırmacının bulduğu çözüm bir uzmandan yardım almak olmuştur. Bu gibi durumlar için, öğretim elemanlarına AEK ile KAÇeD tasarımı yapma üzerine çevrimiçi bir ders verilebilir ya da AEK hazırlama ve ders adapte etme aşamasında kişi birebir teknik yardım talep edebilir.

Fransızca Öğreniyorum 1 dersini tasarımlama sürecinin ortaya çıkan bir diğer kategorisi “uygulama” evresidir. Aynı zamanda tasarım sürecinin deneyimlenen ve ortaya çıkan son evresidir. Bu aşama, üzerinde değişiklikler ve düzenlemeler yapıldıktan sonra ders tasarımı için kullanıma hazır hale gelen bütün materyallerin Anadolu Üniversitesinin KAÇeD platformu olan Akadema’ya eklenmesi sürecinde yapılan bütün uygulama çalışmalarını içermektedir. Bununla ilgili araştırmacı günlüklerinden bazıları aşağıdaki ifadelerden oluşmaktadır:

Dört modülden oluşan dersimin bütün materyalleri hazır. Hepsine hazırladığım plana göre ve her modül için ayrı bir şekilde klasör yaptım. Her modül için dersin planı dahilinde materyallerin kullanım sıralarını belirledim.

Dersin materyallerini KAÇeD’e aktarma ve platform üzerinde düzenlemeler esnasında ses dosyalarını sisteme aktaramadım. Platformun alt yapısıyla ilgiliymiş. Sorumlu uzman ile görüşüm, Google drive üzerinden aktararak çözdü sorunumu.

Aslında AEK’leri bulup derse hazır hale getirdikten sonrası benim için daha kolay oldu. Akadema sisteminde bu süreçte sürekli bir şeyler denedim. Bu benim için çok faydalı oldu. Sistemin içinde gezinerek denemelerde bulunmak gerektiğini düşünüyorum. Nitekim materyalleri aktarırken büyük bir problemle karşılaşmadım.

Özetle, araştırmanın bir anlatı çalışması şeklinde tasarılan bölümünde, günlükten elde edilen verilerin öyküsel analiz çözümlemesiyle anlamlandırılmaya çalışılmıştır.

Öyküsel analiz sürecinde ortaya çıkan ilk ders tasarımlama evreleri tablo 4.1.'de resmedilmektedir.

Tablo 4.1. AEK'ye dayalı KAÇeD tasarımlama sürecini anlamlandıran öykü temaları 1

Öykü temaları	Tasarımcı öyküleri
Keşif	Tasarımcının ilgi alanına hitap eden bir süreç dahil olması ile birlikte AEK ve KAÇeD araştırmalarına başlaması, eğitimdeki ilk deneyimler
Planlama	AEK'ye dayalı KAÇeD planı oluşturma ve dikkat edilen hususlar, ilerleme
AEK bulma	AEK farkındalığı eksikliği ve kaynak yetersizliği sebebiyle Fransızca AEK bulma çabaları, zorlu senaryolar
Uyarlama	AEK'leri düzenleme, değiştirme ve amaca uygun hale getirme çabaları, dönüştürme senaryoları
Uygulama	Materyallerin derse eklenmesi ve Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'inin öğrenenlere sunulması, başarı senaryoları

Öyküsel analiz sürecinde ortaya çıkan ders tasarımlama evrelerinde araştırmacının karşılaştığı sorunlar ve çözümleri tablo 4.2.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.2. AEK'ye dayalı KAÇeD tasarımlarken karşılaşılan sorunlar ve çözümleri

Sorunlar	Çözümler
AEK kavramının anlaşılabilmesi	Kurumun sağladığı olanaklar ya da bir ders aracılığıyla farkındalık oluşumu
Derin AEK araştırmaları yapma konusunda yetersizlik	Literatür taraması yaparak AEK'lerin özünü anlayabilmek/benimsemek
CC lisans kullanım izinlerinin anlaşılabilmesi	KAÇeD'lere kaydolma / daha derin literatür araştırması yapma
Uygun ve kaliteli AEK bulma ve seçmenin zaman alıcı olması	Mevcut AEK'leri yeniden düzenleme ve iyileştirme
AEK platformlarına yönelik bilgi eksikliği	Araştırma becerilerini geliştirme
AEK oluşturma becerilerinde yetersizlik	Materyal hazırlama ve geliştirme araştırmaları yapmak, örnek yabancı dil materyallerini gözden geçirmek
AEK oluşturmada bilgisayar programlarını kullanma becerilerinde yetersizlik	Kurumdaki uzmanlarla iş birliği içinde olma
KAÇeD'e uyarlarlarken yaşanabilecek teknik aksaklıklar	Kurumun KAÇeD platformu sorumlusuna danışma

Bu bulgular doğrultusunda betimlenen öykü evreleri/temaları daha sonra araştırmacı günlüklerinin tekrar öyküleştirmesiyle tasarımı sürecini anlamlandıran başka kategorilerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu öykü temaları ise, motivasyon artışıyla başlayıp motivasyon düşüşü, pes etmeme ile devam eden ve başarıya ulaşma ile sonlanan bir tasarımı sürecini betimlemektedir.

Bu bulgular doğrultusunda, tasarımcının günlüğünden elde edilen verinin tekrar öyküleştirmesi ile ortaya çıkan deneyimler aşağıdaki gibi ifade edilmektedir:

Bir öğreten olarak Fransızca AEK bulmak için birçok platformu taramam gerektiğinde öğrenmeye meyilli davranışlar sergiliyorum ve CC lisanslar ve AEK'lerle ilgili alan yazın bilgilerini gözden geçiriyorum. Edindiğim bilgilerle kaynak araştırmaya kaldığımdan yerden devam ediyorum. Az da olsa derste kullanabileceğim materyal buluyorum. Böyle bir durumda yaptığım ilk iş bulduğum materyali ne şekilde kullanabileceğimi/sunabileceğimi belirlemek oluyor. Bu kimi zaman bir video ya da dinleme etkinliği, kimi zaman da görselleri eşleştirme etkinliği olabiliyor.

Yukarıdaki açıklama araştırmacının motivasyonunun yüksek olduğu sürecini açıklayan tasarım sürecine başladığı ilk deneyimlerinden bahsedilmektedir. İlgi duyduğu bir alanda yeni bir durum deneyimlemenin heyecanını ortaya koymaktadır.

Çok zorlanmama rağmen, üstlendiğim görevi etkili bir şekilde yerine getirmeye çalışacağım. Aslında burada benim görevim kaliteli bir öğrenme ortamı yaratmak. Örneğin, bu dersi hazırlarken, CC lisanslı AEK sunan platformlara ulaşmaya çalışırken önüme işime yaramayacak bir yığın materyal çıkıyor ve ben bunları kaliteli içerik, lisans kullanım izinleri gibi birtakım süzgeçlerden geçirirken bir engel çıkıyor karşıma ve ben bu duruma uyum sağlıyorum. Sonra kaldığım yerden ihtiyacım doğrultusunda yeni kaynaklar aramaya devam ediyorum.

Yukarıda verilen açıklamada tasarımcının, AEK'leri düzenleme aşamasındaki deneyimleri ve zorluklar karşısındaki tutumunu açıklamaktadır. Sonraki kategori olan pes etmeme sürecini tanımlayan ifadeleri ise aşağıdaki gibidir:

CC lisanslı kullanım hakları daha esnek olan yeni kaynaklar aramaya koyuluyorum. Bu esnada Fransızca AEK sunan yeni platformlar keşfediyor ve mevcut kaynak araştırma becerimi geliştiriyorum. Benim için öğretme, öğrenme sürecinin devam etmesi temeline dayanmaktadır.

AEK sunan platformlarda Fransızca materyal araştırması yaparken ilk önce doğru materyali seçme, gerekliyse üzerinde düzenlemeler yapma ve derse adapte etme sorumluluğunun

düzenli ve disiplinli bir şekilde çalışmaya devam ederek farkına varıyorum. Dolayısıyla, Kaliteli AEK'ler oluşturmaya çalışıyorum.

İkinci defa kategorize edilen öyküleri son evresi ise, başarıya ulaşma olarak ortaya çıkmaktadır. Araştırmacının bu süreci anlamlandıran deneyimi ise, AEK'lerin KAÇeD'e aktarımını ve platform üzerindeki düzenlemelerini tamamlamış olmasıdır. Bu kategoriler tablo 4.3.'te açıklamalarıyla birlikte yansıtılmaktadır.

Tablo 4.3. *AEK'ye dayalı KAÇeD tasarımı sürecini anlamlandıran öykü temaları 2*

Öykü temaları	Tasarımcı öyküleri
Motivasyon artışı	Tasarımcının keşif dönemiyle birlikte ilgi duyduğu alanda yeni bir heyecana başlaması
Motivasyon düşüşü	AEK bulma aşamasında yaşanan zorluklar, AEK farkındalığının oluşma sancıları
Pes etmeme	AEK'leri düzenleyerek, değiştirerek daha kaliteli hale getirme çabası
Başarıya ulaşma	AEK'lerin KAÇeD'e eklenmesi ve dersin öğretime hazır olması

Yukarıda verilen tabloda tasarımcı günlüklerinin tekrar öyküleştirmesi ile ortaya çıkan yeni kategoriler belirtilmektedir. Motivasyon artışı, araştırmacının, dersi tasarımılamaya başladığı AEK ve KAÇeD'leri keşif sürecindeki memnuniyet düzeyini açıklamaktadır. Ders planı yapıldıktan AEK bulma aşamasında deneyimlenen birtakım zorluklara rağmen üstlenilen görevi yerine getirmek için gösterilen çaba pes etmeme öykü temasını açıklamaktadır. Tasarım sürecinde karşılaşılan sorunlar çözüldükçe ulaşılan başarı aynı zamanda, araştırmacının hem kişisel gelişimine hem de mesleki gelişimine katkı sağlamaktadır.

Özetle, öyküsel analiz çözümlmeleri ile elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim elemanın karşılaştığı sorunları ve çözüm süreçleri iki farklı şekilde kategorize edilmiştir.

4.2. Öğrenenlerin Deneyimleri

Zhadko ve Ko AEK'lerin videolar, sesler, tekstler, sınavlar ve çok daha fazlasını da kapsayan öğretme ve öğrenmeyi destekleyen materyaller olduğunun önemini vurgulamaktadır (2020). Bu çalışma öğrenenlerin AEK'lere dayalı hazırlanan bir

KAÇeD'in öğrenmelerini olumlu etkilediğini ve bunun kaliteli öğrenme deneyimleri sunduğunu ortaya koymaktadır.

Bu araştırmanın ikinci aşamasında Anadolu Üniversitesinin Akadema platformunda yayınlanan Fransızca Öğreniyorum 1 dersini tamamlayan öğrenenlerin deneyimleri incelenmiştir. Analizler sonucunda ortaya çıkan bulgular tablo 4.4'te olduğu gibi şekillendirilmiştir:

Tablo 4.4. *AEK'ye dayalı KAÇeD tamamlayan öğrenen deneyimleri*

Kategori	Ana Tema	Alt Tema (Birincil Kod)	İkincil Kod
Memnuniyetleri	Motivasyon	İlgi/Merak Eğlence Materyal çeşitliliği	
	Öz-yönetim	Öğrenme deneyimi	Uzaktan öğrenme becerisi Öz disiplin geliştirme Öğrenme sürecini düzenleme becerisi
Algılanan öğrenme düzeyleri	Kişisel gelişim	Kaliteli öğrenme deneyimi Öz güven kazanma Öğrenme doyum	
	Erişilebilirlik	Esneklik Zengin içerik	
	Örtüşme/Uygunluk	Öğrenen örüntüleri	Öğrenen – Sistem Öğrenen talepleri/ihtiyaçları – AEK'ye dayalı KAÇeD
		Materyal örüntüleri	Materyal – Konu Materyal – Amaç

Yukarıda verilen tabloda Fransızca Öğreniyorum 1 dersini tamamlayan 14 öğrenenle yapılan görüşmelerin analiz çözümlemesinde katılımcıların memnuniyetleri ve algılanan öğrenme düzeyleri kapsamında beş ana tema ortaya çıkarılmıştır. Bunlar öğrenenlerin memnuniyetleri ve algılanan öğrenme düzeyleri kapsamında kategorize edilmiştir. Sonrasında karşılaştıkları sorunlar ve genel görüşleri ele alınmıştır.

4.2.1. Memnuniyetleri

14 öğrenenle yapılan görüşme verilerinin analizi sonucunda öğrenenlerin memnuniyet düzeyleri ile ilgili birçok öğrenen görüşü bulunmaktadır. Memnuniyet belirten öğrenen görüşlerinden bazıları şu şekilde ifade edilebilir:

...kaynakların indirilebiliyor olması ve sonrasında da istediğin zaman tekrar tekrar dinlenebiliyor olması öğrenmeyi pekiştiriyor.

...artık birebir öğretmenlerle, hocalarla yüz yüze olmak ya da online platformlarda birebir etkileşim içinde olmak gittikçe önemini kaybediyor. Çünkü insanlar istedikleri zaman istedikleri yerden istedikleri bilgiye ulaşmayı tercih ediyorlar. Kendimi örnek verirsem küçük bir çocuğum var, fiziksel olarak bir kurumda bulunma zorunluluğum olmasa bile online ortamda birebir hocalarla ders yapabilme şansım yok. Çünkü zamanı uyduramıyorsun işte dersin olduğu saatte o derse dahil olamıyorsun gibi.

Yukarıda verilen katılımcı görüşünde Fransızca Öğreniyorum 1 dersinin zaman ve mekân kolaylığı sağladığını ve bundan memnuniyetini dile getirmektedir. Bu bağlamda öğrenenlere özerk bir öğrenme ortamı sunduğu görülmektedir.

Öğrenen deneyimlerinden elde edilen bulgular neticesinde katılımcıların memnuniyetleri kapsamında iki ana tema ortaya çıkmıştır. Bunlar motivasyon ve öz-yönetim temalarıdır.

4.2.1.1. Motivasyon

Öğrenenlerin Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'i kapsamında betimlenen memnuniyetlerini yansıtan temalardan ilki motivasyondur. Bu çalışmada motivasyon, AEK kullanımının derse kazandırdığı materyal çeşitliliğinin yaşam boyu öğrenme sürecini destekleyerek öğrenmenin devamlılığını sağlayan etmenlerden biri olarak ele alınmıştır. Öğrenenlerin dil öğrenmeye olan ilgileri, öğrenme merakı, dil öğrenmeyi sevme gibi katılımcı söylemleri mevcuttur. Bu ve benzeri ifadeler ilgi/merak alt temasının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Katılımcıların aşağıdaki derse katılım nedenini ifade eden bazı yorumları motivasyonun bu alt teması ile ilgilidir:

...Fransız kültürüne özel bir merakım var. Bu yüzden de Fransızcaya büyük ilgim var. Fransızca filmler izlemeyi de seviyorum. Özellikle Fransız yeni dalga akımları seviyorum. Benim öğrenmeye de merakım var. Latinceye de ilgim var. Latince ve Yunanca öğrenmeye niyetim var.

Dile de yatkınlığım olduğunu düşünüyorum. Böyle bir dersi görünce de açıkçası merak ettim. Öncesinde de üniversitede yarım dönem bir Fransızca ders geçmişim vardı ama çok beklentilerimi karşılamamıştı bu yarım dönemlik Fransızca dersi. O yüzden merak ettim tekrar öğrenebilecek miyim diye katıldım.

Yabancı dillere ilgim var zaten bayağıdır. İngilizce ve Fransızca da ilgi alanlarım arasında. Fransızca'yı böyle daha rahat hissedebileceğim, online platformlarda, rahatça kendimi test edebileceğim görsellerle desteklenmiş videolarla, yeri geldiğinde kendimi ödevlerle veya quizlerle, sınavlarla ölçebileceğim, iyi temel bilgi alabileceğim bir platform arıyordum aslında. Sizin dersinize denk geldim Akadema'da. Gayet de iyi oldu benim için bu başlangıç seviyesi için. Yani bu amaçla katılım sağladım.

Derste sunulan AEK'ler, başarılı, eğitici, kaliteli, etkili ve eğlenceli materyaller olarak betimlenmiştir. Öğrenenlerin hepsi dersi eğlenceli bulduklarını dile getirmişlerdir. Katılımcıların bu bağlamdaki ifadeleri eğlence alt temasını oluşturmaktadır. Bu alt tema ile ilgili olarak katılımcılar şunları belirtmiştir:

Çok memnun kaldım. Öncelikle, çok farklı kaynaklar vardı derste. Ben internette Fransızca başlangıç düzeyinde kaynak araştırdım. Aslında birçok kaynak mevcut online platformlarda. Fakat bu şekilde kaynakların bir araya getirilmiş haline rastlamadım. Farklı sitelerde çeşitli kaynaklar var aslında ama hepsine girip tek tek araştırma yapmak gerekiyor. Bu çok zaman alıyor ve insanın hevesini kırıyor. Çabuk dikkatiniz dağılıyor. Bu ders öyle değil, gayet etkili ve sistematik bir şekilde hazırlanmış. Mesela ses dosyalarını ve videoları hatırladım şu an. Konuşmaya yönelikti ve telaffuz ederken çok eğlenmişim. O yüzden çok verimli bir dersti benim için. Sıradan ve sıkıcı bir ders değildi kesinlikle. Eğlenceliydi.

...hem de güzel vakit geçirmemi sağladı. Yani eğlenceli geldi bu dili öğrenmek.

...Ben derste öğrenirken aynı zamanda çok da eğlendim. Çok keyif aldım.

...Dersin genelinde zaten hiç sıkılmadım ben. Aksine çok eğlendim.

Genel katılımcı görüşü KAÇED'te sunulan materyallerin tümünün dikkat çekici ve motive edici olduğu yönünde odaklanmaktadır. AEK'lerin fazlasıyla yeterli olduğu ve öğrenmelerine katkı sağladığı katılımcı görüşleri arasında sıklıkla yer almaktadır. Dolayısıyla, diğer bir alt tema olan materyal çeşitliliğinden bahsedilebilir. Katılımcıların görüşlerine bakıldığında materyal çeşitliliğinin onları nasıl motive ettiğini şu sözlerle ifade edilmektedir:

Başlangıç seviyesindeki bir öğrenen için kaynaklar yeterliydi. Çünkü çok fazla kaynak vardı. Yani her çeşit kaynak vardı. Hem ses hem video hem de resimler. Dolayısıyla benim için iyi bir fırsattı. Ben beğendim ve benim için yeterliydi.

Kesinlikle kaynakların hepsi beni motive etti. Ben hepsini ayrı bir dosya olarak bilgisayarına kaydettim. Hatta o kadar verimliydi ki tekrar tekrar açıp bakmak istedim. Bütün materyaller bilgisayarında duruyor. Yani videolar, açıklamalar, örnekler hepsi benim için çok çok yeterliydi. Çok memnunum. Çok zevkli bir materyal ve ders kullanımıydı bence çok teşvik ediciydi benim için.

...videolar, özellikle sesleri duymak, özellikle native speakerlardan bu sesleri duymak, telaffuzlarını duymak bence çok güzel. Onlar çok etkiliydi ve öğrenmeyi, daha doğrusu yatınlığı artırdığını düşündüğüm için kendim de kullanırken üstelik. Hani duyuyorsun ve aynı anda söylemeye çalışıyorsun. Bu bence çok etkili. Videolar o yüzden bence çok etkiliydi. Diğer kaynaklarda dinlediğini görmek, yazılı materyallerde dinlediğini görmek de oldukça iyi. Ben çok memnun kaldım materyallerden.

Çok fazla materyal vardı ve hepsi farklı farklıydı... Yani farklı farklı materyallerin böyle bir ders haline getirilerek bizlere sunulması çok iyi olmuş.

4.2.1.2. Öz-yönetim

Çalışmanın bulguları doğrultusunda, öğrenenlerin memnuniyetleri kapsamında ortaya çıkan ikinci ana tema ise öz-yönetimdir. Yaşam boyu öğrenmenin ve eğitimde açıklık hareketinin beraberinde getirdiği özerk öğrenme, öğrenene kendi öğrenme disiplinini oluşturma esnekliği sunmaktadır. Bu bağlamda öğrenenlerden kendi öğretim yaşantılarını planlama ve kontrol etme becerilerine sahip olması beklenmektedir. Çevrimiçi öğrenme platformlarında öğrenenlerin bu becerileri kazanmaları sürecinde deneyimledikleri ve kendi bakış açılarıyla oluşturdıkları öz-yönetim becerisine sahip olmaları beklenmektedir. Bu tema kapsamında öğrenme deneyimi alt kategori olarak sunulmaktadır.

Öğrenme deneyimi kategorisi öğrenenlerin Fransızca Öğreniyorum 1 dersine kayıt yaptırmıştıktan itibaren dersin bitimine kadar olan süre zarfında yaşadıkları tüm öğrenme yönetimi deneyimlerini içermektedir. Öğrenme deneyimi kapsamında yer alan kodlar şu şekilde açıklanabilir; uzaktan öğrenme becerisi, öz disiplin geliştirme, öğrenme sürecini düzenleme becerisi. Bu bağlamda öğrenme yönetimine yönelik ulaşılan katılımcı deneyimi görüşlerinden bazıları aşağıda yer almaktadır:

Bir kere zaman yönetimi açısından çok avantajlı. Yani sizin dersinizdeki ses dosyaları bir-iki dakika sürüyor en fazla ve ardından hemen konuyu anlatıyor, PDF keza aynı şekilde. Kısa zamanda bilgiyi etkili bir şekilde anlayabiliyorsunuz. Hem zaman yönetimi konusunda çok avantajlı hem de kaynaklara istediğiniz zaman açıp bakabiliyorsunuz.

...ilk derse kayıt olduğumda ben şöyle bir şey sanıyordum; siz öyle uzun uzun 40 dakika ya da 1 saat anlatacaksınız. Biz de canlı ders gibi oturup dinleyeceğiz sanıyordum, açıkçası. Ben öyle bir şey bekliyordum ama düşündüğümün çok dışında bir şey çıktı ve bence bu yöntem de etkiliydi, iyiydi. Yani bu daha iyi miydi diye sormadan edemedim kendime. Hatta belki daha iyiydi. Yani siz zaten direkt videolar, ses dosyaları, Word dosyaları ve PDF gibi materyallerle konunun özünü direkt yüklemiştir. Mesela telaffuzda bir problem mi var, hemen oradan videoyu ya da ses dosyasını tekrar açıp defalarca dinleyebiliyorsunuz. Canlı derste olmayan pek çok imkân bu derste daha çok sahip olabiliyorsunuz.

Yukarıda verilen öğrenen görüşü doğrultusunda KAÇeD'e uyarlanan AEK'ler aracılığıyla kaliteli öğrenme deneyimlerinin gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Ayrıca, doğru AEK seçiminin önemine ve öğrenmeye olumlu etkisine de değinilmektedir.

Öğrenme deneyimi alt temasını ortaya çıkaran diğer bazı ifadeler ise aşağıdaki gibidir:

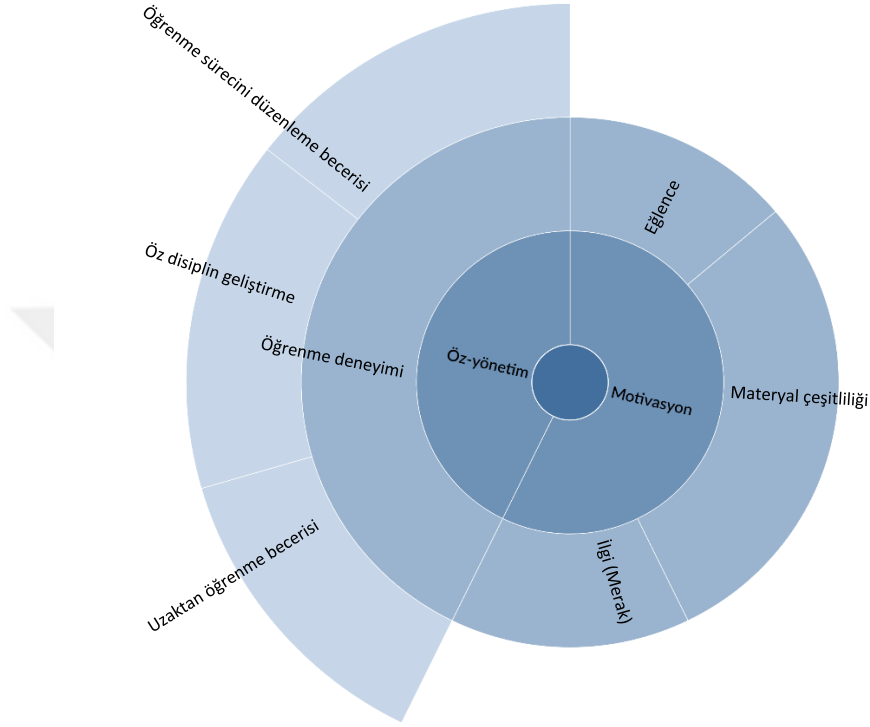
Bence çok güzel bir çalışma olmuş. Yani daha önce benzerini görmedim. Belki yüz yüze derslerde de benzer şeyler yapıyordur bilmiyorum. Farklı kaynaklardan materyallerle oluşan bir ders oluşturup bunu bu böyle çevrimiçi bir ortamda görmek ilginç bir deneyimdi. Düşündüğümde çok daha iyi ve başarılıydı.

Normalde yeni bir dili sıfırdan ilk defa çalışacağınız bir dili bu kadar sürede kavramak hemen onu öğrenmek zordur ama siz o kadar doğru, düzenli, sistematik ve gereksiz detaylara girmeden iyi bir modül sistemi hazırlamışsınız ki insan zaten hemen öğreniyor, öğrenmekte de zorlamıyorsunuz.

Mevcut materyaller çok iyiydi. Hem video kullanımını hem PDF, Word dosyaları çok faydalı oldu. Onları indirdim dosya olarak okudum. Çalışırken notlar da aldım. Sayıların telaffuzları vardı mesela. Ses dosyaları telaffuz açısından çok faydalıydı. Bir taraftan sayıyı görüp diğer taraftan nasıl telaffuz edildiğini öğrenmek çok faydalıydı. Hem telaffuzun olması hem yazılı metin olarak verilmesi benim için çok avantajlı oldu.

Yukarıdaki öğrenen görüşleri doğrultusunda, Fransızca Öğreniyorum 1 dersi sürecinde deneyimledikleri uzaktan öğrenme becerileri yansıtılmaktadır. Öğrenenlerin açık eğitim kaynakları ile tasarımı yapılan bir derse yönelik görüşleri, doğru AEK seçimiyle hazırlanan bir dersi kaliteli öğrenme deneyimleri ile ilişkilendirmektedir.

Fransızca Öğreniyorum 1 dersini tamamlayan öğrenenlerden elde edilen verilen çözümlenmesi ile öğrenen memnuniyetleri kapsamında ortaya çıkan temalar aşağıdaki gibi şekillendirilmiştir:

Görsel 4.1. Fransızca Öğreniyorum 1 dersinin memnuniyet şeması

Sonuç olarak, bu çalışma kapsamında tasarımılanan Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini tamamlayan öğrenenlerin algılama düzeylerinin yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır. Yapılan analiz çözümlmeleri doğrultusunda derste sunulan AEK'lerin bireylerin motivasyonlarını artırarak öğrenmelerini desteklediği ve aynı zamanda kaliteli öğrenme deneyimleri yaşamaları için bir zemin hazırladığı görülmektedir.

4.2.2. Algılanan öğrenme düzeyleri

Öğrenenlerin ders sürecinde öğrendikleri bilgi ve becerileriyle ilgili görüşleri kaliteli öğrenme deneyimi yaşadıkları yönündedir. AEK'ye dayalı hazırlanan KAÇeD formatının öğrenmelerini kolaylaştırdığı ve ihtiyaçlarını karşıladığı görüşme analiz

sonuçlarında açıkça belirtilmektedir. Derste AEK'lerin öğrenmelerinde oldukça etkili olduğunu dile getirmişlerdir. Öğrenenlerin öğrenmeleriyle ilgili görüş belirttikleri bir diğer nokta kaynakların zenginliğinin ve iyi hazırlanmış olmasının öğrenmeleri üzerindeki olumlu etkileridir. Katılımcıların belirttikleri bu görüşlerinden yola çıkılarak öğrenenlerin algılanan öğrenme düzeylerinin oldukça yüksek olduğu görüşüne varılabilir. Bir katılımcının algılanan öğrenme düzeyi ile ilgili görüşü aşağıdaki gibidir:

Ben işte üniversite döneminde ikinci yabancı dil olarak Fransızca dersini alırken, Fransızca öğrenemeyeceğimi düşünmüştüm açıkçası. Yani Fransızcanın çok daha zor bir dili olduğunu düşünüyordum. ...o dönemden sonra Fransızca ile ilgili hiçbir şey yapmadım. Yani tekrar merak etmedim işte, üstüne gitmedim. Çünkü öğrenemeyeceğimi düşündüm o dönemde. Ama bu dersle birlikte fark ettim ki aslında öğrenebiliyordum. Çünkü bir dilcinin böyle düşünmesi aslında çok saçma, bu o önyargımı kırmamı sağladı bu ders o yüzden ellerinize sağlık.

Yukarıda verilen katılımcı görüşünde Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini daha önce aldığı Fransızca derslerle karşılaştırdığı görülmektedir. Daha önce aldığı derslerde Fransızca öğrenemediğini düşünmüş ancak bu KAÇeD'e dahil olduktan sonra Fransızcayı öğrenebildiğini fark etmiştir. Burada katılımcının bu ders ile birlikte Fransızca bağlamında öğrenme düzeyinin arttığı görülmektedir. Aslında bu durum yapılan çalışmanın amacına ulaştığını gösteren önemli donelerden biridir.

Algılanan öğrenme düzeyleri ile ilgili daha detaylı bir analiz çözümleme sırasında da bazı ana temalar açığa çıkmıştır. Bunlar kişisel gelişim, erişilebilirlik ve örtüşme/uygunluk temalarıdır.

4.2.2.1. Kişisel gelişim

Algılanan öğrenme düzeyleri kapsamında betimlenen ilk ana tema katılımcıların beklentilerini, ilgi duydukları alan ile ilgili bilgi edinme arzularını dile getirdikleri kişisel gelişimdir. Öğrenenler Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'inde neleri beklediklerine değinmişlerdir. Araştırmanın bu bulgusu kaliteli öğrenme deneyimi, öz güven kazanma ve öğrenme doyumu alt temalarından oluşmaktadır. Kişisel gelişim ana temasını ortaya çıkaran kaliteli öğrenme deneyimi alt kategorisi ile ilgili ifadeler aşağıdaki gibidir:

Ders genel olarak iyi hazırlanmıştı. Yani az önce söylediğim şeye dönersem, hiç Fransızca bilmeyen birisi için bence gayet etkili hazırlanmıştı. Çünkü dediğim gibi hem aslında

hatırladığım şeyler de vardı ama onları pekiştirmek adına ve tekrar öğrenebilmek yani hiç bilmediklerimi de öğrenmek adına bence oldukça etkiliydi. Çünkü gayet iyi öğrenebildim bu derste.

Bu kadar kısa zamanda bu kadar çok şeyin öğretilbileceğini açıkçası düşünmemiştim. Hiç Fransızca bilmememe rağmen yani çok basit düzeyde işte une, deux, trois... gibi. Böyle basit bir, iki, üç ya da işte ne bileyim belki birkaç renk adı, belki birkaç şey biliyor olmama rağmen bu kadar kısa sürede bu kadar çok şeyin öğretilbileceğini de düşünmüyordum. Çok verimli olduğunu düşünüyorum.

Bu dersin içeriği oldukça iyi hazırlanmıştı. Özellikle videolarla desteklenmesi çok güzeldi. O şekilde kalıcılığı sağladığıma inanıyorum. Materyaller de çok yeterliydi. Egzersizler yani sondaki alıştırmalar gayet yeterliydi. O da pekiştirmemi sağladı. Güzel hazırlanmış, iyi kurgulanmış olarak buldum bu dersi.

Derste kullanılan materyaller çok iyiydi. Normalde devlet okullarında da özel okullarda da İngilizce öğretilirken materyaller bu kadar doğru kullanılmıyor. Bu açıdan YouTube çok iyi bir avantaj sağladı. Onu da çok iyi kullanmışsınız. Gramerde çok fazla detaya girmeden direkt konuyu çok iyi anlatmışsınız, özetlemişsiniz. Telaffuz konusunda çok işime yaradı bu ders.

Kişisel gelişim temasının ikinci alt teması ise öz güven kazanma olmuştur. Bu kategori bağlamında öğrenen ifadelerinden edinilen kodlar ise öğrenmenin özgüven sağlaması olarak belirlenmiştir. Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini tamamlayan öğrenenler deneyimledikleri bu süreçte Fransızca öğrenebildiklerini fark ettiklerini, öğrenemeyeceğine yönelik ön yargılarını kırdıklarını ve yapabileceklerini gördüklerini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda bu deneyimin öz güvenlerini olumlu yönde etkilediği açıkça belirtilmektedir.

Yani tekrar ettikten sonra kendimi daha iyi öğrendiğimi gördüğüm için mutlu oldu.

Ayrıca şunu da söyleyebilirim ki kafanız rahat olunca daha iyi öğreniyorsunuz. Ben de bu derste çok rahattım açıkçası.

Ben açıkçası yani bu kadar çok şey öğrenebileceğimi düşünmüyordum ama bir sürü şey öğrenmiş oldum.

Ben üniversitedeyken Fransızca dersimize giren öğretmenimiz biraz şeydi. Hep Fransızca bilenlere öğretim yaptığı için, onları geliştirmek adına öğretim yaptığı için, hiç Fransızca bilmeyen öğrenenlere ders verme konusunda biraz acemiydi. Yani basitleştirilmiş bir şekilde anlatamıyordu dersi. Ve ben çok fazla umduğumu bulamamıştım o derste. Öğrenemediğimi düşünmüştüm hatta. O yüzden tekrar kendimi denemek istedim. O dönemki tecrübenin

aksine bu derste öğrenebildiğimi fark ettim... Bu önyargımı kırmamı sağladı bu ders o yüzden ellerinize sağlık.

Yukarıda verilen açıklamada katılımcının öğrenme deneyimleri sonuncunda önyargılarından kurtulduğunu ve pozitif bir bakış açısı geliştirdiğini ve bu durumun öz güvenini artırdığını söylemek mümkündür.

Kişisel gelişim temasını ortaya çıkaran başka bir durum ise KAÇeD'in katılımcıların beklentilerini ne ölçüde karşıladığı sorusuna verilen yanıtlardır. Bu bağlamda öğrenme doyumunu alt kategorisi ortaya çıkmıştır. Katılımcıların hemen hemen hepsi bu dersin beklentilerini fazlasıyla karşıladığını özellikle vurgulamışlardır. Öğrenme doyumunu alt kategorisi ile ilgili bazı ifadeler şu şekildedir:

Genel olarak ben materyallerin hepsinden memnun kaldım. Hepsi öğreticiydi. Özellikle videolar, görseller ve ses dosyaları öğrenmemde çok etkili oldu. Aslında bütün materyallerden bir şeyler öğrendim.

Dediğim gibi ben aslında konuşmaya yönelik basit kelimeler ve çok kullanılan kalıplar öğrenmek istiyordum zaten. Gördüğüm kadarıyla dil dersleri genelde gramer ağırlıklı ve sıkıcı oluyor. Ben ise konuşmaya yönelik, nasıl telaffuz edeceğimi de öğrenebileceğim bir ders arıyordum. Beklentilerimin oldukça üzerinde bir ders oldu benim için. Çok farklı kaynaklar vardı çünkü.

Yukarıdaki görüş doğrultusunda yabancı dil eğitiminde öğrenenlerin beklentilerinin derslerin farklı türde materyallerle zenginleştirilmesi yönünde olduğunu söylemek mümkün. Nitekim katılımcılar dilbilgisi ağırlıklı ve tek tip materyallerle hazırlanan dersleri sıkıcı bulduklarını dile getirmektedirler. Bu nedenle yaşam boyu öğrenme bağlamında AEK'lerin, KAÇeD'lerin öğrenen beklentilerini karşılanabilir kıldığı açıkça görülmektedir.

Açıkçası bu kadar iyi olacağımı düşünmüyordum eğitimin. Ama ben çok beğendim. Böyle her şey anlaşılabilir düzeydeydi. Materyaller, açıklamalar, videolar her şey benim için çok yeterli geldi ve hani önceki bilgilerimi hatırladım, Hatırlayabildikçe dersleri böyle daha bir zevkle dinledim, yaptım. İyi oldu benim için.

Öğrenenlerin merak ettikleri alanlarda bilgi sahibi olmaları ilgi ve istekleri doğrultusunda bu öğrenme deneyimini yaşamaları ile ilişkilendirilmiştir. Bu bağlamda yukarıdaki öğrenen görüşünde de belirtildiği gibi öğrenenlerin arzu ettikleri alanlarda öğrenmelerin gerçekleşmesi ve bu deneyimlerini sürdürmeleri daha kısa sürede ve kolay gelişen bir davranış değişikliği evresi olarak nitelendirilmektedir.

4.2.2.2. Erişilebilirlik

Bu çalışmada katılımcıların algılanan öğrenme düzeylerinin ikinci ana teması erişilebilirliktir. Öğrenenlerin ders süreci boyunca kaynaklara erişimde herhangi bir sorun yaşamamaları, zengin bir içerikle buluşmaları ve bu AEK'leri indirerek her an kullanma olanağı bulmaları bir diğer tema olan erişilebilirlik kavramını ortaya çıkarmaktadır. Erişilebilirlik bu çalışmada eğitimde açıklığın yerine getirilmesinin en önemli gerekçelerinden biri olarak ele alınmıştır. Bu bağlamda AEK'lerin açıklık hareketinin önemli bir parçası olduğunun da göstergesidir.

Araştırmanın bu bulgusu zengin içerik erişimi ve esneklik alt kategorilerinden oluşmaktadır. Her bir kategorinin altında farklı kodlar bulunmaktadır. Zengin içerik kategorisi altında yer alan ve kaliteli öğrenme deneyimlerinde etkili olan kodlardan bazıları; kaynakları indirebilme, kullanım özgürlüğü şeklindedir. Zengin içeriğe erişim bağlamında aşağıdaki görüşler incelendiğinde, öğrenenler materyallerin indirme olanağının bulunmasının rahatlık ve güven duygularını hissettirdiğini belirtmişlerdir. Bu bulgunun çözümlemesinde katılımcıların deneyimledikleri öğrenme etkinliği süresince erişilebilirliğin hissettirdiği olumlu duyguların yansıtıldığı görülmektedir. Zengin içerik alt kategorisiyle ilgili katılımcı ifadeleri ise şöyledir:

Örneğin aklıma bir şey takıldı ne bileyim kendi kendime pratik yapıyorum. Kafam karıştı mesela. Modüllerden öğrendiğim kadarıyla hatırlayamadım bilgiyi. Hemen açıyorum bakıyorum, kontrol ediyorum. İndirmiştım zaten telefonuma ve bilgisayarıma. Tekrar ediyorum, onu kullanmaya çalışıyorum. Yani erişilebilir olması bu noktada çok önemli. Dersin tartışmalar kısmı da gayet iyi, kafama takılan bir şey olursa buradan sorabilirim.

Yukarıda verilen açıklamada bir materyalin ücretsiz olarak indirilebilir ve kullanılabilir olmasının bilgiye erişim kolaylığı sağlaması ile nitelendirilmektedir. Bu bağlamda derste kullanılan materyallerin kullanım izinleri ile ilgili neler yapılabildiğine de değinilmektedir.

Gittiğim her yerde kulaklığımı takıp dinleyebiliyorum, tekrar edebiliyorum. İnternet erişimi olmasına bile gerek yoktu.

Beni güvende hissettirdi. Bir şey unutursam hemen oradan bakabilirmişim gibiydi ve o yüzden çok iyiydi. Hala gün içerisinde arada bir açıp bakıyorum tekrar ediyorum.

İstediğim zaman bağlanabiliyor, materyalleri indirebiliyordum. Dolayısıyla internet olmadığı zaman da çalışma fırsatı buldum. Doküman elinin altında olduğu için sorun olmuyordu. Dil

için en önemli şey ses çünkü telaffuzu duymadan kavrayamıyorsun. Bu derste ses ve video içerikleri doyurucuydu.

...kaynakların indirilebiliyor olması ve sonrasında da istediğin zaman tekrar tekrar dinlenebiliyor olması öğrenmeyi pekiştiriyor.

Tabii ki kaynakları indirip kullanabilmek büyük avantaj sağladı. Özel bir klasörümde duruyor bunlar benim bilgisayarımda istediğim zaman görüntüleyebilirim. Bu çok olumlu bir şey. Ben bir şeye belki aklıma takılıp dönüp bakmam gerekiyor. Tekrar sisteme girip, kullanıcı şifreyi girip hep oradan görüntünün uğraşacağıma ama zaman kaybedeceğime hemen açıp bakabiliyorum.

Esneklik kategorisini altında yer alan kodlar öğrenenlerin zamansal ve mekânsal olarak her durumda bilgiye ulaşabilmeleri kaliteli öğrenme deneyimleri üzerindeki etkileri içermektedir. Bunlar, her koşulda öğretime ulaşma kolaylığı ve rahatlığı sunan istenilen zamanda erişim ve mekânda erişim şeklinde ifade edilen kodlardır. Ayrıca bu kodlar, bilgiye, materyallere ve dolayısıyla öğretime erişimin önündeki engellerin kaldırılmasını betimlemektedir. Bu etkilere ilişkin öğrenen görüşleri aşağıdaki gibidir:

Kesinlikle. Bu tarzda hazırlanan bir ders olursa yani bu dersin devamı kesinlikle katılmayı düşünüyorum. Çünkü artık dil öğrenmek daha çok online ortamlarda olan, fiziksel olarak gitmeden de bir şeyler dil öğrenmek yani zaman kazanmak bakımından rahatlıkla yapabileceğimiz bir şey. Dolayısıyla kesinlikle artık ben dil öğrenmenin online ortamda değişik materyallerle daha olumlu olacağı görüşündeyim.

Motivasyonumu kesinlikle artırıyor. Çünkü istediğim zaman istediğim ortamda çalışmamı sağlıyor. Sürekli her yere götürebildiğimiz için materyalleri, her yerde çalışma imkânı sağlıyor. O yüzden gayet iyiydi.

En keyifli tarafı da... İsteddiğim zaman istediğim yerden, istediğim şeyi, dinleyip okuyabiliyor olmak. Yani buna erişimin kolaylığı ve bunları bir ders kapsamında ilerliyor olması. Yani ben YouTube'a girip Fransızca bir şeyler de dinleyebilirim ama bunu rastgele yapacağım için oradan ne kadar ne alabilirim onu bilmiyorum. Ama bu materyaller/kaynaklar bir ders kapsamında bana sunuluyorsa bu oldukça etkili tabii ki.

4.2.2.3. Örtüşme/Uygunluk

Öğrenenlerin AEK'ye dayalı bir KAÇeD ile yaşadıkları öğrenme deneyimlerini etkileyen diğer bir durum da Örtüşme/Uygunluk teması olmuştur. Örtüşme/Uygunluk bu çalışmada bir KAÇeD tasarımı içinde yer alan bütün bileşenlerin birbirleriyle alakalı

olmasını, örtüşmesini ifade etmek için kullanılmaktadır. Bu tema öğrenen örüntüleri ve materyal örüntüleri alt kategorileri altında biçimlenmektedir.

Öğrenen örüntüleri alt kategorisinde öğrenenlerin KAÇeD deneyimi süresince dersin diğer bileşenleriyle örtüşmesi ve bir uygunluk ortamının oluşması ile ilgili durumlar incelenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan kodlar ise öğrenen-sistem ve öğrenen talepleri/ihtiyaçları ile AEK'ye dayalı KAÇeD'lerin örtüşmesidir. Bu örtüşmelere yönelik ulaşılan öğrenen deneyimleri ise aşağıda belirtilmektedir:

Ben bu dersi daha avantajlı buldum. ...Bence bu daha farklı bir eğitim sistemi. Bir de sanki biraz buraya yöneliyor gibi eğitim. Bu şekilde hazırlanmış bir ders bence daha iyi. Ben çok meraklı olduğum için pek çok konuyu araştırıyorum. Araştırmalar yaparken de fark ettim ki genelde bu tarz materyallere ulaşıyor artık. Bunların hepsini çok sistemli bir şekilde mp3'lerle, videolarla, linklerle, pdf ve ses dosyalarıyla çok iyi özetlemişsiniz ve sistematik bir şekilde bunu çok iyi düzenlemişsiniz. Bu açıdan da bence çok daha iyi. Yani canlı derste 40 dakika oturup hocanın anlattığını dinlemekten çok daha verimli buldum açıkçası.

Yukarıda verilen açıklamada, katılımcının öğrenme deneyimleri sonucunda derste materyallerden ve bunların ders içindeki kullanım biçiminden ve belli bir sistem içerisinde sunulmasından duyulan memnuniyeti ifade edilmektedir. Doğru materyal seçiminin öğrenmeye olumlu etkileri de görülebilir. Ayrıca derste sunulan materyallerin etkili bir şekilde derse uyarlandığı belirtilmektedir. Bu bağlamda AEK'ye dayalı bir şekilde tasarılan bir KAÇeD'in öğrenenin ihtiyaçlarının/taleplerini karşıladığını söylemek mümkündür.

Ben çok isterim, hatta girip kontrol etmişim acaba devamı var da ben mi kaçırdım diye. Çok isterim devamlı olmasını çünkü gerçekten çok faydalı olduğunu düşünüyorum.

İyi öğrendim. Bu tarz eğitim sistemini ya da öğretim sistemini, bu kaynakları beğendim. Bunlar öğrenmeme katkı sağladı.

Kesinlikle çeker. Evet çok isterim katılmayı. Ben hatta dersleri tekrar etmeyi düşünüyorum, ikinci ders geldiğinde de hazırlıklı böyle çalışkan öğrenen olarak karşınıza çıkmak istiyorum. Bu ders öğrenmeme katkı sağladığı için devamının gelmesini istiyorum.

Yukarıdaki görüşler doğrultusunda AEK'lerin bir KAÇeD formatında sunulmasının öğrenenlerin kaliteli öğrenme deneyimleri yaşamalarına olanak tanıdığını söylemek mümkündür.

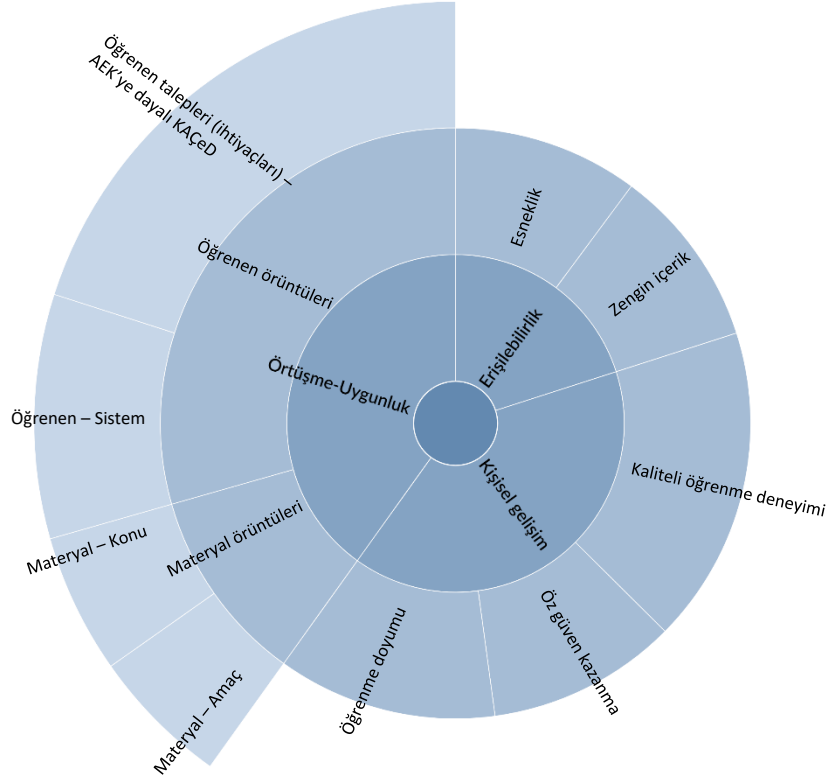
Örtüşme/Uygunluk teması altında değerlendirilen bir diğer kategori ise materyal örüntüleridir. Bu noktada ele alınan kod maddeleri ise materyal-konu ve materyal-amaç örtüşmeleri olmuştur. Bu bağlamda katılımcıların deneyimlerine yönelik ifadeleri şu şekilde olmuştur:

...renkleri öğretiyorsa onlarla ilgili bol bol görsel, video ve ses dosyaları vardı. Çalışma kağıtları vardı. Mesela sayıları tekrar ediyorsak, harfleri tekrar ediyorsak, özellikle harflerle ilgili videoda gayet tane tane söylüyor ondan sonra işitiyorsunuz, dosyalarla falan gayet iyiydi yani amaca uygundu.

Özellikle YouTube'taki videolardan çok iyi faydalanmışsınız. Derste kullanılan materyaller çok iyiydi. Normalde devlet okullarında da özel okullarda da İngilizce öğretilirken materyaller bu kadar doğru kullanılmıyor. Bu açıdan YouTube çok iyi bir avantaj sağladı. Onu da çok iyi kullanmışsınız. Gramerde çok fazla detaya girmeden direkt konuyu çok iyi anlatmışsınız, özetlemişsiniz. Telaffuz konusunda çok işime yaradı bu ders.

Bu görüşler doğrultusunda, Fransızca Öğreniyorum 1 dersinde sunulan AEK'lerin işlevlerini yerine getirdikleri sonucuna varılabilir. Dolayısıyla, AEK'lerin öğrenenler üzerinde olumlu etki oluşturması, taleplerini karşılamasının yanı sıra dil öğretimi ve hedef dilin kültürünün eş zamanlı olarak verilmesi ile de ilişkilendirilebilir.

Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD katılımcılarından elde edilen bulgular doğrultusunda ortaya çıkan ve öğrenen deneyimlerini anlamlandırılan temalar aşağıdaki gibi görselleştirilmiştir:

Görsel 4.2. Fransızca Öğreniyorum 1 dersinde algılanan öğrenme düzeyleri şeması

Özetle, verilen şemada AEK'lerle tasarımılanan Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ine katılanların algılanan öğrenme düzeylerinin yüksek olduğu açıkça görülmektedir. Bu bağlamda, AEK'lerin öğrenme düzeylerine olumlu etkisinden söz edilebilir. Özellikle, öğrenenlerin erişilebilir zengin içerikli materyallerle öğrenme doyumuna ulaşmaları kaliteli öğrenme deneyimleri sağladığının en belirgin göstergelerinden biridir (Zhadko & Ko, 2020).

4.2.3. Karşılaştıkları sorunlar

Öğrenenlerin Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ine dahil oldukları andan itibaren derse ya da materyallere erişimde herhangi bir sorun yaşamadıklarını dile getirmişlerdir.

Bununla birlikte bir katılımcı mobilden derse katılım sağladığında metin dosyaları Word formatında olduğu için ders içeriklerinin kaydığını belirtmiştir. Katılımcının karşılaştığı bu teknik problem bilgisayardan erişim sağlayarak söz konusu Word dosyalarındaki problemi ortadan kaldırmıştır. Dersin devamında, materyaller öğretan tarafından PDF formatına dönüştürülerek karşılaşılan bu soruna çözüm bulunmuştur.

Katılımcılar derse dahil oldukları andan itibaren yönergeleri takip ettikleri sürece dersi istedikleri hızda sürdürebildikleri görüşündedirler. Ayrıca derste her modülün, etkinliğin ve adımın başında sunulan yönergelerin dersin nasıl ilerlemesi gerektiğini net bir biçimde anlattığını belirtmektedirler.

4.2.4. Genel görüşleri

Öğrenenlerin deneyimledikleri Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'i ile ilgili genel görüşlerine bakıldığında Fransızca'yı temel düzeyde etkili ve kalıcı olarak edindikleri yönündedir. Katılımcılar bu KAÇeD ile genellikle daha önce deneyimlemedikleri farklı bir öğrenme ortamına dahil olduklarını ifade etmişlerdir. Bu deneyim onlara dil eğitimi bağlamında Fransızca'ya farklı bir bakış açısıyla bakmalarını sağlamıştır. Katılımcıların çoğu, ders süreci boyunca etkinlikleri gerçekleştirirken hem öğrendiklerini hem de keyifli zaman geçirdiklerini belirtmişlerdir. Katılımcı görüşlerinde genel olarak bu deneyimin Fransızca öğrenme konusunda motivasyonlarını artırdığı açıkça belirtildiği görülmektedir.

Öğrenenler özellikle kaynakların çeşitliliğinin ve ulaşılabilir/indirilebilir olmasının öğrenmelerinde kolaylık sağladığını belirtmişlerdir. Bu kolaylığın etkili öğrenme deneyimlerini desteklediği görülmektedir. Hatta bazı katılımcı görüşlerinde bu deneyimin beklentilerinin üzerinde bir tecrübe olduğu belirtilmektedir. Bunun yanı sıra materyallere diledikleri yer ve zamanda erişebiliyor olmaları ve bunları kullanabilmeleri katılımcıların ilgi duydukları bir alanda kendilerini geliştirebilme fırsatı sunduğu ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda kendilerini özerk bir öğrenme ortamında hissettiklerini belirtmektedirler. Aynı zamanda bu bağımsız öğrenme deneyimi sürecinde katılımcılar kendi öğretimini planlayabilmektedirler. Nitekim bazı katılımcılar, derste neyi öğrenip neyi öğrenemediklerini kontrol edebildiklerini ve kendi öğrenme hızlarına, durumlarına göre programlama yapabildiklerini ifade etmektedirler.

Bir diğerk önemli görüş ise, dersin zaman ve ortam açısından esneklik sunması, materyallere sınırsız erişim sağlamasıyla öğrenenlerin kaliteli öğrenme deneyimi yaşamalarına olanak tanıdığı yönünde olmuştur. Yine bu KAÇeD sayesinde Fransızca öğrenirken zorlanmadıkları da öğrenenlerin görüşleri arasında yer almaktadır. Analiz bulgularına göre ortaya çıkan bu görüş doğrultusunda, katılımcıların çoğu için AEK'ler istedikleri esnekliği ve rahatlığı sunduğu çıkarımında bulunulabilir. Burada belirtilen en belirgin avantaj ise her ortamda eğitim görme olanağıdır. Katılımcıların çoğuna göre bu durum, öğrenme ortamına daha hızlı adapte olmalarını sağlamakta ve aynı zamanda motivasyonlarını da artırmaktadır.

Nitekim araştırmanın bulguları doğrultusunda AEK'ye dayalı bir şekilde hazırlanan bir KAÇeD'in öğrenenlerin dil öğrenme stilleri ve ihtiyaçları ile örtüştüğü görülmektedir. Öğrenenlerin geneline göre, ders süresince ses dosyası, video, görsel vb. formatlarda sunulan kaynaklar (AEK'ler) katılımcıların öğrenme deneyimlerini geliştirmektedir. Bu bağlamda bu tarz kaynakların öğrenmelerini de güçlendirdiği düşüncesi hakimdir. Öğrenenler farklı türden materyallerle zenginleştirilmiş bir KAÇeD'in geleneksel bir metin içerikli dersten daha etkili bir öğrenme sağladığını düşünmektedirler. Bununla birlikte katılımcılar farklı materyalleri daha faydalı bulsalar da bireysel tercihleri birbirlerinden farklı olabilmektedir. Örneğin bir katılımcı videoları daha fazla olmasını tercih ederken başka bir katılımcı görselleri ya da ses dosyalarını daha öğretici bulabilmektedir. Yine de bütün katılımcılar tercihlerini belirtirken diğerk materyallerden de birçok bilgi edindiklerini ifade etmişlerdir.

Sonuç olarak, bu bölümde AEK'ye dayalı, Fransızca eğitimi ve Fransızca temel dil becerisini kazandırmaya yönelik bir KAÇeD hazırlanmasında ve sunumunda öğretim elemanının ve öğrenenlerin deneyimlerini keşfetmek amacı doğrultusunda ortaya çıkan bulgulara ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir. Çalışmanın birinci aşamasında öğretim elemanının ders tasarımı sürecinde yaşadığı deneyimleri keşfetmek, karşılaştığı sorunları ve çözümlerini ortaya koymak üzere yapılan analizler neticesinde ortaya konan bulgulara ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir. İkinci aşamasında ise öğrenen deneyimlerine odaklanılmıştır. Bu bağlamda AEK'ye dayalı bir KAÇeD kapsamında öğrenen deneyimlerini keşfetmek için analizler sonucunda bulgular ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde araştırmacının KAÇeD tasarımı süresinde tuttuğu günlüğün ve dersi tamamlayan öğrenenlerle yapılan görüşmelerin analizi ile elde edilen bulgular ışığında öğretene ve öğrenen deneyimlerine ilişkin tartışma, sonuç ve önerilere yer verilmektedir.

5.1. Tartışma

AEK'lerin KAÇeD ortamına uygun şekilde entegrasyonu; öğrenen, öğrenen ve kurumlar arasında düşük maliyetle kaliteli öğrenme deneyimleri sağlamanın önemi ve öğrenme-öğretme sürecindeki olumlu etkileri konusunda farkındalık yaratmakla başlar.

5.1.1. Öğretim elemanın deneyimleri

Bu araştırmanın anlatı çalışması olarak tasarımılanan birinci aşamasında tasarımcının tuttuğu günlükten elde edilen verilerin analiz edilmesi ile bazı bulgular ortaya konmuştur. Bu bulgular doğrultusunda öğretim elemanın ders tasarımı sürecinde yaşadığı deneyimlerin tekrar öyküleştirilerek analiz edilmesi sonucunda birtakım kategoriler süreç anlaşılmasına çalışılmıştır. Tasarımcının bu süreçte günlüğüne aktardığı verilerden elde edilen öyküleri birçok deneyimi ortaya çıkarmaktadır.

Dolayısıyla, bir tasarımcı olarak öğretim elemanın bu süreç boyunca yaşadığı deneyimleri genellikle karşılaştığı sorunlar ve çözümleri kapsamında yer almaktadır. Tasarımcının AEK'leri bulma ve seçme konusunda yaşadığı zorluklar yeniden düzenleyerek ve iyileştirerek dersin amacına uygun hale getirerek sorun aşılmasına çalışılmıştır. Bu durumda vurgulanması gereken nokta, AEK kullanımından vazgeçmeyip, aksine farkındalık oluşumu için fırsat ortamları yaratmak ve bu ortamlara dahil olmaktır. Dinamik bir KAÇeD ortamı oluşturulmasına olanak tanımaktadır (Michael, 2019).

Araştırmacının yaşadığı deneyimlenenlerin açıklanabilmesi için süreç iki kategoriye ayrılmıştır. Ortaya çıkan ilk kategori; keşif, planlama, AEK bulma, AEK'leri uyarılma ve uygulamadır. Verilerin tekrar öyküleştirilmesiyle ikinci olarak ortaya motivasyon artışı, motivasyon düşüşü, pes etme ve başarıya ulaşma kategorileri çıkmıştır. Araştırmacının ders tasarımlarken deneyimlediği ilk süreç keşif evresi tasarımcının ilgi

alanına hitap eden bir süreçte dahil olması ve ardından gelen planlama evresi AEK'ye dayalı KAÇeD planı hazırlama olarak anlamlandırmaktadır. Keşif ve planlama evreleri aynı zamanda motivasyonunun yüksek olduğu ilk deneyim süreci de ifade etmektedir. AEK bulma evresi, AEK farkındalığı eksikliği ve kaynak yetersizliği sebebiyle AEK bulma konusunda yaşanan zorluk senaryolarını resmetmektedir (Hebert, 2019). Özellikle, bu süreçte, araştırmacının AEK bulma aşamasında yaşadığı zorluklar ve AEK farkındalığını oluşturma sancıları anlamlandırılmıştır. Tasarımcının deneyimlediği AEK'leri düzenleme, değiştirme ve amaca uygun hale getirme çabaları göstererek zorlukların üstesinden gelme ve uyarılama sürecini temsil etmektedir. Uygulama ise, başarıya ulaşma olarak da tanımlanmakla birlikte materyallerin derse eklenmesi ve Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'inin öğrenenlere sunulması şeklinde anlam bulmuştur.

Özetle, öğretim elemanının deneyimleri doğrultusunda olumlu ya da olumsuz süreç bir bütün olarak açıklanmıştır (Connely & Clandin, 1990). Ayrıca, tasarımcının süreç içinde sorduğu soruların cevabını bulabilmesi ve KAÇeD tasarımıyla deneyimleyerek öğrenmesi mesleki ve kişisel gelişimine katkı sağlamıştır.

5.1.2. Öğrenenlerin deneyimleri

Araştırmanın Hermenötik fenomenoloji çalışması olarak tasarımı olan ikinci aşamasında ise 14 öğrenenle yapılan görüşmelerin çözümlenmesi ile öğrenen deneyimleri bazı ana temalar merkezinde konumlanmıştır. Öğrenenlerin memnuniyetleri, algılanan öğrenme düzeyleri ve karşılaştıkları sorunlar kategorileri kapsamında belirlenen bu temalar; motivasyon, kişisel gelişim, erişilebilirlik, öz-yönetim ve örtüşme/uygunluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Öğrenenlerin ders deneyimlerine ilişkin görüşleri doğrultusunda, belirtilen en belirgin özellik ise Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'inin katılımcılara hareket halindeyken bile erişilebilir bir eğitim ortamı olanağı sunmasıdır. Bu durum öğrenenlerin boş zamanlarını da ilgi alanlarıyla değerlendirmelerini sağlamaktadır (Zhadko & Ko, 2020).

Dahası, AEK'lere dayalı bu KAÇeD'in sunduğu esneklik ve erişilebilirlik fırsatı sayesinde öğrenenler ilgi duydukları bir alanda kendilerini geliştirebilme olanağı

bulmaktadırlar. Bu bağlamda, öğrenenler ihtiyaçları doğrultusunda her zaman ve her yerde bilgiye erişme rahatlığını tercih ettikleri görülmektedir.

Öğrenenlerin, ses dosyası, video, görsel gibi metin dışı materyallerin geleneksel bir metinden daha faydalı olduğunu düşünmelerinin yanı sıra bireysel tercihleri de birbirlerinden farklı olabilmektedir. Dolayısıyla her birine ayrı ayrı hitap edebilmek için her türden materyali derse uyarlamak büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda, öğrenen ihtiyaçları gözetilerek derse uyarlanan materyallerin tek tipten ziyade zengin içerikli ve farklı türden olması vurgulanmaktadır.

5.2. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmanın amacı AEK'ye dayalı, Fransızca eğitimi ve Fransızca temel dil becerisini kazandırmaya yönelik bir KAÇeD hazırlanmasında öğretim elemanının deneyimlerini, karşılaştığı problemleri ve çözümlerini betimlemek ve bu KAÇeD'i alan öğrenenlerin deneyimlerini ortaya çıkarmaktır. Bu deneyimlerin analizlerinin ışığında da Türkiye'de dil öğretiminde (özellikle Fransızca eğitiminde) AEK'ye dayalı bir KAÇeD hazırlama konusunda çeşitli öneriler sunmaktır. Daha spesifik olarak bu çalışmanın odak noktası AEK'lerin kullanımı ile ilgili farkındalık yaratmak ve yol göstermektir. Bu amaçlar doğrultusunda çalışmanın birinci aşamasında tekrar öyküleme yoluyla bir anlatı, ikinci aşamasında ise Hermenötik fenomenolojik araştırma yöntemi kullanılmıştır.

5.2.1. Sonuç

Bu çalışmada yapılan analizlerin ışığında ortaya çıkan sonuçlar aşağıdaki gibi dile getirilebilir:

Çalışmanın birinci aşamasında araştırmacının Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini tasarımlarken tuttuğu günlük verilerinin öyküleştirilerek analiz edilmesi ile ortaya çıkan sonuçlar sürecin akışı doğrultusunda şekillenmektedir. Bu bağlamda, analiz çözümlemelerinde araştırmacının deneyimlediği bu tasarımlama süreci, yaşadıkları, karşılaştığı sorunlar ve çözümlerinin tekrar tekrar öyküleştirilmesiyle anlamlandırılmaya çalışılmıştır.

Bu nedenle, çalışmanın bu aşamasında araştırmacının Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD'ini tasarımlarken yaşadığı deneyimlerin öyküsel analiz çözümlemesi yapılarak bazı önemli sonuçlara ulaşılmıştır. Sonuçlar genellikle, AEK'ye dayalı KAÇeD tasarımlamanın ayrı örüntülerden ziyade bütüncül bir fenomen olarak deneyimlendiği düşüncesini desteklemektedir. Bu bağlamda, çalışmanın ilk aşaması iki ayrı kategori içermektedir. Bu fenomeni anlamlandırma sürecinde ortaya çıkan ilk kategoriler kronolojik olarak şu şekilde sıralanmaktadır: Keşif, planlama, AEK bulma, uyarlama ve uygulama. İkinci olarak betimlenen kategori ise; motivasyon artışı, motivasyon düşüşü, pes etmeme ve başarıya ulaşma olarak ifade edilmektedir.

Dolayısıyla, bu kategoriler, araştırmacının deneyimlediği KAÇeD tasarımlama sürecini destekleme eğilimi göstermektedir. Kalıcı ve etkili deneyimler genellikle eğitimin şekillendirici aşamalarında gerçekleşmektedir (Bearman, Greenhill, & Nestel, 2019). Nitekim araştırmacının deneyimlediği bu süreçte bütün yaşadıkları, karşılaştığı zorluklar ve bunlara çözüm bulması, AEK'ye dayalı bir KAÇeD tasarımlamayı öğrenmenin önemli parçası olduğu kanısını destekler niteliktedir. Bu durum; AEK'ye dayalı bir KAÇeD tasarımlama sürecinde, araştırmacının yaptığı tercihleri ve yaşadığı sorunları eğitimde profesyonel uygulama sürecinin bir parçası olarak görmesine yardımcı olmasındaki rolün önemini vurgulamaktadır.

Çalışmanın ikinci aşamasında ise öğrenenlerle gerçekleştirilen görüşmelerin analiz çözümlemelerinde ortaya çıkan sonuçlar beş ana temada resmedilmiştir. Ulaşılan bulgular doğrultusunda açığa çıkan öğrenen deneyimleri; motivasyon, kişisel gelişim, erişilebilirlik, öz-yönetim ve son olarak örtüşme/uygunluk temaları üzerinden açıklanmıştır.

Dolayısıyla bu çalışmada öğrenenlerin Fransızca Öğreniyorum 1 dersini deneyimlemelerinin ardından yapılan yorumlayıcı fenomenolojik analiz çözümlemesiyle bir takım önemli sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın ikinci aşaması bir genel, beş tane ana tema ve on bir alt tema içermektedir. Genel tema AEK'ye dayalı KAÇeD öğrenme ortamı ve öğrenen ihtiyaçlarıdır. Bu tema KAÇeD öğrenme ortamının sunduğu farklı içerik ve yönlerin yabancı dil olarak Fransızca öğrenenlerin kaliteli öğrenme deneyimlerini büyük ölçüde etkilediğini göstermektedir. Bu yönler, öğrenenlerin memnuniyetleri, algılanan öğrenme düzeyleri ve karşılaştıkları sorunlar olarak kategorize edilmiştir.

Ortaya çıkan ilk memnuniyet teması motivasyondur. Bu tema Türkiye’de Fransızca eğitimi alanında öğrenenlerin materyal çeşitliliğinden ve tek düze bir anlatımdan arınmış bir ortam sunulmasından oldukça etkilendiğini ortaya koymuştur. Bu durum her bir öğrenene ayrı ayrı hitap edebilmek için değişik materyalleri derse uyarlamak gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda her bir öğrenenin bireysel ihtiyaçlarına hitap edebilmek için derse uyarlanan materyallerin tek tipten ziyade zengin içerikli ve farklı türden olması önem arz etmektedir. Öz-yönetim, öğrenenlere kendi öğrenme disiplinlerini oluşturma olanağı sunan ve deneyimledikleri süreci kontrol edebildiklerini açıklayan bir başka çıkarılmış temadır. Öğrenenlerin bu memnuniyetleri ders süreci boyunca algıladıkları öğrenme düzeylerini olumlu yönde etkilemiştir. Algılanan öğrenme düzeyleri bağlamında kişisel gelişim, öğrenenlerin Fransızca Öğreniyorum 1 dersi sürecinde kaliteli öğrenme deneyimi yaşadıklarını ve öğrenme doyumuna ulaştıklarını dile getiren ifadeleriyle betimlenen ilk temadır. Bunun yanı sıra katılımcıların her zaman ve her yerde ders materyallerine ulaşabildiklerini ifade etmeleri ile erişilebilirlik, öğrenen talepleri/ihtiyaçları ile KAÇeD’in, materyaller ile dersin birbirleri ile alakalı olduğunun betimlenmesiyle de örtüşme/uygunluk teması ortaya çıkmıştır. Öğrenenlerin karşılaştıkları sorunlar kapsamında Word dosyalarındaki bilgilerin mobil cihazda düzgün görünmediğini ifade eden kaynak görünürlüğü çalışmanın son teması olmuştur. Sonuç olarak, Akadema’da sunulan Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD’i öğrenenlerin ihtiyaç ve taleplerine uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, AEK’lerle hazırlanan KAÇeD’in öğrenenlerin ders boyunca motivasyonlarının yüksek artırdığı ve kaliteli öğrenme deneyimi olanağı sunduğu görüşmüştür.

Özetle, bu çalışma, birinci aşamasıyla araştırmacının AEK’lere dayalı bir KAÇeD tasarımlarken deneyimledikleri ile bir yol haritası ve bu süreçte karşılaşılabilecek sorunları ve çözümlerini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, yabancı dil eğitimi kapsamında AEK’ye dayalı KAÇeD tasarımıyla doğasında var olan hazırlık, planlama ve uygulama süreçlerinin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Çalışma ikinci aşamasında ise, Fransız dili eğitiminde AEK’ye dayalı olarak hazırlanmış bir KAÇeD’in öğrenenlerin kaliteli öğrenme deneyimlerini çok boyutlu olarak nasıl etkilediğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, özellikle yabancı dil eğitiminde, KAÇeD platformlarında sunulmak üzere AEK’lere dayalı olarak hazırlanan KAÇeD’lerin bir temsili olarak Fransızca Öğreniyorum 1 dersi, öğrenenlere kaliteli öğrenme deneyimleri sağlamada AEK’lerin rolünün daha derinden anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Son

olarak, çalışmanın her iki aşamasının sonuçlarının genel anlamda yabancı dil eğitiminde AEK'ye dayalı KAÇeD'lerin sayısının artmasına katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Bu çalışmada elde edilen bulgular ışığında uygulayıcılara ve araştırmacılara birtakım öneriler sunulabilir.

5.2.2. Uygulayıcılara öneriler

Öğretim için hazırlanan tüm materyallerin AEK'ye dönüştürülmesi, Yeni AEK'ler oluşturulmasının ve bu AEK'lerin güncellenmesinin sağlam bir şekilde finanse edilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu yenilenmenin sürdürülebilir olması için kurumlar arası, özellikle yükseköğretim kurumları arasında ortaklıklar yapılmalıdır (DeRosa, 2020). Bu bağlamda uygulayıcılara daha çok AEK oluşturmaları, mevcut kaynaklarını AEK'ye dönüştürmeleri ve özellikle KAÇeD tasarımlarken kaliteli öğrenme deneyimleri sunmak üzere AEK kullanmaları önerilebilir.

Yükseköğretim kurumlarındaki tüm fakültelerin AEK'leri benimseme ve eğitimdeki bu büyük boşluğu doldurmak için daha fazla AEK oluşturma konusunda kararlı olmaları ve tüm yöneticilerin bunun için fon oluşturmaları gerekmektedir (DeRosa, 2020). AEK'lerin önemi ders kitaplarıyla sınırlandırılmayacak kadar büyüktür. Çünkü AEK'lerin sürdürülebilirliğinin oluşması bilginin özelleştirilmesinden ziyade diğer nesillere aktarılmasını sağlayan süreç olarak görülebilir. Diğer bir deyişle, yaşam boyu öğrenme sürecinde öğrenenlerin artan talepleri karşısında KAÇeD'lerin yetersiz kalması nedeniyle AEK'lerin bu soruna bir çözüm olarak görülebilir. Hatta bunun da ötesinde AEK'lere dayalı öğretim sunmak, öğretimi gizlilikten açıklığa, özelden genele, ülkeden-dünyaya taşıyan sistematik bir geçiştir.

5.2.3. Araştırmacılara öneriler

Bu araştırma kapsamında araştırmacının AEK'ye dayalı bir KAÇeD tasarım sürecinde karşılaştığı sorunlar ve çözümlerinin yansıtılmasının hangi temalar etrafında gerçekleştiği analiz edilmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında da hazırlanan bu Fransızca KAÇeD'i tamamlayan öğrenenlerin ders deneyimleri analiz edilmiştir. Açık ve uzaktan eğitimde, eğitimin ancak açık bir şekilde paylaşılarak güçleneceğinin inancı çerçevesinde AEK'ler ve açık lisanslama ile ilgili farkındalık ihtiyacı önem kazanmaktadır. AEK'ler

eğitimde açıklık hareketinin en önemli bileşenlerinden biridir. Dolayısıyla, AEK'lerin kullanımı ve farkındalığı üzerine yapılacak çalışmalar ile KAÇeD'lerde AEK kullanımı uygulamalarının artacağı bir araştırma zemini oluşturulabilir. Bu türdeki araştırmalar ileride yapılacak araştırmaları da yönlendirebilmektedir. Özellikle AEK'lerin KAÇeD'lerde kullanımı üzerine araştırmalar yapılması önerilebilir. Nitekim uygulamaya yönelik araştırmalardaki artışın kaliteli öğrenme deneyimleri sunan KAÇeD sayısında da artış sağlayacağı öngörülmektedir.

KAYNAKÇA

- Altınay, Z., Altınay, F., Ossianilsson, E., & Aydın, C. H. (2018). Open Education Practices for Learners with Disabilities. *Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 9(4), 171-176. <https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/10338/10338.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden alındı
- Aydın, C. H. (2017). Current Status of the MOOC Movement in the World and Reaction of the Turkish Higher Education Institutions. *Open Praxis*, 9(1), 59-78. <https://doi.org/10.5944/openpraxis.9.1.463> adresinden alındı
- Bearman, M., Greenhill, J., & Nestel, D. (2019). The power of simulation: a large-scale narrative analysis of learners' experiences. *Medical education*, 53(4), 369-379. <https://onlinelibrary-wiley-com.offcampus.anadolu.edu.tr/doi/pdf/10.1111/medu.13747> adresinden alındı
- Bozkurt, A. (2016). *Bağlantıcı kitlesel açık çevrimiçi derslerde etkileşim örüntüleri ve öğreten-öğrenen rollerinin belirlenmesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi. <https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/3058/8676.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden alındı
- Bozkurt, A. (2019). Açık eğitsel kaynaklardan açık eğitsel uygulamalara: Türk yükseköğretimi bağlamında ekolojik bakış açısıyla bir değerlendirme. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 127-150. <https://dergipark.org.tr/en/pub/auad/issue/50201/646012> adresinden alındı
- Buhl, M., Andreasen, L. B., & Pushpanadham, K. (2018). Upscaling the number of learners, fragmenting the role of teachers: How do massive open online courses (MOOCs) form new conditions for learning design? *International Review of Education / Internationale Zeitschrift für Erziehungswissenschaft / Revue Internationale de l'Education*, 64(2), 179-195. <https://www.jstor.org/stable/44980010> adresinden alındı
- Chaker, R., & Bachelet, R. (2020). Internationalizing Professional Development: Using Educational Data Mining to Analyze Learners' Performance and Dropouts in a French MOOC. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 21(4), 199-221.

- Colvard, N. B., Watson, C. E., & Park, H. (2018). The impact of open educational resources on various student success metrics. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 30(2), 262-276. Mayıs 25, 2023 tarihinde <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1184998.pdf> adresinden alındı
- Connely, F. M., & Clandin, D. J. (1990). Stories of Experience and Narrative Inquiry. *Educational Researcher*, 19(5), 2-14. <https://www.jstor.org/stable/1176100> adresinden alındı
- Conseil de l'Europe. (2021). *Cadre Européen Commun de Référence Pour les Langues: Apprendre, Enseigner, évaluer*. Strasbourg, Franca. Şubat 24, 2023 tarihinde <https://rm.coe.int/cadre-europeen-commun-de-reference-pour-les-langues-apprendre-enseigne/1680a4e270> adresinden alındı
- Conseil de l'Europe. (tarihsiz). Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer (CECR). Strasbourg, France. Şubat 24, 2023 tarihinde <https://www.coe.int/fr/web/language-policy/cefr> adresinden alındı
- Creative Commons. (tarihsiz-a). *About CC Licenses*. Mayıs 15, 2023 tarihinde <https://creativecommons.org/about/cclicenses/> adresinden alındı
- Creative Commons. (tarihsiz-b). *Lisanslar*. Mayıs 18, 2023 tarihinde <https://creativecommons.org.tr/lisanslar/> adresinden alındı
- Creative Commons. (tarihsiz-c). *Creative Commons Platforms*. Mayıs 15, 2023 tarihinde <https://creativecommons.org/about/platform/> adresinden alındı
- Creswell, J. W. (2002). *Educational research; planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research approaches to research*. New Jersey, Upper Saddle River: Pearson Education.
- Creswell, J. W. (2016). Beş Nitel Araştırma Yaklaşımı. J. W. Creswell, M. Bütün, & S. B. Demir (Dü) içinde, *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma Deseni* (M. Aydın, Çev., 3. b., s. 69-110). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Cronin, C. (2017). Openness and Praxis: Exploring the Use of Open Educational Practices in Higher Education. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 18(5), 1-21. doi:<https://doi.org/10.19173/irrodl.v18i5.3096>

- Cronin, C. (2020). Open Education, Open Questions. M. Bali, C. Cronin, L. Czerniewicz, R. DeRosa, & R. S. Jhangiani içinde, *Open at the Margins: Critical Perspectives on Open Education* (s. 127-133). Rebus Community. Nisan 4, 2023 tarihinde https://www.academia.edu/67275687/Open_at_the_Margins adresinden alındı
- Demirkan, D. (2020). Yabancı dil Fransızca öğretimi ders kitabı “Le Nouveau Taxi 1”de A1 düzeyi kültürel öğrelerin sunumu. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 541-556. doi:10.29000/rumelide.811027
- DeRosa, R. (2020). The Future of the public mission of universities. M. Bali, C. Cronin, L. Czerniewicz, R. DeRosa, & R. S. Jhangiani içinde, *Open at the Margins: Critical Perspectives on Open Education* (s. 225-259). Rebus Community. Nisan 4, 2023 tarihinde https://www.academia.edu/67275687/Open_at_the_Margins adresinden alındı
- EDUCAUSE Learning Initiative (ELI). (2018). *7 Things You Should Know About Open Education: Content*. Mayıs 10, 2023 tarihinde <https://library.educause.edu/resources/2018/6/7-things-you-should-know-about-open-education-content> adresinden alındı
- Ehlers, U.-D. (2011). Extending the territory: From open educational resources to open educational practices. *Journal of Open, Flexible and Distance Learning*, 15(2), 1-10. Mart 15, 2023 tarihinde <https://www.learntechlib.org/p/147891/> adresinden alındı
- Fink, C. (2003). Cultural awareness. M. Hanak-Hammerl, & D. Newby (Dü) içinde, *Second language acquisition: The interface between theory and practise* (s. 65-69). Graz, Avusturya: University of Graz. <https://www.ecml.at/Portals/1/documents/related-research/projectseminarDN.pdf?ver=2010-05-26-090706-727> adresinden alındı
- Fitzgerald, B. (2007). *Open Content Licensing (OCL) for Open Educational Resources*. Brisbane, Australia: OECD. Mayıs 10, 2023 tarihinde <https://www.oecd.org/education/ceri/38645489.pdf> adresinden alındı

- Franzosi, R. (1998). Narrative Analysis-Or Why (And How) Sociologists Should be Interested in Narrative. *Annual Review of Sociology*, 24, 517-554. <https://www.jstor.org/stable/223492> adresinden alındı
- FUN. (2022). *Actualités*. Mayıs 20, 2023 tarihinde FUN: France Université Numérique: <https://www.fun-mooc.fr/fr/actualites/france-universite-numerique-se-dote-dun-nouveau-site-web/> adresinden alındı
- Güler, G. (2005). Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı ve Türkiye'de Yabancı Dil Öğretim Süreçleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 89-106. Nisan 10, 2023 tarihinde https://turkoloji.cu.edu.tr/DILBILIM/gulten_guler_avrupa_konseyi_yabanci_dil_ogretimi.pdf adresinden alındı
- Haddar, M. (2021). L'apport de la pédagogie par les situations-problèmes à l'enseignement-apprentissage du français langue étrangère. *Didactique, Sciences Cognitives et Littérature*, 5, 158-185. <https://revues.imist.ma/index.php/DSL> adresinden alındı
- Hase, S., & Kenyon, C. (2000). *From andragogy to heutagogy*. Haziran 2, 2023 tarihinde ulTiBASE: <http://ultibase.rmit.edu.au/Articles/dec00/hase2.htm> adresinden alındı
- Hebert, P. L. (2019). "A Book that can be Read": Creating and Teaching with Custom Digital Editions of Historical Texts. L. Waltzer içinde, *Building Open Infrastructure at CUNY*. New York: The Graduate Center Digital Initiatives. <https://cuny.manifoldapp.org/projects/building-and-sustaining-infrastructure-for-open-educational-resources-and-open-pedagogy> adresinden alındı
- Hewlett Foundation. (tarih yok). *Open Education*. Şubat 25, 2023 tarihinde <https://hewlett.org/strategy/open-education/> adresinden alındı
- http-1. (tarihsiz). *Coursera*. Mayıs 28, 2023 tarihinde https://www.coursera.org/search?query=language%20learning&index=prod_all_launched_products_term_optimization&topic=Language%20Learning adresinden alındı
- http-2. (tarihsiz). *edx*. Mayıs 25, 2023 tarihinde <https://www.edx.org/learn/french> adresinden alındı

- Irvine, J., & Rogers, R. K. (2021, Temmuz 12). *Recognizing and Overcoming Obstacles: What It Will Take to Realize the Potential of OER*. Mayıs 5, 2023 tarihinde Why it matters to higher education: EDUCAUSE Review: <https://er.educause.edu/articles/2021/7/recognizing-and-overcoming-obstacles-what-it-will-take-to-realize-the-potential-of-oer> adresinden alındı
- Jacqmin, J. (2019). Providing MOOCs: A FUN way to enroll students? *Information Economics and Policy*, 48, 32-39. doi:<https://doi.org/10.1016/j.infoecopol.2018.10.002>
- Jacqmin, J. (2022). Why are some Massive Open Online Courses more open than others? *Technovation*, 112. doi:10.1016/j.technovation.2021.102395
- Joksimović, S., Poquet, O., Kovanović, V., Dowell, N., Mills, C., Gašević, D., . . . Brooks, C. (2018). How Do We Model Learning at Scale? A Systematic Review of Research on MOOCs. *Review of Educational Research*, 88(1), 43-86. <https://www.jstor.org/stable/44667693> adresinden alındı
- Karacadal, Ö., Çobanoğulları, F., Eryılmaz, S., & Bolat, A. (2018, Temmuz 1). MOOCs ile Yabancı Dil Öğretimi: Almanya, Fransa ve Türkiye'nin Karşılaştırılması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(44), s. 63-76. doi:10.9779/PUJE.2018.206
- Kaushal, B., Singh, D., Magoon, R., & Kashav, R. (2022). Pedagogy-andragogy-heutagogy: Towards transformative educational epistemologies. *Journal of Anaesthesiology Clinical Pharmacology*, 38(3), 497-498. <https://journals.lww.com/joacp> adresinden alındı
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kafle, N. P. (2013). Hermeneutic phenomenological research method simplified. *Bodhi: An Interdisciplinary Journal*, 5(1), 181-200. <https://doi.org/10.3126/bodhi.v5i1.8053>
- Kesim, M., & Altınpulluk, H. (2015). A Theoretical Analysis of Moocs Types from a Perspective of Learning Theories. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 186, 15-19.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815023162>
adresinden alındı

Köşker, G. (2015). Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı: Fransız Dili Örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 16(2), 409-421.

Kvale, S. (1983). The Qualitative Research Interview: A Phenomenological and a Hermeneutical Mode of Understanding, *Journal of Phenomenological Psychology*, 14(2), 171-196.

Louiz, D. (2020). Enseigner à distance via «Google Classroom» au temps de la Covid-19: partage d'une expérience. *Revue Langues, cultures et sociétés*, 6(2), 96-105.
<https://revues.imist.ma/index.php/LCS/article/view/23146/12843> adresinden alındı

Mairitsch, B. (2003). Culturel awareness. M. Hanak-Hammerl, & D. Newby (Dü) içinde, *Second language acquisition: The interface between theory and practise* (s. 48-52). Craz, Avusturya: University of Graz.
<https://www.ecml.at/Portals/1/documents/related-research/projectseminarDN.pdf?ver=2010-05-26-090706-727> adresinden alındı

Michael, K. (2019). Manifold for Open Educational Resources. L. Waltzer içinde, *Building Open Infrastructure at CUNY*. New York: The Graduate Center Digital Initiatives.
<https://cuny.manifoldapp.org/projects/building-and-sustaining-infrastructure-for-open-educational-resources-and-open-pedagogy> adresinden alındı

Mishra, S. (2012, November 14). Openness in Education: Some Reflections on MOOCs, OERs and ODL. *Keynote Presentation International Council for Open and Distance Education (ICDE) Standing Conference of Presidents (SCOP)*, Hamdan Bin Mohammed eUniversity, Dubai. Mayıs 10, 2023 tarihinde <https://oasis.col.org/colserver/api/core/bitstreams/941811fc-a2ba-4408-8ffe-ba61902a6c9a/content> adresinden alındı

Murphy, B., Seaman, J., & Seaman, J. (2023). Post-Pandemic Trends In U.S. Higher Education Digital and OER Textbook Adoptions. *OLC Innovate 2023*.

https://www.bayviewanalytics.com/reports/presentations/olc_innovate_20230420.pdf adresinden alındı

Nascimbeni, F., & Burgos, D. (2016). In Search for the Open Educator: Proposal of a Definition and a Framework to Increase Openness Adoption Among University Educators. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 17(6). <https://doi.org/10.19173/irrodl.v17i6.2736> adresinden alındı

Nienaber-Rousseau, C., & Du Toit-Brits, C. (2022). Open educational resources' likely contributions to education and implications for self-directed learning. J. Olivier, C. du Toit-Brits, B. J.Bunt, & A. Dhakulkar içinde, *Contextualised open educational practices: Towards student agency and self-directed learning* (s. 37-57). Cape Town: AOSIS Books. <https://doi.org/10.4102/aosis.2022.BK345.03> adresinden alındı

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development). (2007). *Giving Knowledge for Free: The Emergence of Open Educational Resources*. Paris: OECD Publishing. Mayıs 10, 2023 tarihinde <https://www.oecd.org/education/ceri/38654317.pdf> adresinden alındı

Olivier, J., & Olivier, L. (2022). Digital multilingualism for social justice through localised self-directed open education. J. Olivier, C. du Toit-Brits, B. J.Bunt, & A. Dhakulkar içinde, *Contextualised open educational practices: Towards student agency and self-directed learning* (s. 19-35). Cape Town: AOSIS Books. <https://doi.org/10.4102/aosis.2022.BK345.02> adresinden alındı

Olivier, J., Bunt, B. J., & Dhakulkar, A. (2022). Open educational practices for self-directed learning: A staff fellowship as a case study. J. Olivier, C. du Toit-Brits, B. J.Bunt, & A. Dhakulkar içinde, *Contextualised open educational practices: Towards student agency and self-directed learning* (s. 1-17). Cape Town: AOSIS Books.

Open Education Consortium. (tarih yok). About The Open Education Consortium. Nisan 19, 2023 tarihinde <https://www.oecconsortium.org/about-oec/> adresinden alındı

- Poletti, G., & Gramigna, A. (2020). MOOC, OER for digital citizenship and inclusion. *2020 IEEE Learning With MOOCS (LWMOOCS)* (s. 47-52). Antigua Guatemala, Guatemala: IEEE. doi:10.1109/LWMOOCS50143.2020.9234373
- Robert, J.-P. (2008). *L'essentiel français: Dictionnaire pratique de didactique du FLE* (2. b.). Paris: Éditions Ophrys.
- Ruipérez-Valiente, J. A., Staubitz, T., Jenner, M., Halawa, S., Zhang, J., Despujol, I., . . . Reich, J. (2022). Large Scale Analytics of Global and Regional MOOC Providers: Differences in Learners' Demographics, Preferences, and Perceptions. *Computers & Education*, 180, 104426. doi:10.1016/j.compedu.2021.104426
- Seaman, J. E., & Seaman, J. (2018). *Freeing the Textbook: Educational Resources in U.S. Higher Education*. Babson Survey Research Group. www.onlinelearningsurvey.com/reports/freeingthetextbook2018.pdf adresinden alındı
- Seaman, J., & Seaman, J. (2023). Behind the Curtain for the Curricula Adoption Processes in OER and Non-OER Classrooms. *OLC Innovate 2023 - Featured Presentation*. https://www.bayviewanalytics.com/reports/presentations/olc_innovate_20230421.pdf adresinden alındı
- Skrypnyk, O., Joksimović, S., Kovanović, V., Gašević, D., & Dawson, S. (2015). Roles of Course Facilitators, Learners, and Technology in the Flow of Information of a cMOOC. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 16(3), 188-217. Ocak 28, 2023 tarihinde CiteSeerX: <https://www.proquest.com/docview/1746586751/fulltextPDF/2E4B1E5AFAC24331PQ/3?accountid=7181> adresinden alındı
- Stoytcheva, M. (2018). Students' Perceptions of Online Collaboration in a Distance Learning French Language Course. *AIP Conference Proceedings*, 2048(1). <https://doi.org/10.1063/1.5082048> adresinden alındı
- Tlili, A., Altınay, F., Altınay, Z., Aydın, C. H., Huang, R., & Sharma, R. C. (2022). Reflections on Massive Open Online Courses (Moocs) During The Covid-19

Pandemic: A Bibliometric Mapping Analysis. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 23(3).

UNESCO. (2002). Forum on the Impact of Open Courseware for Higher Education in Developing Countries: Final Report, July 1-3, 2002. 1-28. Paris, France. Mayıs 10, 2023 tarihinde <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000128515> adresinden alındı

UNESCO. (2012). 2012 Paris OER Declaration. *World Open Educational Resources (OER) Congress, June 20-22, 2012*, 1-3. Paris, France. Mayıs 10, 2023 tarihinde <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000246687?posInSet=1&queryId=8a41342e-6800-4a79-9511-dd1a4b8487ad> adresinden alındı

Vivian, R., Falkner, K., & Falkner, N. (2014). Addressing the challenges of a new digital technologies curriculum: MOOCs as a scalable solution for teacher professional development. *Research in Learning Technology*, 22. doi:<https://doi.org/10.3402/rlt.v22.24691>

Voth, S. (2021). *CUNY Academic Commons Annual Report 2019-2020*. New York: CUNY Academic Commons. <https://news.commonsgc.cuny.edu/wp-content/blogs.dir/15/files/2021/07/2019-2020-CUNY-Academic-Commons-Annual-Report.pdf> adresinden alındı

Walsh, B. (2012). *What is Open Education?* CCCOER Community College Consortium for OER: <https://www.cccoer.org/learn/> adresinden alındı

Weller, M. (2011). *The Digital Scholar: How Technology is Transforming Scholarly Practice*. London: Bloomsbury Academic. Mayıs 10, 2023 tarihinde <https://library.oapen.org/handle/20.500.12657/58701> adresinden alındı

Wiley, D. (2007). *On the Sustainability of Open Educational Resource Initiatives in Higher Education*. Paris, France: OECD. Mayıs 10, 2023 tarihinde <https://www.oecd.org/education/ceri/38645447.pdf> adresinden alındı

Wiley, D. (2015, Aralık 3). Reflections on Open Education and the Path Forward. *Improving Learning: eclectic, pragmatic, enthusiastic*. <https://opencontent.org/blog/archives/4082> adresinden alındı

- Wiley, D., & Hilton III, J. L. (2018). Defining OER-Enabled Pedagogy. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 19(4), 133-147. doi:<https://doi.org/10.19173/irrodl.v19i4.3601>
- Wiley, D., Bliss, T. J., & McEwen, M. (2014). Open Educational Resources: A Review of the Literature. J. M. Spector, M. D. Merrill, & M. J. Jan Elen (Dü) içinde, *Handbook of Research on Educational Communications and Technology* (s. 781–789). New York: Springer. doi:https://doi.org/10.1007/978-1-4614-3185-5_63
- Zhadko, O., & Ko, S. (2020). *Best Practices in Designing Courses with Open Educational Resources*. New York: Routledge.

EKLER

Sayfa

Ek 1. Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD katılımcıları için gönüllü katılım formu	77
Ek 2. Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD katılımcıları ile yapılan görüşme soruları	78
Ek 3. Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Karar Belgesi	79

Ek 1. Fransızca Öğreniyorum 1 KAÇeD katılımcıları için gönüllü katılım formu

ARAŞTIRMA GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Bu çalışma, “Fransızca Dil Eğitiminde Açık Eğitim Kaynaklarına Dayalı Bir KAÇeD’e İlişkin Deneyimlerin İncelenmesi” başlıklı bir araştırma çalışması olup AEK’ye dayalı, Fransızca eğitimi ve Fransızca temel dil becerisini kazandırmaya yönelik bir KAÇED hazırlanmasında ve sunumunda öğretim elemanının ve öğrenenlerin deneyimlerini keşfetme ve deneyimlerine ilişkin yansımaları dayalı olarak Türkiye’de dil öğretiminde (özellikle Fransızca eğitiminde) AEK’ye dayalı bir KAÇED hazırlama konusunda çeşitli öneriler sunma” amacını taşımaktadır. Çalışma, Anadolu Üniversitesi tarafından yürütülmekte ve sonuçları ile tamamı AEK’ye dayalı KAÇED’lerin ve AEK’nin kullanımının artmasına/gelişimine ışık tutulacaktır.

- Bu çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır.
- Çalışmanın amacı doğrultusunda, çevrimiçi ortamda yarı-yapılandırılmış görüşme yapılarak sizden veriler toplanacaktır.
- İsminizi yazmak ya da kimliğinizi açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değilsiniz/araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler bilgisayar dosyalama yöntemi ile korunacak ve araştırma bitiminde arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde/süreçlerinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zamanda ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.

Gönüllü katılım formunu okumak ve değerlendirmek üzere ayırdığınız zaman için teşekkür ederim.

Araştırmacı Adı: Enise ÇINAR

Bu çalışmaya tamamen kendi rızamla, istediğim takdirde çalışmadan ayrılabileceğimi bilerek verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ediyorum.

Katılımcı Ad ve Soyadı:

İmza:

Tarih

YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME SORULARI

Açıklama:

Aşağıdaki sorular öğrenenlerle gerçekleştirilecek ders sonu değerlendirme görüşmelerinde sorulacaktır. Ancak ihtiyaç anında konu ile ilgili başka sorular da sorulabilmektedir.

1. Dersten memnun kaldınız mı?
2. En çok hoşunuza giden yönleri nelerdi?
3. Öğrenmenize ne ölçüde yardımcı olduğunu düşünüyorsunuz?
4. Sorunlar yaşadınız mı? Bunlar çözüme kavuştu mu? Nasıl çözüldü?
5. Kullandığınız kaynaklara kolay erişebildiniz mi?
6. Kaynakların (materyallerin) kullanımı kolay mıydı?
7. Kaynaklar öğrenmenize yardımcı oldu mu? En çok hangi kaynağı (materyali) yararlı buldunuz?
8. Kaynakları (materyalleri) beğendiniz mi?
9. Benzer biçimde tasarımılanan ve yürütülen başka derslere katılmak ister misiniz?

EKLER

Evrak Kayıt Tarihi: 05.04.2023

Protokol No: 512106

Tarih: 02.05.2023

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
KARAR BELGESİ

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Yüksek Lisans Tez Çalışması
KONU:	Sosyal Bilimler
BAŞLIK:	Türkiye Ürün İhtisas Borsası ve Lisanslı Depoculuk: Eskişehir İlinde Bir Uygulama
PROJE/TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ:	Prof. Dr. Metin COŞKUN
TEZ YAZARI:	Emel ÇELİK
ALT KOMİSYON GÖRÜŞÜ:	-
KARAR:	Olumlu

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Enise ÇINAR
Yabancı Dil : İngilizce - Fransızca

Eğitim ve Mesleki Geçmişi:

- 2009-2013 Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngilizce Öğretmenliği
- 2004-2009 Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fransızca Öğretmenliği
- 2013 ... Sınav Hizmetleri Uzmanı, Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi
- 10.2010 - 06.2011 Fransızca Öğretmeni, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sürekli Eğitim Merkezi

Yayınları ve/veya Bilimsel/Sanatsal Faaliyetleri:

- Artsın, M., Çınar, E., (2019). Bildiri, “*Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin Asya Ülkeleri Bağlamında Değerlendirilmesi: Türkiye, Hindistan ve Japonya Örneği*”, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- İbileme, A. İ., Çınar, E., Yücesan Kaya, H., (2020). “Açık ve Uzaktan Öğrenmede İkinci Üniversite Öğrencilerinin Yıllara Göre Değişiminin İncelenmesi: Anadolu Üniversitesi Örneği”, *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 63-77.